MANUDUCTIO
AD PRAXIM
Executionis Litterarum Sacræ Pœnitentiariæ.

OPERA

R. P. TIBURTII NAVAR

Ordinis S. Franciſci Recollectorum Aquitaniæ in Gallia

Olim Pœnitentiarii in Baſilica Lateranenſi.

Typis demandata in commodum Epiſcoporum, & Superiorum Regularium, Pœnitentiariorum, ac Confeſſorum, Pœnitentiumque utilitatem.

Quoad Abſolutiones, Diſpenſationes, Rehabilitationes, Votorum commutationes &c. impertiendas.

Addito etiam in fine modo ſcribendi, & recurrendi ad Sacram Pœnitentiariam in caſibus Sanctæ Sedi reſervatis præſertim occultis.

Hæc tamen ultima editio correctior, & auctior, cui accedunt in fine Conſtitutio ſuper facultatibus Majoris Pœnitentiarii, & Decretum, quo prohibetur omnibus Confeſſariis, etiam Pœnitentiariis abſolvere in caſibus in eodem Decreto deſcriptis.

******

ROMÆ, & BRIXIÆ MDCCLVI.
Excudebat JACOBUS TURLINI.
Superiorum Permiſſu.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

NOBILI AC REVERENDISSIMO
ALPHONSO SONCINI
J. U. D.
CANONICO PŒNITENTIARIO CATHEDRALIS BRIXIÆ.

JACOBUS TURLINI TYPOGRAPHUS
F.

QUod hunc libellum, non paucis Romæ abhinc annis excuſum, e meis quoque prælis, ut ornatiſſimo Brixianæ Urbis, ampliſſimæque Diœceſeos Clero inſerviam, Tuo no-

Digitized by Google

mine decoratum evulgare auſim, nihil omnino eſt, NOBILIS, ac REVERENDISSIME DOMINE, quod mireris. Nam ſi cogitabis, quæ me cauſa maxime impulerit, ut id facere animum induxerim, deſines profecto mirari, & jure id me prorſus meritoque feciſſe intelliges. Re quidem vera illud eſt potiſſimum eorum, qui publicam aliquid in lucem emittunt, quoddam veluti jus, atque conditio, ut ſummo id ſemper alicui, preſtantiſſimoque viro inſcribant. Sic enim, cum & decoris a Patrono, & præſidii plurimum acquirant, malevolos, atque obtrectatores minime pertimeſcunt, & certo fore confidunt, ut quidquid ediderint, majori apud omnes in numero, pretioque habeatur. Jam vero quodnam mihi ſplendidius poterat ornamentum, quodnam firmius patrocinium, atque ſtabilius,

Digitized by Google

quam ex Te ipſo, comparari? Nullum equidem, & mea, & omnium, qui Te norunt, opinione. Namque, ut mittam nunc temporis, antiquitatem generis, præclara majorum facta, pietatem animorum integritatem, doctrinam, eruditionem, aliaque id genus, quæ ſumma in Te omnia ſunt, quæque in Patrono, ac Mecœnate commendari valde ſolent, cum Tuæ modeſtiæ, tum brevitatis cauſa, commemorare, id unum videtur, ſatis illuſtre decus, firmum ſatis mihi præſidium addere, quod Tui præſertim nomen, qui hac in Brixiana Urbe arduo, graviſſimoque Pœnitentiarii munere, maxima cum laude, perfungeris, librum hunc præ ſe ferre voluerim. Ad illud quippe munus cum liber ipſe pertineat, hinc e re quoque penitus erat, ut, omnium maxime, Te Auſpicem, ac Patronum habere. Fac igitur,

NOBILIS, ac REVERENDISSIME DOMINE, hoc qualecumque mei erga Te obſequii pignus æquo animo accipias, fac meam patiaris imbecillitatem, fac denique, ut, qua cunctos benevolentia fovere ſoles, me quoque foveas. Vale.

Ex

Digitized by Google

EX Commiſſione Reverendiſſimi Patris Generalis totius Ordinis Minorum S. P. N. Franciſci, infraſcriptus accurate legi, & qua potui diligentia non ſine guſtu relegi Librum cui titulus eſt, *Manuductio ad Praxim executionis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, Authore R. P. Tiburtio Navar ejuſdem Ordinis, ac Provinciæ Immaculatæ Conceptionis Deiparæ Recollectorum in Gallia, Concionatore, Theologiæ Lectore, ac olim in Baſilica Lateranenſi Pœnitentiario Apoſtolico* : In quo nihil non dignum expectatione communi, aut quod Fidei Catholicæ, ac bonis moribus adverſetur reperi: habet enim in omnibus doctrinam ſanam, & in ea modum, aut methodum facilem, non tam nitore ſermonis, quam integritate veritatis ex Sacrorum Canonum, ac Conciliorum Decretis, ac denique ex aliorum probatiſſimorum Authorum intimis promtuariis depromptam, qua per multos errores, qui aut incuria, aut ignorantia irrepere poſſent, ſolide detegit, ac omnes maxime tamen Animarum Curatores, quorum præcipue intereſt, erudite inſtruit, ac ad Praxim executionis Litterarum Sacræ Pœnitentiariæ ſuaviter induxit, varios quoque abuſus humiliter corrigit, non ignorans illud Tertulliani lib. de Veland. Virginii: *Veritati nemo præſcribere poteſt, non ſpectantium temporum, non patrocinia perſonarum, non privilegium Regionum*. Hinc opus hoc, & prælo, & luci dignum, ac omnibus præcipue Animarum Curam habentibus, utiliſſimum fore judico, ac ſalvo meliori, cenſeo. In hoc noſtro Conventu Aracœlitano, die decima quinta Martii 1688.

F. Didacus de Eſcazena.

Digitized by Google

MAnuductionem ad Praxim Executionis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, labore R. P. Tiburtii Navar Ord. N. S. Franciſci Provinciæ Immaculatæ Conceptionis Deiparæ in Gallia recollecti, Concionatoris, Theologiæ Lectoris, & olim in Baſilica Lateranenſi Pœnitentiarii Apoſtolici elaboratam, & mandato Reverendiſſimi Patris Generalis, qua potui vigilantia volui, voluptate legi, & utilioris doctrinæ avidus perlegi, Opus ſane ſuo Authore dignum, imo, & digniſſimum, & uſque ad ſæculi finem ſplendor ejus, luxque ſuper Candelabrum ad inſtar Solis in Eccleſia pervenit, ad illuminandum omnem hominem, quavis Juriſdictione circa forum conſcientiæ pollentem, ut poſſit agenda videre, & adimplenda quæ viderit, tuto procedere, utiliſſimum enim, & neceſſarium apparet ad percrebros errores, qui reſpectu ejuſdem fori fiunt corrigendos, ad Sacramentum Pœnitentiæ, aliaque ei annexa rectius adminiſtranda, & ad Animarum variis cenſuris, irregularitatibus, votis &c. irretitarum gravamina ſublevanda, doctrinam ſanam, modos ſalubres, & methodum facilem, praxi Sacri Tribunalis Pœnitentiariæ conformem ſubminiſtrando. Ideo, cùm ſua conſultatione in tribus quæſtionibus deciſiva ſuper diſpenſationibus matrimonialibus, Opus dignum, ut Typis tradatur judico, inde enim Religioni honor, & toti Chriſtianæ Reipublicæ fructus emanabit. Ita cenſeo Romæ in hoc noſtro Conventu Aracœlitano die 8. Martii anni 1688.

Fr. Petrus Domenech.

Te-

TEnore præſentium committimus P. F. Didaco a Scazena Minorum Diſcalceatorum Concionatori, Sanctæ Inquiſitionis Qualificatori, & Cuſtodi actuali Provinciæ noſtræ S. Didaci in Bethica, & P. F. Petro Domenech, ejuſdem Inſtituti Concionatori, olim Sanctiſſimi Domini Noſtri Pœnitentiario, & actuali Guardiano Villenæ in Provincia S. Jo: Baptiſtæ Valentinæ, quatenus pro parte Ordinis examinent Opus P. Tiburtii Navar Lectoris Theologi Provinciæ Immaculatæ Conceptionis in Gallia, cui titulus eſt, *Manuductio ad Praxim executionis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ*, & cenſuram in ſcriptis ferant ad effectum noſtræ licentiæ, & approbationis concedendæ, vel denegandæ ſecundum Sac. Concilii Tridentini Decreta. Datum in Camera noſtræ reſidentiæ 5. Februarii 1688.

Fr. Petrus Marinus Miniſter Generalis.

JUſſu Rmi P. F. Dominici Mariæ Puteobonelli Sacri Apoſtolici Palatii Magiſtri, legi Librum, cui titulus: *Manuductio ad Praxim executionis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ &c. Auctore R. P. Tiburtio Navar Ordinis Minorum S. Franciſci Strict. Obſervantiæ, olim Pœnitentiario in Baſilica Lateranenſi &c.* opus ſane dignum luce, & expetitum, tum ad commodum Confeſſariorum, tum ad ſalutem, & conſolationem Pœnitentium, & quod nil continet, quod Catholicæ Fidei, vel bonis moribus adverſetur, ſed ſolidam Praxim Sacræ Pœnitentiariæ, & pietatem erga ſalutem Animarum, quamobrem dignum Typis cenſeo, & me P. V. Reverendiſs. humillime ſubmitto. Ex Collegio Apoſtolico apud S. Petrum die 26. Martii 1688.

Carolus Stradiotti Societatis Jeſu SS. D. N. Pœnitentiarius.

NOI

NOI RIFORMATORI
DELLO STUDIO DI PADOVA.

AVendo veduto per la Fede di Reviſione, ed Approbazione del P. F. Giacinto Maria Marini Inquiſitor General del S. Officio di Breſcia nel Libro intitolato *Manuductio ad praxim executionis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ* non v' eſſer cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro, niente contro Principi, e buoni coſtumi, concedemo Licenza a Jacopo Turlini Stampatore in Breſcia, che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 3. Maggio 1755. M. V.

(Z. Alvise Mocenigo 2.° Rif.
(
(Marco Foscarini Kav. Proc. Rif.

Regiſtrato in Libro a carte 5 al num. 37.
Giacomo Zuccato Segret.

Adì 5. Maggio 1755.
Regiſtrato nel Magiſtrato Eccellentiſſimo degli Eſecutori contro la Beſtemmia.
Franceſco Bianchi Segret.

I N-

INDEX CAPITUM.

IN INTRODUCTIONE.

Cap. I. Modus legendi litteras Sacræ Pœnitentiariæ pag. 1.
Cap. II. Modus intelligendi litteras Sac. Pœnitentiariæ per Inſcriptionum, & Clauſularum communium explicationem 9
Cap. III. Modus intelligendi litteras Sac. Pœnitentiariæ per aliorum quorumdam notandorum explanationem 16
Cap. IV. Modus exequendi litteras Sacræ Penitentiariæ 26

IN PARTE PRIMA

De formulis Votorum.

Cap. I. Modus exequendi litteras dilationis voti Religionis pag. 28
Cap. II. De tranſgreſſione voti Religionis 32
Cap. III. De tranſgreſſione voti Caſtitatis 35
Cap. IV. De commutatione voti Religionis 39
Cap. V. De voti caſtitatis commutatione 45
Cap. VI. De commutatione voti ſimplicis Caſtitatis, & Religionis ſimul 50
Cap. VII. De commutatione votorum Peregrinationis Sedi Apoſtolicæ reſervatorum 52

IN-

IN PARTE SECUNDA
De Diſpenſationibus Matrimonialibus.

Cap. I. UBi notantur aliqua communia omnibus diſpenſationibus matrimonialibus 53
Cap. II. De diſpenſatione ſuper impedimento occulto affinitatis provenientis ex copula illicita ad contrahendum, ſeu de contrahendo 61
Cap. III. De formula litterarum Sacræ Pœnitentiariæ diſpenſationis ſuper impedimento primi gradus ex copula illicita proveniente ad remanendum, ſeu de contracto 69
Cap. IV. De formula abſolutionis, & diſpenſationis litterarum, quæ expediuntur pro iis, qui impetrata diſpenſatione ſuper impedimento publico tacuerunt impedimentum occultum 76
Cap. V. De formula abſolutionis, & diſpenſationis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, quæ conceduntur Pœnitentibus, qui vigore diſpenſationis a Dataria ſubreptitie, vel obreptitie obtentæ ſuper publico impedimento matrimonium invalide contraxerunt 80
Cap. VI. De formula diſpenſationis pro iis, qui factis proclamationibus in Eccleſia fieri ſolitis, & nullo detecto, ſeu denunciato impedimento, exiſtentes tamen conſanguinei, vel affines in aliquo gradu prohibito publice in facie Eccleſiæ matrimonium contraxerunt, & conſumarunt 83
Cap. VII. De formula litterarum, quæ expediuntur iis, qui matrimonium contrahere deſiderant, vel jam contraxerunt cum impedimento criminis occulto 87
Cap. VIII. Pro eo, qui contracto, & conſumato ma-

matrimonio conſanguineum uxoris, ſive in primo, ſive in primo, & ſecundo, ſive in ſecundo gradu tantum carnaliter cognovit 92

IN TERTIA PARTE

De Formulis abſolutionum &c.

Cap. I. UBi notantur aliqua his materiis communia 96

Cap. II. De abſolutione ab injectione publica manuum violentarum, ſive percutiendo, ſive vulnerando, ſive mutilando, ſive occidendo Clericum, aut Sacerdotem, aut Religioſum pro non valente accedere ad Urbem 99

Cap. III. De formulis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, pro eo, qui ad Urbem pro abſolutione ab excommunicatione incurſa ob manus violentas injectas in Clericum acceſſit, & abſolutus ad Ordinarium mittitur 108

Cap. IV. De litteris Sacræ Pœnitentiariæ directis Confeſſariis ad abſolvendum a violenta manuum injectione in Clericum, & in caſibus occultis 112

Cap. V. De litteris Sacræ Pœnitentiariæ directis Confeſſario ad abſolvendum Clerici percuſſorem, qui neque ad Ordinarium ſuum, neque ad Urbem perſonaliter accedere poteſt 116

Cap. VI. De formulis abſolutionum a cenſuris, & ſimul diſpenſationum ſuper irregularitate 120

Cap. VII. De litteris diſpenſationis ab irregularitate proveniente ex defectu occulto natalium 129

Cap. VIII. De literis rehabilitationum 131

Cap. IX. De formula rehabilitationis ad beneficia obtinenda 136

Cap.

Digitized by Google

Cap. X. De fructuum male perceptorum ex beneficiis Eccleſiaſticis condonatione 138

IN PARTE QUARTA

De formulis abſolutionum in utroque foro &c.

Cap. I. DE litteris diſpenſationis pro volente ingredi Religionem 144

Cap. II. De formula litterarum, quas concedit Sacra Pœnitentiaria pro Religioſis cenſuris Eccleſiaſticis innodatis, & irregularitate ex violatione cenſurarum irretitis pro utroque foro in factis publicis 148

Modus ſcribendi Romam ad Eminentiſſimum Dominum Majorem Pœnitentiarium pro caſibus reſervatis Sedi Apoſtolicæ, vel pertinentibus ad Sacram Pœnitentiariam 153

Accedunt etiam.

Conſtitutio ſuper facultatibus Majoris Pœnitentiarii 156

Decretum ſuper prohibitione facta Confeſſariis Urbis abſolvendi a quibuſdam cenſuris, & caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis 158

FINIS.

Digitized by Google

MANUDUCTIO AD PRAXIM

Executionis Litterarum Sacræ Pœnitentiariæ.

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

FInis præcipuus hujus Compendii non eſt de materiis ad Sacram Pœnitentiariam ſpectantibus diſſerere, & tractare, quoniam, & hoc jam antea a Marco Paulo Leone tam diffuſe, quam erudite præſtitum fuit, ſed tantum, ut per facilem Manuductionem aperiatur Confeſſoribus via ad Praxim executionis dictarum Litterarum, ad quem finem conſequendum duo omnino neceſſaria ſunt.

Primum advertendum, ut ſubminiſtretur modus dictas litteras legendi, & intelligendi. Secundum, ut per explicationem practicam clauſularum in ſingulis litteris apponi ſolitarum earum executio facilior reddatur. De primo jam breviter per modum introductionis in tribus Capitibus agetur. De ſecundo autem paulo diffuſius juxta quadruplicem materiarum diverſitatem quatuor partibus per ſua Capita diviſis tractabimus.

Advertendum ſecundo, quod ne erretur in executione dictarum litterarum, diſtinximus per tria ſigna, tria clauſularum genera, quæ in formulis Brevium Sacræ Pœnitentiariæ paſſim occurrunt; quædam enim ſunt clauſulæ eſſentiales ipſi executioni, ſeu conditiones ſine qua non, ita quod earum

omiſſio

Digitized by Google

*omiſſio executionem efficiat invalidam, & irritam: Aliæ ſunt tantum Confeſſarii executoris inſtructivæ, quæ ejus conſcientiam plerumque gravant, attamen earum omiſſio executionem ab eo factam non irritat; Aliæ denique ad Pœnitentem, cui gratia conceditur, ſpectant, earum omiſſio, non reddit gratiam nullam, ſed ejus onerat conſcientiam ſi eas non obſervet. Ad has autem clauſulas dignoſcendas tres figuras appoſuimus videlicet aſteriſcum ſeu Stellam * Crucem ✠ & Cor ♥ Stella indicat clauſulam eſſentialem, Crux clauſulam Confeſſoris inſtructivam, & Cor conſcientiæ Pœnitentis onerativam.*

Advertendum tertio pariter, quod formulæ, quæ habentur in Manuductione pro abſolutione, diſpenſatione, rehabilitatione, aut alia aliqua de cauſa, hic non ponuntur, tamquam de eſſentia, ſed tantum pro directione, & inſtructione Confeſſarii delegati, quibus uti poterit in executionibus, quæ occurrunt, aut aliis æquivalentibus, ſemper tamen exprimendo gratiam, quæ conceditur, & impertitur Pœnitenti in quacumque materia, & pro quocumque caſu occurrenti.

Advertendum quarto, quod Lector reperiet in hac ultima editione Modernam Sacræ Pœnitentiariæ Praxim ſigno manus paſſim ſignatam, ſecun- ☞ *dum quam ejuſdem Sacræ Pœnitentiariæ expeditiones fiunt pro faciliori Confeſſariorum notitia, & Pœnitentium ſolatio.*

His prælibatis ſit Introductionis Caput Primum.

M A-

Digitized by Google

MANUDUCTIO AD PRAXIM

Executionis Litterarum Sacræ Pœnitentiariæ.

CAPUT PRIMUM.

Modus legendi Litteras Sacræ Pœnitentiariæ.

DIFFICULTAS (*a*) in legendis Sacræ Pœnitentiariæ Reſcriptis, Litteris, ſeu Brevibus dupliciter contingit, vel ratione characteris Gothici, ſeu Bullatici, quod in iis adhibetur, vel propter breviaturas, quarum in iiſdem eſt uſus.

a Brevium legendorum difficultas duplex.

Ad tollendam primam (*b*) difficultatem ſubminiſtrantur hic tres formæ Commiſſionum cum clauſulis generalibus, quæ fere in cunctis individualibus, ſeu particularibus Brevibus continentur, & ideo facilem ad alia legenda aditum dabunt.

b Prima quomodo tollatur.

Digitized by Google

a Secunda etiam quomodo.

Ad ſecundam vero (*a*) difficultatem ſuperandam ſubiicietur per ordinem Alphabeticum Cathalogus vocum abbreviari ſolitarum, cum ſignificatis earum, ſeu cum vocibus integris, quibus breviaturæ ſubſtitui ſolent.

De formis Commiſſionum.

b Commiſſiones ad quos dirigantur.

HÆ (*b*) Commiſſiones ſolent dirigi juxta diverſitatem materiarum, vel Ordinariis, ſub quo etiam nomine veniunt Prælati Regulares reſpectu ſuorum ſubditorum, vel aliis Confeſſoribus.

c Directæ Epiſcopis quomodo foris inſcribantur.

Si dirigantur (*c*) Ordinariis locorum, ſeu Epiſcopis ſic inſcribitur foris.

Venerabili in Chriſto Patri Epiſcopo, ſeu Archiepiſcopo, ſeu Patriarchæ NN. ſive ejus Vicario in ſpiritualibus Generali.

Et quomodo intus vero.

Intus vero ſic incipiunt.

Venerabili in Chriſto Patri Epiſcopo N. ſive ejus Vicario in ſpiritualibus Generali.

Fabritius miſeratione Divina Tit. SS. Joannis, & Pauli S.R.E. Presbyter Cardinalis Paulutius, ſalutem, & ſinceram in Domino charitatem.

d Directæ Prælatis Regularibus.

Si dirigantur (*d*) Prælatis Regularibus ſic inſcribitur foris.

Dilecto in Chriſto Religioſo viro Provinciali Ordinis N. Provinciæ N. vel Dilecto in Chriſto Religioſo viro cuicumque Superiori, cujuſvis Ordinis, ſeu Congregationis a Sede Apoſtolica approbati.

Intus vero eodem modo præmiſſo nomine Majoris Pœnitentiarii, ut infra.

Si

Digitized by Google

Si dirigantur (*a*) aliis Confeſſoribus ſic foris inſcribitur. *a Directæ aliis Confeſſoribus graduatis.*

Diſcreto viro Confeſſori ex approbatis ab Ordinario per latorem præſentium ad introſcripta ſpecialiter eligendo.

Intus vero ſic incipiunt.

Fabritius miſeratione Divina Tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter S.R.E. Cardinalis Paulutius.

Diſcreto viro Confeſſori ex approbatis ab Ordinrio per latorem præſentium ad infraſcripta ſpecialiter eligendo ſalutem in Domino.

Si autem (*b*) aliquando fiat Commiſſio ſimplici Confeſſario ex approbatis reticetur foris, & intus nomen Magiſtri, aut Doctoris. Si vero fiat Commiſſio pro aliqua Moniali dicitur -- *Confeſſori ex approbatis pro Monialibus.* *b Directæ ſimplicibus Confeſſariis.* *Et pro Monialibus.*

De clauſulis generalibus.

POſt hujuſmodi Commiſſiones ſequuntur Clauſulæ ſecundum partes litterarum. Prima eſt Clauſula petitionis ſic.

Pro parte N N. latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias.

Sequitur deinde narrativa, & poſt narrativam Clauſula poſtulationis, ſic -- *Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat dictus lator.*

Et poſt poſtulationem Clauſula ſupplicationis, ſic videlicet.

Quare ſupplicavit humiliter, ut ſibi ſuper hoc de opportuno remedio providere dignaremur.

Digitized by Google

Poſtea ſequitur Commiſſio ipſa cum ſuis clauſulis.

Nos igitur, qui Pœnitentiariæ Domini Papæ curam gerimus hujuſmodi ſupplicationibus inclinati auctoritate Apoſtolica ſpecialiter Nobis conceſſa. diſcretioni tuæ. Vel ſi committantur Epiſcopo. *Circumſpectioni Veſtræ committimus, quatenus ſi eſt ita* -- Continuatur diſpoſitiva, & conceſſio Gratiæ; in quarum fine poſt verbum -- *Abſolvas, vel diſpenſes* -- ſequuntur hæ clauſulæ ſcilicet *in foro Conſcientiæ, & in ipſo actu Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter, neque ullo alio modo* -- quæ Clauſula etiam aliquando extenditur juxta qualitatem materiæ ad aliam Clauſulam videlicet -- *Ita quod hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio in foro Judiciario nullatenus ſuffragentur* -- & hæc aliquando ad aliam Clauſulam -- *nullis ſuper his teſtibus adhibitis, ſeu litteris datis, aut proceſſibus confectis, ſed præſentibus laniatis, quas ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ laniare tenearis. Itaut nullum earum exemplum extet, neque eas latori reſtituas, quod ſi reſtitueris, nil ei præſentes litteræ ſuffragentur. Datum Romæ apud &c. ſub ſigillo Officii Pœnitentiariæ &c. Pontificatus &c.*

Bre-

Digitized by Google

Breviaturarum Communium in litteris Sacræ Pœnitentiariæ apponi ſolitarum Explicatio.

A	
Archiepus	Archiepiſcopus
Alr	Aliter
Als	Alias
Abſolũo	Abſolutio
Aplica	Apoſtolica
App̄batis	Approbatis
Aut̄te	Auctoritate
C	
Cardilis	Cardinalis
Cañice	Canonice
Ceñ.	Cenſuris
Circump̄eoni	Circumſpectioni
Xp̄us	Chriſtus
Confeõne	Confeſſione
Confeõri	Confeſſori
Coiõne	Communione
Conſcĩæ	Conſcientiæ
Conſtituõnibus	Conſtitutionibus
D	
Diſcr̄eoni	Diſcretioni
Diſpensão	Diſpenſatio
Dñus	Dominus

	E
Ecclæ	Eccleſiæ
Effũs	Effectus
Exĩt	Exiſtit
Ecclis	Eccleſiaſticis
Epũs	Epiſcopus
Excõe	Excõmunicatione
	F
Fr̃	Frater
Fr̃um	Fratrum
	G
Gñli	Generali
	H
Hum̃oi	Hujuſmodi
Humlr	Humiliter
	I
Infraptum	Infraſcriptum
Irregulte	Irregularitate
Igr̃	Igitur
Intrõpta	Introſcripta
	L
Lĩa	Licentia
Lĩima	Legitima
Lr̃æ	Litteræ
Lĩte	Licite
	M
Mr̃imonium	Matrimonium
Magr̃o	Magiſtro
Mir̃aone	Miſeratione

Mir

Mir̄	Miſericorditer
N	
Nullt̄us	Nullatenus
O	
Ordio	Ordinario
Ordinaoni	Ordinationi
P	
PP.	Papa
Pr̄	Pater
Pont̄us	Pontificatus
Pt̄us	Præfatus, ſeu Prædictus
Pt̄ur	Præfertur, ſeu Prędicitur
Pñtium	Præſentium
Pbter	Presbyter
Pbricida	Presbytericida
Pœñia	Pœnitentia
Pœñiaria	Pœnitentiaria
Pōe	Poſſe
Pr̄or	Procurator
Q	
Qtñs	Quatenus
Qmlbt	Quomodolibet
Qd	Quod
R	
Relari	Regulari
Relione	Religione
Rom̄a	Romana

S	
Sn̄tæ, vel Sc̄æ	Sanctæ
Saluri	Salutari
Sen̄tia	Sententia
Spealr	Specialiter
Supplionibus	Supplicationibus
Sp̄ualibus	Spiritualibus
T	
Tn̄	Tamen
Tm̄	Tantum
Thīa, vel Teolia	Theologia
Tli	Tituli
V	
Ven̄ebl ī	Venerabili
Vr̄æ	Veſtræ

Denique ad tollendam omnem legendi difficultatem advertendum, quod in Litteris Bullaticis, quales adhibet Sacra Pœnitentiaria in ſuis Reſcriptis nullæ fiunt virgulæ, nulla puncta, nulla diphtongus, nullique accentus. Et ideo non oportebit Executorem earum in his quærendis vexari: ſed ſenſum dictionum, & phraſium ex ipſarum ſimplici, & diſtincta lectione Executor colliget.

Notandum, quod Brevia Sacræ Pœnitentiariæ non ſolum expediantur carathere Bullatico, ſed etiam Commiſſiones, Decreta, & aliæ Litteræ idiomate latino.

Digitized by Google

INTRODUCTIONIS

CAPUT III.

Modus intelligendi Litteras Sacræ Pœnitentiariæ, per inſcriptionum clauſularum communium explicationem.

INſcriptio litterarum, (*a*) quæ diriguntur Ordinariis Locorum, ideſt Epiſcopis, ſeu eorum Vicariis Generalibus clara eſt. Cum in iis expreſſe nominetur Civitas Diœceſis talis Epiſcopi. Poſſunt itaque ſive Epiſcopus, ſive ejus Vicarius Generalis (cujus etiam nomine intelligitur Officialis) prædictas litteras executioni demandare.

a Clauſulæ generales explicantur.

Notandum (*b*) autem, quod in dictis litteris non ſit, ut plurimum, mentio de Sacramentali Confeſſione, & ſic non requiritur, ut lator Epiſcopo ſacramentaliter confiteatur. Neque (*c*) etiam eſt neceſſarium, ſi dictus Epiſcopus facultate ſibi data a Sacra Pœnitentiaria ſubdelegandi aliquam perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam deputet, & ſubdeleget, ut lator præfatæ Perſonæ ſubdelegatæ confiteatur. Si vero (*d*) vigore dictæ facultatis committat executionem alicui Confeſſario, tunc eſt neceſſarium, ut hic latoris Confeſſionem Sacramentalem excipiat, & litteras exequatur in Sacramentali Confeſſione; & tunc, ſi caſus eſſet publicus, poſſet Confeſſarius de abſolutio-

b Confeſſio Sacramentalis non eſt præmittenda cum litteræ Epiſcopo nominatim expreſſo diriguntur.

c Neque ſi Epiſcopus ſubdeleget perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam.

d Eſt neceſſaria ſi committat executionem alicui Confeſſario.

Digitized by Google

lutione juxta facultatem ſibi delegatam fidem publicam facere, ut conſtet in actis Cancellariæ Epiſcopalis ad effectum componendi cum Fiſco, & Parte.

a Eſt etiam neceſſarium fieri, ſi litteræ diriguntur innominatim, cuique Catholico Antiſtiti.

Notandum (*a*) inſuper, quod aliquando ſolent litteræ dirigi ſine expreſſione particularis Epiſcopi -- *Cuicumque Catholico Antiſtiti gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habenti.*

b Antiſtitis nomine, qui intelligantur, & qui adiri poſſint dum illius nomen exprimitur.

Et tunc (*b*) poteſt adiri quicumque Epiſcopus, aut Archiepiſcopus, aut Primas, aut Patriarcha (qui omnes ſub nomine Antiſtis comprehenduntur.) Qui gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habere intelligitur, ſi non eſt excommunicatus, ſuſpenſus, aut interdictus, & in iſtis caſibus ſemper debet præmitti Sacramentalis Confeſſio; Inſcriptio litterarum, quæ diriguntur Prælatis Regularibus pariter clara eſt; nam aliquando diſtincte exprimitur, cujus Ordinis, & Provinciæ ſit Superior, & quale ejus officium, ad quem diriguntur. Aliquando vero (*c*) inſcribuntur cuicumque Superiori Ordinis a Sede Apoſtolica approbati (*d*) & tunc liberum eſt latori adire quem vult ex talibus Superioribus. Hæ autem litteræ ſolent eſſe pro utroque foro, & cum non fiat in eis mentio de Sacramentali Confeſſione, non eſt opus, ut lator Superiori tali vel deſignato, vel a ſe electo confiteatur, & executio litterarum debet fieri extra Sacramentalem Confeſſionem; & taliter ut in utroque foro ei ſuffragetur.

c Confeſſio Sacramentalis non eſt neceſſe ut fiat Prælato Regulari cui litteræ diriguntur, ut tali.

d Quis poſſit adiri cum nullius Prælati Religio, aut Provincia exprimitur.

Inſcriptio litterarum, quæ diriguntur Con-

Confeſſariis, intelligendum eſt -- *Dilecto in Chriſto Religioſo viro*, ut ſupra fol. 2.

In ea inſcriptione, & introſcriptione dicitur *ex approbatis* (*a*) *ab Ordinario* -- per quod ſignificatur, quod Confeſſarius eligendus pro executione litterarum, debet eſſe approbatus ab Ordinario, in cujus Diœceſi debet fieri præfata executio, & quod ſit ex approbatis actu, ideſt, quod non fuerit elapſum tempus approbationis ipſius; Quando vero expediuntur ſimiles litteræ pro Religioſo, ſufficit, ut Confeſſarius eligendus ab eo ſit approbatus a Superioribus ſui Ordinis, quia, ut dictum eſt ſupra, reſpectu Religioſorum Superiores dicuntur Ordinarii. Cum autem diriguntur litteræ Confeſſario ex (*b*) approbatis ab Ordinario pro Monialibus oportet eligi Confeſſarium ex approbatis pro Monialibus, quamvis non eſſet pro illo Monaſterio, in quo degit Monialis. Solet tamen aliquando commiſſiones hujuſmodi committi Confeſſariis ex approbatis ab Ordinario, etiam ſi non ſint pro Monialibus, ut Moniales habeant libertatem confitendi cuilibet.

a Confeſſarius debet eſſe actu approbatus ab Ordinario loci in quo ſit executio litterarum.

b Litteræ pro Moniali.

Et hæc ſufficiant (*c*) quoad inſcriptiones, & introſcriptiones litterarum Sacræ Pœnitentiariæ. Quo vero ad clauſulas communes ſuperius relatas.

c Clauſulæ communes explicantur.

Prima (*d*) & valde notanda eſt in his verbis *quatenus ſi ita eſt* -- Quæ clauſula, ſi bene conſideretur, multos poteſt habere ſenſus. Nam primo ſignificare poteſt generaliter ad omnia expoſita, quatenus ſi vera ſunt omnia, quæ exponuntur. Secundo poteſt intel-

d Prima communis clauſula, ſi ita eſt, explicatur.

intelligi per reſpectum ad conditiones, ſine quibus Pœnitentiaria non daret litteras, ut v.g. dum petitur aliqua diſpenſatio ſuper irregularitate, vel ſuper impedimento matrimoniali, conditio, ſine qua Pœnitentiaria non concedit hanc gratiam, eſt, quod delictum, vel impedimentum ſit occultum. Et ſic ſenſus hujus clauſulæ ad hanc conditionem relatus eſſet -- *quatenus ſi ita eſt* -- quod expoſita ſint.

Sed quoad primum ſenſum, licet ſit vere naturalis dictæ clauſulæ, non intenditur tamen abſolute a Sacra Pœnitentiaria; Neque enim dum aliquis exponit ſe commiſiſſe homicidium, aut aliud delictum, aut emiſiſſe aliquod votum, imponere intendit Sacra Pœnitentiaria Confeſſario, ut examinet, & inquirat, quatenus, ſi ita eſt. Nam de hoc nullum eſt dubium. Quis enim niſi inſanus exponeret ſe commiſiſſe homicidium, niſi eſſet verum?

Secundus ſenſus eſſet quidem optimus, & ſecundum mentem Sacræ Pœnitentiariæ, quæ intendit imponere Confeſſario, ut inquirat, an conditiones, ſine quibus non fieret gratia verificentur, v.g. in impedimentis matrimonialibus, an impedimentum occultum ſit, an ex ſeparatione veriſimiliter moverentur ſcandala.

a Verus ſenſus illius clauſulæ Confeſſarius debet principaliter attendere an preces Pœnitentis veritate nitantur.

Tertius (*a*) itaque ſenſus horum verborum, de quo diligenter inquirere debet Confeſſarius, eſt, an preces Oratoris veritate nitantur. Ideſt, an cauſa finalis, propter quam petitur, & ob quam tantum concedi-

cedi-

Digitized by Google

ceditur gratia, & ſine qua non concederetur, eo modo quo exponitur, verificetur, ut v. g. in litteris dilationis Voti Religionis per illa verba -- *quatenus ſi ita eſt* -- non præcipitur Confeſſario, ut inquirat, an emiſſum ſit votum, nam de hoc ſatis conſtat, ſed præcipitur, ut examinet, & inquirat, an cauſa, ſeu motivum principale, v. g. infirmitas voventis, aut neceſſitas genitorum ipſius, ob quas, vel ob quam hæc conceditur gratia, ſint veræ. Hæc autem veritatis notitia, non per teſtimonia, aut per ſcripturas, ſed ex ipſa Pœnitentis aſſertione, cui debet credi, niſi de oppoſito conſtet, eſt accipienda.

Notet ergo bene hanc clauſulam Confeſſarius, quæ in omnibus litteris apponitur, eamque, ut hic explicatam intelligat, & omnino obſervet; itaut gratiam executionis litterarum non impertiatur latori, niſi illa claula -- *quatenus ſi ita eſt* -- verificetur, modo jam explicato.

a Secunda clauſula communis explicatur.

Secunda clauſula (*a*) eſt in illis verbis -- *abſolvas, vel diſpenſes, ſcilicet in foro conſcientiæ*. Quibus (*b*) innuitur quamcumque abſolutionem, & diſpenſationem virtute litterarum Sacræ Pœnitentiariæ impertiendam, excepto, quod quando agitur de abſolutione ab excommunicatione pro publico delicto incurſa, & commiſſio fit Ordinario, ut dicetur in parte tertia, & quando agitur de abſolutione, ſeu diſpenſatione Regularibus impertienda; pro quibus Major Pœnitentiarius habet facultatem in utroque foro

b Omnis abſolutio, & diſpenſatio facienda a Confeſſariis eſt pro foro conſcientiæ tantum.

foro (ut dicetur in quarta parte) eſſe pro foro conſcientiæ tantum, & nullo modo ſuffragari pro foro externo; Quod quidem Confeſſarius debet advertere, & de hoc Pœnitentem monere.

a Etiam pro Regularibus.

Advertendum (a) eſt etiam circa Regulares, quod eæ litteræ, quæ pro ipſis ad Confeſſarios diriguntur, eamdem quoque habent clauſulam, nec eis in foro externo, ſed ſolum in foro conſcientiæ ſuffragantur. De quo etiam ipſi a dictis Confeſſariis erunt monendi.

b Tertia clauſula communis explicatur Confeſſio Sacramentalis eſt præmittenda, & facienda ipſi Confeſſario litterarum executori.

Tertia clauſula eſt (b) in his verbis -- *Et in ipſo actu Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter* -- Hæc clauſula apponiur in omnibus litteris, quæ diriguntur Confeſſariis pro quibuſcumque Perſonis, ſive Secularibus, ſive Regularibus, & in quibuſcumque materiis. Ex quo ſequitur debere omnino præmitti Sacramentalem latoris Confeſſionem in executione litterarum. Nam (c) ſi fieret aliter, & extra Confeſſionem ob quemcumque prætextum, & cauſam non eſſet valida executio. Ex quo (d) ad majoris præſentis clauſulæ intelligentiam plura notanda ſunt.

c Abſolutio, & diſpenſatio quæcumque alias ſunt invalidæ.

d Tertia clauſula amplius explicatur.

e Litteræ Sacræ Pœnitentiariæ conceduntur ad diverſos effectus, & quales.

f Dantur aliquando pro abſolutione tantum.

Primo notandum eſt (e) quod litteræ Commiſſionum, quæ emanant a Sacra Pœnitentiaria, & diriguntur Confeſſariis ſecundum diverſitatem materiarum ad diverſos effectus conceduntur. (f) Aliquando enim dantur pro abſolutione tantum a quodam caſu, & cenſura Sedi Apoſtolicæ reſervata. Aliquando ſimul pro abſolutione, & pro diſpen-

penſatione (*a*) v. g. ab aliqua irregularitate, vel impedimento. Aliquando (*b*) pro ſola diſpenſatione, tum quia, vel jam alias data eſt latori abſolutio, & ſupereſt tollenda aliqua irregularitas, vel inhabilitas. Tum quia in materia, pro qua dantur, nihil eſt, quod ſit abſolutione tollendum, cum nulla ibi intercedat culpa, aut delictum latoris, ut v. g. dum conceduntur ſuper irregularitate orta ex defectu natalium. In quocumque (*c*) ergo caſu, ſeu ad quemcumque effectum præfatæ litteræ dentur, ſemper præmittenda eſt latoris Confeſſio Sacramentalis; Et quamvis nullum adſit delictum, ſeu culpa latoris in ea materia, pro qua litteræ conceduntur: nec eæ dentur ad effectum abſolutionis, ſed tantum diſpenſationis, aut rehabilatationis; oportet tamen latorem prius ſacramentaliter confiteri v. g. ab ultima Confeſſione, ea peccata, quæ aliis in materiis commiſit: Unde

a Aliquando pro abſolutione, & diſpenſatione ſimul.

b Aliquando pro diſpenſatione tantum.

c Confeſſio Sacramentalis eſt ſemper præmittenda, & facienda Confeſſario executori litterarum.

Notandum ſecundo (*d*) quod quando in litteris committitur aliqua diſpenſatio, vel commutatio, vel condonatio, vel dilatio, vel declaratio, ſive eæ committantur ſimul cum abſolutione, vel abſque abſolutione; debet tamen, præmiſſa Confeſſione Sacramentali (ut jam ſupra dictum eſt) Confeſſarius poſt abſolutionem Confeſſionis Sacramentalis ſemper etiam proferre formam gratiæ ſpecialis conceſſæ a Sacra Pœnitentiaria, juxta quod præſcribetur in ſingulis materiis, de quibus infra.

d Forma gratiæ ſpecialis, quæ per litteras conceditur eſt ſemper proferenda a Confeſſario poſt abſolutionem Sacramentalem a cenſuris, & peccatis.

Aliæ, quæ (*e*) ſequuntur clauſulæ, relatæ

e Clauſularum cæterarum obſervatio commendatur.

Digitized by Google

latæ in fine capitis præcedentis, ſatis per ſe patent, & debent diligenter attendi, & obſervari a Confeſſario in executione litterarum, in quibus apponuntur; quamvis enim, ut jam dictum eſt, omnis executio harum litterarum debeat fieri in Sacramentali Confeſſione tantum, & pro foro conſcientiæ tantum, & omnis abſolutio, & diſpenſatio, ſic datæ in foro fori non ſuffragentur, nullique ſint ſuper his adhibendi teſtes, ſunt tamen aliqui caſus, ſeu aliquæ materiæ, in quibus Sacra Pœnitentiaria ſuam intentionem expreſſius declarat, prout in dictis clauſulis ſupra capite ſecundo viſum eſt, & in aliquibus jubet Confeſſario ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ, ut litteras laniet, & quod ſi eas latori reſtituerit, declarat prædictas litteras nihil ei ſuffragaturas. Attendat itaque dum occurrent ſpecialiter hæ clauſulæ Confeſſarius, & diligenter obtemperet menti Sacræ Pœnitentiariæ.

INTRODUCTIONIS

CAPUT III.

Modus intelligendi litteras Sacræ Pœnitentiariæ per aliorum quorumdam notandorum explanationem.

a Confeſſarius Executor debet tria præmittere gratiæ conceſſionis nempe, inquirere, injungere, & monere.

NOtandum primo. (*a*) Quod Confeſſarius antequam ad finalem executionem litterarum Sacræ Pœnitentiariæ deveniat per ab-

abſolutionem, diſpenſationem, & gratiæ conceſſæ expeditionem, tria præſtare debet, quæ ei per varias dictarum litterarum clauſulas indicantur, nempe inquirere, injungere, & monere. Circa illa, (*a*) quæ debet a Pœnitente, ſeu latore inquirere de veritate cauſæ (*b*) finalis petitionis, & conceſſionis gratiæ propter quam videlicet gratia conceditur, ut v. g. dilatio Voti Religionis propter infirmitatem, aut aliam cauſam; jam ſupra capite præcedenti in explicatione primæ clauſulæ ſufficienter dictum fuit. Reſtat ergo, ut advertatur hic alia clauſula, quæ frequenter occurrit, & diligentem a Confeſſario inquiſitionem petit, & eſt -- *An præmiſſa, ſeu expoſita (c) ſint occulta* -- Quæ clauſula maxime ſemper apponi ſolet in omnibus litteris, in quibus agitur de diſpenſationibus impedimentorum matrimonialium, & irregularitatum, de rehabilitationibus, condonationibus, ſive ergo in prædictis, ſive in quibuſcumque aliarum materiarum litteris apponatur, ubicumque reperitur, ſemper eſt punctualiter obſervanda; itaut, cum ſit conditio ſine qua non Sacra Pœnitentiaria tali materiæ manum non apponeret, ſi inveniatur, quod tale delictum, tale impedimentum talis irregularitas, talis inhabilitas non ſint occulta, ſed publica, aut famoſa, prædictæ litteræ latori nullo modo ſuffragentur, nec eas Confeſſarius debeat executioni demandare, poterit tamen, & debebit in tali caſu conſulere Pœnitenti quid agere, & quomodo ſibi providere debeat.

a Inquirenda per Confeſſarium a Pœnitente.

b Veritas cauſæ finalis, ſeu an res ita ſit.

c Expoſita an ſint occulta, & quænam ſint ea, quæ, ut ad Sacram Pœnitentiariam pertineant occulta debent eſſe.

a Explicatur quale dicatur occultum.

Ne autem (*a*) executor erret in judicando, an caſus, de quo agitur, ſit occultus, debet advertere occultum hic dici illud, quod a nemine, vel a tam paucis ſcitur, quod neque ſit famoſum, neque manifeſtum, neque notorium facti, vel juris. Unde etiam ſi aliquibus notum ſit, & etiamſi ſit ſecundum ſe probabile in judicio, dum interim non probatur, neque, ad judicium defertur, eſt adhuc occultum ſic, v. g. ſi res de qua agitur ſit nota duobus, vel tribus alicujus Loci, aut Communitatis, aut Capituli. Adhuc eſt occulta, ſi in Oppido eſt nota quinque, aut ſex perſonis, in Civitate vero ſeptem, aut octo, adhuc occulta cenſeri debet modo ſcilicet ab illis jam non fuerit divulgata, aut ex circumſtantiis non appareat rem quidem nunc occultam, tamen facile publicandam.

Item ſi delictum fuit ad judicium delatum, nec tamen fuit probatum elapſo anno præſumitur occultum.

b Publicum materialiter poteſt eſſe occultum formaliter.

Advertere (*b*) etiam debet Confeſſarius, quod delictum poteſt eſſe publicum materialiter, & eſſe ſimul formaliter occultum, ut v. g. Miſſa celebrata publice ab excommunicato occulto eſt actus publicus, & hoc delictum eſt materialiter publicum non tamen formaliter, quia cum occulta ſit excommunicatio, qua Sacerdos celebrans innodabatur, occultum erat etiam talem Celebrationem eſſe ei a jure prohibitam, & conſequenter etiam irregularitas, quam ob hanc Celebrationem incurrit, eſt occulta, inſuper poteſt

eſſe

Digitized by Google

eſſe publicum, quod Sacerdos Miſſam celebraverit poſt excommunicationem contractam, ſed quia putabatur ante abſolutionem obtinuiſſe, irregularitas inde ſecuta eſt. Et in his omnibus caſibus poteſt executor delictum, vel pœnam ex eo ſecutam (a) occultam judicare, & conſequenter abſolvere, vel diſpenſare, eo quod verificetur clauſula ſupradicta, videlicet, quod præmiſſa occulta ſint.

a In modis ſupradictis caſus occultus cenſetur.

Advertat præterea circa hanc materiam occultorum executor.

Primo, (b) quod poteſt fieri, ut delictum ſit publicum etiam formaliter, pœna autem delicti non ſit publica, ſed occulta, ut v. g. poteſt (c) fieri, ut in aliqua Villa Parochus publice excommunicatus coram Populo ſuæ Villæ Miſſam celebret, & Populus notet id fieri non poſſe, & eſſe delictum; Nihilominus ignoret ex dicta Celebratione contrahi irregularitatem, & tunc iſta Miſſæ celebratio erit actus publicus, & delictum publicum, tamen quoad contractam pœnam irregularitatis erit delictum occultum.

b Duo alia genera occultorum notantur.

c Delictum publicum, & pœna delicti occulta.

Item ſecundo (d) poteſt delictum eſſe publicum, & occultum ratione diverſorum locorum, ut v. g. publicum Romæ, occultum in Hiſpania. In his autem duabus ultimis ſpeciebus occultorum jam explicatorum; An Sacra Pœnitentiaria ſe ingerat, ſeu manum apponat, ac concedat gratias diſpenſationum, non eſt hujus noſtri Compendii inveſtigare. Hic ſolum monendi (e) ſunt Confeſſarii, ut, niſi expreſſe in Brevibus,

d Publicum in uno loco, & occultum in alio.

e Non debet Confeſſarius in his occultis ſe ingerere, niſi expreſſe in literis Sacræ Pœnitentiariæ detur ſuper his facultas.

ſeu litteris Sacræ Pœnitentiariæ detur eis facultas in hujuſmodi occultis diſpenſandi, nullo modo diſpenſent, ut v.g. ſi Pœnitens fecit homicidium publicum Romæ, & poſtea exiſtens in Hiſpania, ubi tale delictum eſt occultum, recurrat ad Sacram Pœnitentiariam pro diſpenſatione ab irregularitate.

a An Sacra Pœnitentiaria diſpenſet ſuper caſu occulto in uno loco, & publico in alio.

Advertere (*a*) debet Confeſſarius tenorem petitionis, ſeu ſupplicationis; ſi enim modo jam relato caſum expoſuit, & Sacra Penitentiaria litteras concedat, tunc dummodo verificetur caſum eſſe occultum in Hiſpania, poteſt diſpenſationem ei impertiri; ſi vero ſimpliciter, non facta mentione, quod delictum ſit publicum Romæ, expoſuit ſe homicidium feciſſe, quod ſit occultum, ſubreptitiæ ſunt litteræ, & non debet eas executioni demandare, poterit tamen monere pœnitentem, ut iterum recurrat, & totam ſeriem facti melius exponat, quamvis hoc genus occulti, quod eſt publicum in alio loco, non ſolet Sacra Penitentiaria admittere.

Sciendum denique hic, quod quandoque ſunt alia ſpecialia, & particularia, quæ Confeſſarius inquirere debeat, & quæ aliquando abſolute ſe habent per modum conditionis ſine qua non; Et in his dignoſcendis, debet uti ſcientia, & diſcretione. Unde ad ea melius cognoſcenda aſteriſcos in diverſis clauſulis appoſuimus.

b Injungenda generaliter per Confeſſarium Pœnitenti.

Notandum ſecundo, quoad (*b*) injungere, ſeu quoad illa, quæ Confeſſarius debet Pœnitenti injungere, quod, cum executio litterarum Sacræ Pœnitentiariæ debeat ſem-

Digitized by Google

ſemper fieri in Sacramentali Confeſſione; Confeſſarius debet attendere non ſolum ad illud, ſeu delictum, ſeu impedimentum, pro cujus abſolutione, ſeu diſpenſatione committitur, ſed etiam ad omnia alia, quæ ipſi in dicta Sacramentali Confeſſione a Pœnitente manifeſtantur. Unde debet ſecundum exigentiam iſtorum pœnitentias, reſtitutiones, (a) aliaque omnia, quæ ratio dictat, ei injungere, ultra ea, quæ in litteris Sacræ Pœnitentiariæ ſpecialiter mandantur injungi ob illam materiam pro qua delegatur. Quæ quidem obligatio intimatur nonnumquam Confeſſario in litteris Sacræ Pœnitentiariæ per hanc Clauſulam -- *& aliis injunctis, quæ de jure fuerint injungenda* -- nec tamen ab ea liber eſt, etiamſi prædicta clauſula non apponatur. Cum ex ſe, & ex natura actus Confeſſionis Sacramentalis ſequatur.

a Explicatur clauſula, & aliis injunctis quæ de jure fuerint injungenda.

Notandum tertio circa ea, (b) quæ ſpecialiter jubetur in litteris injungere pœnitenti ob aliquod delictum, pro quo, vel ejus annexis delegatur Confeſſariis, quod ſi pœnitens jam per ſe ea, aut alia æquivalentia, aut majora præſtitit, aut idem delictum antea rite confeſſus condignam pœnitentiam accepit, poterit executor ea, aut moderari, aut ſufficienter præſtita, ut uſque reſtitutiones, ſatisfactiones non ulterius pœnitentem adſtringere, & hoc per ſe patet, nec indiget majori diſcuſſione.

b Injungenda ſpecialiter ob delictum, vel ob caſum pro quo delegatur.

Notandum quarto circa ea quæ debet (c) Confeſſarius injungere etiam ex præſcripto litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, quod pro-

c Injungenda ex præſcripto litterarum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

pterea non impeditur quin deſcritioni ſit locus. Unde quamvis Sacra Pœnitentiaria, attendens naturam delicti v. g. adulterii, homicidii, Presbytericidii (*a*) graves, & diuturnas pœnitentias jejuniorum, & aliorum operum jubeat imponere; Confeſſarius tamen debet reflectere ad ſubjecta, quibus hujuſmodi pœnitentiæ ſint imponendæ. Nam omne receptum ad modum, & capacitatem recipientis recipitur (*b*) quapropter conſideret Confeſſarius ætatem, ſtatum, complexionem, & ſexum Pœnitentis; attendat alias ejuſdem obligationes; & his bene penſatis, fiet, ut pœnitentia, quæ ex ſe videretur levis, & improportionata delicto, erit vere gravis, & delicto proportionata, prout a tali, vel tali perſona patrato.

a Gravis, & diuturna Pœnitentia, quæ, & quomodo attendenda.

b Subſtantia injungendorum, ſervanda, quantitas autem, & modus pendet á prudentia Confeſſarii, & petenda eſt ex qualitate, ſexu, & conditione Pœnitentium.

V. g. (*c*) Mulieri debilis, & delicatæ complexionis, vel etiam Marito ſubjectæ, & prolem lactanti non poteſt imponi pœnitentia, quæ ex ſe abſolute ſit gravis, erit tamen talis per reſpectum ad ipſam ſi v. g. imponatur ei abſtinentia a carnibus feria quarta, vel ab ovis, & lacticiniis feria ſexta, & Sabbato cum recitatione quotidiana flexis genibus coronæ, aut parvi Officii Beatæ Mariæ Virginis, vel adhuc etiam cum obligatione viſitandi ſemel in hebdomada aliquod Xenodochium infirmorum, aut aliquam Eccleſiam parum remotam, ibique per aliquod ſpatium genuflexe orandi. Ubi (*d*) advertendum, quod cum talibus perſonis ob debilitatem, vel complexionem, vel aliam rationabilem cauſam non poteſt imponi unum ge-

c Inſinuatur diſcretus modus in injungendis pœnitentiis: per exempla.

d Inſinuatur pariter modus diſcretus, & commendatur diſcretio, & prudentia Confeſſario.

nus

nus pœnitentiæ, quæ gravis, aut graviſſima reputetur, poſſunt duo, aut tria genera prædictam gravitatem reſpectu ejus conſtantia imponi.

Notandum inſuper quod, quando eſt injungenda (*a*) pœnitentia gravis, & diuturna prædicta gravitas non ſumitur ex diuturnitate, ſed revera pœnitentia debet eſſe gravis, modo jam explicato, & etiam præterea debet eſſe diuturna. Hæc autem diuturnitas debet prudenter juxta naturam delicti, ſtatum, & neceſſitatem animæ pœnitentis determinari, vel ad annum, vel ad biennium, aut triennium, vel etiam aliquando ad ſeptennium. Debent etiam ad prædictam pœnitentiæ gravitatem penſari obligationes aliæ pœnitentiales ſtatus pœnitentis, Sic v. g. Religioſo (*b*) ordinis, in quo obſervantia viget, & qui habet multas auſteritates annexas, debet ex iiſdem alias debitis major pars hujus gravis pœnitentiæ injungi: Sic & cum Clerico, aut Sacerdote, qui in Cura animarum, aut Eccleſiæ Officiis multum laborare, & fatigari ſolet, aut alias jam auſteritates voluntarie ſibi aſſumpſerat eſt eadem proportione agendum.

Inſuper aliquando (*c*) injungi debere pœnitenti Confeſſionem Sacramentalem ſingulis menſibus agendam, ubi in litteris Sacræ Pœnitentiariæ præſcribitur, ubi notandum, quod ſi non apparet dictam obligationem debere eſſe perpetuam ex terminis ipſius Brevis, relinquitur judicio Confeſſarii, ut eam juxta exigentiam animæ pœnitentis ad

a Explicatur pœnitentia gravis, & diuturna.

b Poſſunt etiam injungi pœnitentiæ opera conſueta, & alia debita.

c Explicatur clauſula injuncta etiam Sacramentali Confeſſione quoad tempus, & modus diſcretus imponendi eleemoſynas.

Digitized by Google

ad tempus tale, vel tale v. g. ad ſex menſes, annum, vel biennium, vel etiam amplius extendat. Item dum exprimitur in litteris Sacræ Pœnitentiariæ, ut Confeſſarius pœnitenti aliquam eleemoſynam erogandam injungat; attendenda eſt cum gravitate delicti poſſibilitas pœnitentis, qui ſi valde pauper ſit, aut alio impedimento prohibeatur, nunquam eum omnino eximat ab hoc onere Confeſſarius. Cum enim in parva, vel minima quantitate ſalvetur ſubſtantia eleemoſynæ, ad hanc eo modo, quo poterit præſtandam obligabit.

a Satisfactiones injungendæ.

Notandum quinto (*a*) circa reſtitutiones, ſatisfactiones, ablationes occaſionum peccandi cum aliquo, vel aliqua, & alia hujuſmodi, quæ nonnunquam in iſtis litteris præcipiuntur injungi, quod Confeſſarius non tenetur propterea exigere a Pœnitente ultra poſſibilitatem ipſius. Debet (*b*) ergo ita ſe gerere Confeſſarius, ſicut ſe gereret in caſibus ſimilibus, quæ occurrerent in aliorum Pœnitentium confeſſionibus, conſiderando videlicet ſtatum, & poſſibilitatem ipſorum, & ſi inveniat eos non poſſe unquam reſtituere, non propterea dimittat abſque abſolutionis, aut diſpenſationis gratia, ſed loco reſtitutionis imponat eis aliqua vel temporalia auxilia, aut ſervitia ei, cui debetur reſtitutio præſtanda. Si inveniat non poſſe quidem pro tunc reſtituere, futurum tamen, ut aliquando poſſint, exigat ab eis promiſſionem, vel juramentum, ut quamprimum poterunt, reſtituant, & ſatisfaciant.

b Reſtitutiones &c. diſcrete, & diligenter injungendæ.

(*a*) Eo-

Digitized by Google

(a) Eodem quoque modo ſe debet gerere circa ablationem, ſeu remotionem occaſionum proximarum, non quidem indulgendo nimium Pœnitentibus, quibus in hiſce materiis oportet eſſe rigidum, & ſeverum, ſed conſiderando impoſſibilitatem tollendi abſque ſcandalo hujuſmodi occaſiones. Tunc enim vel debet dilationem aliquam concedere Pœnitenti, vel alia remedia præſervativa remanenti in dicta occaſione ſubminiſtrare, quæ doctores ſubminiſtrant.

a Occaſiones peccandi removendi modus inſinuatur.

Notandum ſexto (b) circa ea, de quibus Confeſſarius debet Pœnitentem monere, quod obſervanda eſt clauſula quædam in nonnullis Sacræ Pœnitentiariæ litteris apponi ſolita, nempe -- *& ita illum moneas, & tunc videndum bene*, (c) & conſiderandum, ad quæ ſe extendat illud monendi Pœnitentis præceptum, & non obliviſcatur facere dictam monitionem, quia ideo injungitur fieri debere, quod ſit valde neceſſarium; ſemper autem recordetur Confeſſarius, ſive dicta clauſula adſit, (d) ſive non, monere Pœnitentem (quem ſæpe contingit eſſe rudem, illiteratum, & ſimplicem) de effectu ſive abſolutionis, ſive diſpenſationis, ſive cujuſcumque alterius gratiæ, quam ei in vim dictarum litterarum impertietur.

b Monitiones faciendæ per Confeſſarium executorem.

c Sive præſcribantur in litteris, ſive non, ſemper faciendæ.

d Pœnitens eſt præſertim monendus de effectu conceſſionis, ſeu gratiæ ipſi factæ.

Notandum ſeptimo, & ultimo, (e) quod in litteris, quæ diriguntur Ordinariis, vel etiam Confeſſariis pro injectione manuum violenta in Clericum, aut forte pro alia materia, ſolet apponi clauſula -- *quod ſi dictus lator ordinationi, ſeu ſententiæ dicti Ordina-*

e Ordinationi Epiſcopi qualiter parendum a Reo latore.

rii

rii latæ, vel ferendæ parere contempſerit in eamdem excommunicationem relabatur. Sciendum, inquam, quod prædicta clauſula ſic intelligenda eſt, ut Epiſcopus non jubeat, aut præcipiat impoſſibile, aut valde difficilia; Verus itaque hujus clauſulæ ſenſus intelligendus eſt juxta dicenda infra 3. parte cap. 2. lit. 9. & ſeq. quæ conſulenda ſunt, & ſufficiant pro Introductione.

CAPUT IV.

Modus exequendi litteras Sacræ Pœnitentiariæ.

a Litteræ Sacræ Pœnitentiariæ circa quadruplicem materiam conceduntur.

QUia Litteræ (*a*) Sacræ Pœnitentiariæ variæ ſunt pro diverſitate materiarum, circa quas verſantur; ideo ſciendum, quod Liber Praxis ad Litteras Pœnitentiariæ dividitur a Marco Paulo Leone in quatuor partes juxta quadruplicem materiam, quam prædictæ Litteræ concernunt.

In prima agit de formulis dilationum, commutationum, & diſpenſationum votorum.

In ſecunda explicat formulas diſpenſationum matrimonialium.

In tertia diſcutit formulas abſolutionum, & diſpenſationum variarum, quæ conceduntur in foro conſcientiæ, & etiam extra forum conſcientiæ in materiis abſolutionum pro delictis publicis quando fit commiſſio Ordinariis.

In

Digitized by Google

In quarta denique tractat de formulis abſolutionum, diſpenſationum, & gratiarum, quæ conceduntur pro Regularibus, & Religionem ingredi volentibus in utroque foro.

Juxta quam diviſionem (a) hæc brevis Manuductio ad Litteras Sacræ Pœnitentiariæ executa demandandas procedet; Ubi, non quidem omnes, ſed aliquæ, & principaliores quamcumque materiam concernentes Litteræ explicabuntur. Datis quidem aliquarum per extenſum formulis; Aliarum autem clauſulis ſpecialibus indicatis, & pro Praxi explicatis.

a Diviſio hujus manuductionis in quatuor partes.

PARS

PARS PRIMA.

De Formulis Votorum.

SUPPOSITA communi, & notiſſima diviſione voti in ſolemne, & ſimplex, & prænotato etiam ordinariam Sacræ Pœnitentiariæ facultatem ad ſolemne non extendi, reſtat ut hic tantum de Formulis, ſimplicia vota reſpicientibus, circa dilationem, abſolutionem a tranſgreſſione; & diſpenſationem, aut commutationem agatur.

CAPUT PRIMUM.

Modus exequendi litteras dilationis Voti Religionis.

a Dilatio voti ſimplicis Religionis ob quas cauſas datur.

DIlatio Voti (*a*) ſimplicis Religionis datur iis, qui ſimpliciter voverunt Religionem ingredi; ſed Votum hujuſmodi ob aliquod impedimentum temporaneum tunc adimplere nequeunt, utpote quia Parentes, ſeu conſanguinei indigent eorum opera, & auxilio, vel quia ære alieno ſunt gravati ad effectum ſatisfaciendi Creditoribus, vel ad reddendam rationem aliquam ſunt ſubjecti, vel aliqua infirmitate temporanea ſunt detenti, quæ quidem dilatio quamvis (*b*) poſſet dari a quolibet diſcreto Confeſſario abſque recurſu ad Sacram Pœnitentiariam, cum non ſit ex reſervatis Sedi Apoſtolicæ. Si tamen

b Non eſt ex reſervatis Sedi Apoſtolicæ.

pro

Digitized by Google

pro majori perſonæ, quæ vovit, conſolatione, & quiete ſpirituali ad Sacram Pœnitentiariam recurratur, litteræ ſic extenduntur.

Formula dilationis ſimplicis Voti Religionis.

FABRITIUS
Miſeratione Divina Tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyter S. R. E. Cardinalis.

*DIſcreto Viro Confeſſori * Magiſtro in Theologia, * vel decretorum Doctori * ex approbatis ab Ordinario per latorem præſentium, Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias ſimplex Religionis Votum emiſit. Cum autem ſicuti eadem petitio ſubjungebat dictus lator habeat Parentes ſua opera, & auxilio indigentes. Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit ſibi dilationem ad implendum Votum præſatum per Sedem Apoſtolicam concedi. Quare ſupplicavit humiliter, ut ſibi ſuper his de opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ D. Papæ curam gerimus authoritate Apoſtolica ſpecialiter nobis conceſſa diſcretioni tuæ committimus, quatenus * ſi eſt ita dicto latori, audita prius ejus Sacramentali Confeſſione, conſideratis, † quæ erunt conſideranda circa ſtatum, & continentiam latoris, ne ſub prætextu alterius temporalis neceſſitatis maneat in periculo propriæ æternæ ſalutis, dilationem ad implendum votum prædictum,*

*ctum, durantibus neceſſitatibus Parentum, concedas, dummodo * illis cum effectu proſit, & interim vitam cælibem ducat, & aliqua Religionis, quam vovit quotidie ... faciat ad eum finem, ut, ea adimplens, meminiſſe ſemper poſſit obligationis, qua hujuſmodi voto adſtringitur, prout ſecundum Deum ipſius animæ ſaluti expedire judicaveris, in foro conſcientiæ, & in ipſo actu * Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter, neque ullo alio modo, ita, quod ceſſantibus * neceſſitatibus Parentum præfatum votum adimplere teneatur. Et ita illum moneas. Datum &c.*

a Explicantur clauſulæ formulæ.

In harum (*a*) gratiæ litterarum exequutione debet Confeſſarius advertere ſequentes clauſulas.

b Quæ ſint examinanda, & attendenda a Confeſſario in danda dilatione voti.

Prima in his verbis -- (*b*) *Conſideratis, quæ erunt conſideranda* -- † per quæ verba indicatur Confeſſario, ut examinet veritatem cauſæ, & neceſſitatem poſtulatæ dilationis; & deinde ponderet periculum ſpirituale Pœnitentis, ſi remaneat in ſæculo, ne ſub prætextu alienæ neceſſitatis ponat ſe in periculo æternæ ſuæ ſalutis, & ne ob bonum temporale alienum amittat propriæ animæ ſalutem, quæ omnibus eſt præferenda ordine charitatis. Hæc igitur bene diſcutiet, conſiderando ex una parte cauſam remanendi in ſæculo, & ex alia ſtatum, conditionem occaſiones damni ſpiritualis, in quibus verſatur, & mores, ac bonos, vel malos habitus Pœnitentis, de quibus proinde eum exacte interrogabit.

c Quæ monenda.

Secunda clauſula (*c*) eſt in his verbis --

Dum-

Digitized by Google

*Dummodo illis * cum effectu proſit, & interim vitam * cælibem ducat* -- per quæ verba Confeſſarius debet requirere a Pœnitente, quomodo proſit Parentibus, & illum monere de obligatione, quæ ei interim reſtat, durante impedimento, vitam (*a*) cælibem ducendi, ſeu matrimonium non contrahendi, ut ſcilicet, finito tempore impedimenti, pro quo conceditur dilatio, poſſit votum ſuum implere.

a Vitam cælibem tenetur interim ducere petens dilationem.

Tertia clauſula (*b*) eſt in his verbis -- *Et aliqua Religionis, † quam ingreſſurus eſt, quotidie faciat* -- Per quæ verba innuitur Confeſſarium debere imponere (*c*) Pœnitenti aliqua exercitia pietatis ex iis, quæ fieri ſolent in Religione, quam vovit, ut videlicet memoriam ſui voti vivam retineat, & affectum ad Religionem, durante tempore dilationis, non perdat. Si ergo v. g. quis voviſſet Religionem Franceſcanam poſſet ei imponi geſtatio interioris Cordulæ, & recitatio quotidiana quinquies Pater noſter, & totidem Ave Maria, cum aliqua frequentia Sacramentalis Confeſſionis, & examine Conſcientiæ quotidiano, vel etiam ingreſſus in tertium Ordinem Sæcularium, vel aliqua hujuſmodi juxta qualitatem, ſexum, ſtatum, ac complexionem Pœnitentis, quam debet prudens Confeſſarius advertere; quod autem dictum eſt de Religione S. Franciſci, idem proportionabiliter de aliis eſt obſervandum.

b Quæ injungenda.

c Durante dilatione debet facere quotidie aliqua Religionis, quam vovit.

Quarta clauſula eſt (*d*) in his verbis -- *Ita, quod ceſſantibus * neceſſitatibus Parentum, præfatum votum adimplere tenentur* -- Per

d De quibus adhuc monendus ſit Pœnitens.

a Ut ceſſante cauſa dilationis votum impleat.

Per quæ verba (a) Executori imponitur, ut moneat Pœnitentem non ſibi diſpenſatum in voto, ſed conceſſam dilationem; ac propterea teneri ceſſante neceſſitate, vel cauſa, ob quam eſt conceſſa dilatio, ſuum votum implere.

His peractis, & præmiſſis in Sacramentali Confeſſione, quæ eſt neceſſaria ut præmittatur circa peccata, quæ Pœnitenti occurrunt, poſt ſolitam, & conſuetam abſolutionem Sacramentalem a Cenſuris, & peccatis ſubjungat Confeſſarius.

b Formula ſpecialis gratiæ dilationis concedendæ.

Inſuper (b) Authoritate Apoſtolica ſpecialiter mihi delegata; tibi dilationem ad implendum votum Religionis, quod emiſiſti, concedo in nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Paſſio Domini &c.

CAPUT II.

De tranſgreſſione Voti Religionis.

c Abſolutio a tranſgreſſione voti Religionis non eſt reſervata Sedi Apoſtolicæ, ſi tamen ad eam recurratur, litteræ conceduntur.

SAcra Pœnitentiaria (c) ſolet expedire litteras abſolutionis a tranſgreſſione cum declaratione pro his, qui, emiſſo voto ſimplici ingrediendi Religionem; deinde matrimonium in faciæ Eccleſiæ contraxerunt, & ſucceſſive conſummarunt, quamvis hujuſmodi abſolutio, & declaratio a quocumque Confeſſario dari poſſint, cum non ſint ex reſervatis Sedi Apoſtolicæ.

d Tranſgreſſor hujuſmodi peccat, tenetur tamen in matrimonio remanere.

Cum itaque (d) hujuſmodi Pœnitentes peccent moraliter amplectendo ſtatum, in

quo

quo nequeunt ſatisfacere obligationi voti, tenentur tamen remanere in matrimonio, & ut poſſint debitum Conjugale reddere, & exigere, ſi ad Sacram Pœnitentiariam recurrant, litteræ ſic expediuntur.

Formula tranſgreſſionis Voti ſimplicis Religionis.

Fabritius &c.

D*Iſcreto Viro Confeſſori &c. ſalutem in Domino. Ex parte Latoris præſentium nobis &c. continebat quod ipſe alias ſimpliciter vovit Religionem ingredi, deinde matrimonium cum Muliere ejus ad præſens Uxore publice in facie Eccleſiæ contraxit, & conſumavit. Cum autem &c. dictus Lator in dicto matrimonio remanere, debitumque Conjugale exigere, & reddere poſſe deſideret; Ideoque pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicavit &c. Nos diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi * eſt ita dictum Latorem, audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione a tranſgreſſione hujuſmodi abſolvas, hac vice &c. Injuncta † ei pro modo culpæ pœnitentia ſalutari; Ipſumque in dicto matrimonio remanere, debitumque Conjugale exigere, & reddere poſſe declares. In foro * conſcientiæ &c. Ita quod &c. ſi Uxori ſupervixerit, eodem voto teneatur, ut prius, & ita illum † moneas. Datum.*

C Prima

a Explicantur clauſulæ ſpeciales litterarum.

Prima clauſula eſt (*a*) in his verbis -- *Injuncta ei pœnitentia † ſalutari*, per quæ verba indicatur debere Confeſſarium imponere pœnitentiam (*b*) particularem Reo ob talem tranſgreſſionem voti, quæ quidem pœnitentia licet relinquatur arbitrio Confeſſarii, bonum tamen eſſet, ſi imponeret aliquam brevem quidem, ſed quotidianam, aut aliquam aliam, per quam in ipſo memoria voti viva remaneret, ut v. g. frequentationem Eccleſiæ Ordinis, quem vovit, vel Confeſſionem, & Communionem in feſtis principalioribus ejuſdem Ordinis Sancti Inſtitutoris, ſeu Fundatoris Ordinis.

b Pœnitentia pro tranſgreſſione injungenda eſt.

c Declarandum poſſe in matrimonio remanere, & debitum Conjugale redere, & petere.

Secunda clauſula (*c*) eſt in his verbis -- *Ipſumque in dicto matrimonio remanere, & debitum Conjugale reddere, & exigere poſſe declares*, per quæ verba ſatis clare indicatur eſſe ad tollendum omnem ſcrupulum ab animo Pœnitentis, ne per conſcientiam erroneam peccet, & ſic debet Confeſſarius, antequam eum dimittat hoc ei ſignificare, quod videlicet poſſit in dicto matrimonio remanere, & debitum reddere, & petere.

d De quibus monendus Pœnitens.

e Si Uxori ſupervivat obligatur ad votum, ut antea.

Tertia clauſula (*d*) eſt in his verbis -- *Ita quod ſi* (*e*) *Uxori ſupervixerit, eodem voto* ❦ *teneatur, ut prius, & ita † illum moneas*. Per cujus clauſulæ ultima verba jubet Major Pœnitentiarius Confeſſario, ut moneat Pœnitentem de obligatione, quæ ei reſtat adimplendi ſui voti, ſi alteri comparti ſupervixerit.

f Quod, ſi illud ſervare non poſſet recurrere debeat ad Sacram Pœnitentiariam pro commutatione.

Attamen Confeſſarius (*f*) poterit admonere Pœnitentem, quod ſi ſupervivendo

Con-

Digitized by Google

Conjugi, tunc continenter vivere non poſſit, vel educatio filiorum, aut alia gravis cauſa exigat, ut votum præſatum adimplere nequeat, iterum recurrat ad Sacram Pœnitentiariam, ut obligatio hujuſmodi voti in alia pœnitentiæ opera ei commutetur.

Advertendum (*a*) tamen pro majori ſpirituali conſolatione Pœnitentis, quod quando probabiliter crederet, ſeu prævideret ſe non poſſe, etiamſi Conjugi ſupervixiſſet votum adimplere, poſſet cum abſolutione a tranſgreſſione etiam commutationem præfati voti petere, ut ſe eximat tunc ab obligatione recurrendi iterum ad Sacram Pœnitentiariam.

a Quæ commutatio poſſet etiam peti ob juſtam cauſam cum abſolutione a tranſgreſſione.

His præmiſſis, & peractis poſt abſolutionem ſolitam a cenſuris, & peccatis dicat.

Deinde (b) autboritate Apoſtolica, mihi ſpecialiter delegata te, non obſtante voto Religionis, quod alias emiſiſti in matrimonio remanere, & debitum Conjugale exigere, & reddere poſſe declaro. In nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

b Formula declarationis ſupradictæ.

Paſſio Domini &c.

CAPUT III.

De tranſgreſſione Voti Caſtitatis.

QUando (*c*) quis, emiſſo voto caſtitatis, nihilominus, illud traſgrediendo, matrimonium contraxit, & conſumavit is, indiget abſolutione a tranſgreſſione hujuſmo-

c Tranſgreſſio voti caſtitatis non eſt reſervata Sedi Apoſtolicæ.

Digitized by Google

juſmodi, cum declaratione poſſe remanere in dicto matrimonio, & (*a*) inſuper cum diſpenſatione ad petendum debitum Conjugale, & quamvis Pœnitens abſolutionem, & declarationem a quolibet ſimplici Confeſſario, diſpenſationem vero ab ordinario loci obtinere poſſet, ſi nihilominus ad Sacram Pœnitentiariam recurrat, ſequenti formula expediri ſolet &c.

a Nec etiam diſpenſatio ad petendum debitum; quæ poteſt dari ab Epiſcopo.

FABRITIUS (*b*) &c.

b Formula tranſgreſſionis voti caſtitatis.

*Diſcreto Viro Confeſſori &c. ſalutem in Domino. Ex parte Latoris præſentium nobis &c. continebat quod ipſe alias ſimpliciter vovit caſtitatem ſervare, deinde Uxorem ad præſens viventem duxit. Cum autem dictus Lator de hujuſmodi tranſgreſſione doleat, debitumque Conjugale exigere licite poſſe deſideret; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicavit. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, dictum Latorem, audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione a tranſgreſſione hujuſmodi abſolvas &c. Injuncta ei ✠ pro modo culpæ pœnitentia ſalutari; Ipſumque in dicto matrimonio remanere, & debitum Conjugale reddere poſſe, & debere declares. Et cum eodem, quatenus de illius incontinentia timendum ſit, ut idem debitum Conjugale etiam exigere licite valeat, etiam miſericorditer diſpenſes, in foro conſcientiæ &c. * alio modo &c. Ita quod ſi Uxori ſupervixerit eodem voto teneatur, ut ✠ prius*

obli-

Digitized by Google

obligatus, & ſi extra matrimonium interim fornicatus fuerit, ſciat ſe contra votum hujuſmodi facturum, & ita illum moneas. Datum, &c.

In harum gratiæ litterarum exequutione Confeſſarius debet advertere ſequentes clauſulas.

Prima eſt (*a*) in his verbis: *Injuncta ei pœnitentia ſalutari* -- per quæ verba datur intelligi debere Confeſſarium imponere (*b*) pœnitentiam juxta modum culpæ tranſgreſſionis hujuſmodi, quæ quamvis ejus arbitrio relinquatur, bonum tamen erit, ſi talem imponat, per quam ipſa voti memoria foveatur, ut v. g. preces quotidianas, frequentiam Confeſſionis Sacramentalis, vel aliqua hujuſmodi pietatis opera pœnitenti congrua, & adimplendum facilia.

a Clauſularum ſpecialium explicatio.

b Pœnitentia pro tranſgreſſione imponenda.

Secunda (*c*) clauſula eſt in his verbis -- *In dicto matrimonio remanere, & debitum Conjugale reddere poſſe, & debere declares;* Quapropter Confeſſarius de hoc moneat Pœnitentem, & declaret ſe in dicto matrimonio remanere, & Conjugi petenti debitum reddere teneri.

c Declaratio ad remanendum: in matrimonio, & ad debitum reddendum.

Tertia clauſula (*d*) eſt -- *Quatenus de illius incontinentia timendum ſit cum eodem, ut debitum Conjugale etiam exigere licite valeat miſericorditer diſpenſes* -- per quæ verba imponitur Confeſſario, ut perquirat, an eſſet periculum incontinentiæ, ſi ipſe remaneret privatus facultate petendi debitum, quod quidem facile præſumitur, nec eſt in eo valde laborandum (*e*) Moneat autem ipſum,

d Diſpenſatio ad debitum petendum.

e De quibus monendus Pœnitens.

Digitized by Google

a Voti obligatio remanet præterquam ad licitum uſum matrimonii.

quod etſi uſum matrimonii liberum habeat (*a*) quid quid tamen extra præfatum uſum delinquet ſe contra votum caſtitatis facturum, prout inſinuatur per aliam clauſulam -- *Et ſi extra matrimonium interim fornicatus fuerit ſciat ſe contra votum hujuſmodi facturum.*

b Voti obligatio reſurgit tota, ut prius defuncta altera comparte.

Quarta clauſula (*b*) eſt in his verbis -- *Quod, ſi Uxori ſupervixerit eodem voto teneatur, ut prius* -- Idcirco Confeſſarius debet admonere Pœnitentem, quod ſi contingat Conjugem ipſius mori, & ipſe ſupervivat, eodem voto erit adſtrictus, itaut aliud matrimonium contrahere non poſſit abſque diſpenſatione.

His præmiſſis, & peractis poſt abſolutionem ſolitam, dicat.

c Formula declarationis, & diſpenſationis prædictarum.

Item (c) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata te, non obſtante voto caſtitatis, quod emiſiſti, & tranſgreſſus fuiſti in dicto matrimonio remanere, & debitum Conjugale reddere poſſe, & debere declaro, & ut idem debitum etiam exigere licite poſſis, & valeas tecum eadem authoritate Apoſtolica diſpenſo. In nomine Patris, Filii &c.

A P-

Digitized by Google

APPENDIX

Ad tria ſuperiora Capitula.

QUandoquidem (*a*) in his tribus Capitulis notatum eſt, non eſſe in dictis caſibus neceſſarium recurſum ad Sedem Apoſtolicam cum non ſint ex reſervatis; Admonendi ſunt tamen Confeſſarii, quod, ſi quandoque abſque litteris Sacræ Pœnitentiariæ eos contingat in præmiſſis abſolvere, declarare, & diſpenſare obſervent ea, quæ in explicatis clauſulis adnotata ſunt, non quidem, ut a Sacra Pœnitentiaria ſibi præfixa, ſed ut æquitati conſona.

a Praxis executionis litterarum trium præcedentium capitum eſt bona, & tenenda etiamſi abſque litteris Sacræ Pœnitentiariæ in dictis caſibus procedatur a Confeſſario.

CAPUT VI.

De commutatione Voti Religionis.

SOlet Sacra Pœnitentiaria (*b*) commutare votum ſimplex Religionis ex multiplici cauſa; Primo ex cauſa incontinentiæ, ſeu ob ſtimulos carnis, propter quos vovens diffidit, ſi Religionem ingrediatur, vivere poſſe continenter. Et tunc a Sacra Pœnitentiaria datur commutatio ad effectum, ut poſſit (*c*) matrimonium licite contrahere, & ad eumdem effectum contrahendi matrimonii datur etiam Mulieri voventi, quæ non habet dotem ſufficientem pro ingrediendo Monaſterio, ſi remanendo in ſæculo eſt, in periculo incontinentiæ.

b Commutatio voti Religionis a Sacra Pœnitentiaria.

c Vel ad contrahendum matrimonium.

Digitized by Google

a Vel ad vitam cælibem ducendam in ſæculo.

Item datur (*a*) hujuſmodi commutatio ex cauſa debilis complexionis habitualis infirmitatis, ætatis gravis, vel ex quacumque alia cauſa, per quam vovens reddatur inhabilis ad ſubeunda Religionis onera, vel prudentis viri judicio (*b*) diffidit ſe ad illa ſufferenda imparem futurum, & in iſtis caſibus conceditur cum conditione dummodo vitam cælibem ducat, quando non ſit periculum incontinentiæ; nam tunc conceditur ad effectum, ut matrimonium legitime contrahere poſſit; Ita tamen, ut formula ſemper ſit eadem, exceptis præfatis duabus clauſulis.

b Datur etiam ad contrahendum, ſi continenter vivere diffidat.

Formula commutationis Voti ſimplicis Religionis.

c Extenditur formula commutationis voti Religionis.

FABRITIUS (*c*) &c.

*DIſcreto Viro Confeſſori ſalutem in Domino. Ex parte Viri Latoris præſentium nobis &c. continebat quod ipſe alias ſimpliciter vovit Religionem ingredi, cum autem dictus Lator continenter vivere poſſe diffidat. Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit ſibi præfatum votum ad effectum contrahendi matrimonium in alia pœnitentiæ opera per Sedem Apoſtolicam commutari. Quare ſupplicavit &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus ſi * eſt ita, dictum Latorem audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione a mutatione propoſiti abſolvas &c. Injuncta † ei pœnitentia ſalutari, ſibique votum præfatum ad hoc, ut matrimonium legitime contrahere, & in eo debitum*

Con-

Digitized by Google

Conjugale exigere, & reddere licite valeat ✝ in Sacramentalem Confeſſionem ſemel quolibet menſe, & in alia pœnitentiæ opera perpetua per te injungenda ✠ inter quæ ſint etiam aliqua Religionis, quam ingreſſurus fuiſſet, quæ quotidie facere teneatur ad eum finem, ut ea adimplens meminiſſe ſemper poſſit obligationis, qua hujuſmodi voto adſtringebatur, prout ſecundum Deum ipſius animæ ſaluti expedire judicaveris, diſpenſando commutes in foro conſcientiæ, alio modo &c. Datum &c.

Prima clauſula (*a*) eſt in his verbis -- *Sibique præfatum votum in Sacramentalem Confeſſionem quolibet menſe* -- Cum itaque Confeſſarius recognovit veritatem cauſæ ad prædictam commutationem adductæ, debet primo (*b*) in locum obligationis voti commutandi imponere Pœnitenti onus Sacramentalis Confeſſionis quolibet menſe faciendæ.

a Quid imponendum Pœnitenti.

b Confeſſio Sacramentalis menſtrua.

Secunda clauſula (*c*) eſt in his verbis -- *Et in alia pœnitentiæ opera perpetua* -- ideſt præterea debet ei imponere aliqua pœnitentiæ opera, quæ perpetuo durent, quamvis neceſſe non ſit, ut ſint continua, ſeu quotidiana, ſicut debent eſſe illa, de quibus in ſequenti clauſula. Poterit itaque Confeſſarius attenta conditione, & compleſſione Pœnitentis, attenta etiam cauſa commutationis injungere Pœnitenti jejunium feriæ ſextæ, aut abſtinentiam a carnibus aliqua die per hebdomadam, ſive abſtinentiam a lacticiniis feria ſexta, & Sabbato.

c Opera Pœnitentiæ perpetua, & quæ.

Item viſitationem Eccleſiæ ordinis, quem voverat, ſemel in hebdomada, aut in menſe,

ſe, ſumptionem Euchariſtiæ in feſtis præcipuis ordinis, aut toties, quoties injunctæ ſibi Confeſſionis menſtruæ obligationem exequetur.

a Quædam quotidiana ex iis, quæ fiunt in Religione, quam voverat.

Tertia clauſula eſt (*a*) in his verbis -- *Inter quæ opera ſint aliqua Religionis, quam vovit, ſeu ingreſſurus fuiſſet, quæ quotidie facere teneatur, ut ea adimplens memor ſit obligationis, qua hujuſmodi voto adſtringebatur* -- Finis ob quem poſita eſt hæc clauſula, notus eſt, itaque ad ejus adimpletionem oportet, ut Confeſſarius injungat aliqua in plurali, ideſt ad minus duo eorum, quæ in Religione, quam vovit, fieri ſolent, verbi gratia imponere geſtationem cordulæ, & recitationem quotidianam quinque Pater noſter, & Ave Maria ei, qui vovit Ordinem S. Franciſci, vel etiam examen conſcientiæ quotidianum, & recitationem precum dictarum, & ſic proportionabiliter de aliis Religionibus, nec nimis, ſed diſcrete Confeſſarius gravet Pœnitentem.

b Hæc omnia ſupradicta debent eſſe perpetua, & quare.

c Commutatio eſt perpetua.

Advertat (*b*) autem Confeſſarius, quod ideo hæc opera, his tribus clauſulis expreſſa, debent eſſe perpetua, quia relaxatio voti facta per commutationem eſt perpetua. Ideoque (*c*) monendus eſt Pœnitens, quod ad hoc votum nunquam amplius tenebitur, & ideo ſi ſupervivat Uxori poterit aliud matrimonium contrahere, poſito quod ad effectum contrahendi matrimonii ſit ei votum commutatum firmis ſemper remanentibus operibus ſibi in commutatione injunctis.

d Datur quibuſdam ad effectum contrahendi matrimonium.

Quarta clauſula (*d*) in his verbis -- *Ad effe-*

effectum, ut matrimonium legitime contrahere poſſit -- Hæc ut ſupradicta clauſula non ponitur in omnibus litteris commutationis. In iis in quibus ponitur, debet Confeſſarius monere Pœnitentem de facultate contrahendi matrimonii ei conceſſa, & ſublatione impedimenti orti ex voto.

Quinta hæc clauſula eſt (*a*) in his verbis -- *Dummodo vitam * cælibem ducat* -- quoque clauſula, ubi apponitur eſt obſervanda, & monendus Pœnitens, quod poteſt quidem remanere in ſæculo, ſed non poteſt ad ſtatum matrimonii tranſire.

a Aliis ad vitam cælibem ducturam in ſæculo.

His præmiſſis, & peractis poſt abſolutionem ordinariam a Cenſuris, & peccatis ſubjunget Confeſſarius.

Et authoritate (b) Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata, Ego tibi votum Religionis, quod emiſiſti, in opera pietatis, quæ tibi præſcripſi, diſpenſando, ad effectum licite contrahendi matrimonium, ſive ad effectum remanendi in ſæculo in vita cælibe, commuto. In nomine Patris, Filii &c.

b Formula commutationis.

Formula commutationis Voti Religionis pro Clericis Ordine Sacro inſignitis.

SI Sacerdos (*c*) aliquis, aut Diaconus, vel Subdiaconus petant ſibi commutari votum Religionis ab eis emiſſum, litteræ expediuntur abſque mentione matrimonii, & cælibatus, ut ſupra, exceptis duabus clauſulis hic adnotandis.

c Commutatio voti Religionis pro Clericis in Sacris Conſtitutis.

Prima

Digitized by Google

a Clauſularum ſpecialium explicatio.

b Sacramentalis Confeſſio eis eſt injungenda pro ſingulis hebdomadis.

Prima clauſula eſt (*a*) in his verbis -- *In frequentiam Sacramentalis* (*b*) *Confeſſionis ſingulis ſcilicet hebdomadis, ſemel, vel quoties tibi videbitur* -- Debet itaque hujuſmodi Clerico in Sacris imponere Confeſſarius, ut ſingulis hebdomadis ſua peccata confiteatur; vel etiam frequentius, ſi ei expedire videatur.

c Et pars pœnitentiarum, quæ fiunt in ordine quem vovit, & quæ, & qualis.

Secunda clauſula (*c*) in his verbis -- *Partem videlicet earum pœnitentiarum quas Regulares Ordinis, quem vovit, ex præſcripto ipſius Ordinis in abſtinentiis, vel jejuniis, aut interioribus indumentis ſubire ſolent* -- Debet itaque Confeſſarius imponere hujuſmodi Clerico in Sacris perpetua opera, quæ ſint pars earum pœnitentiarum, quæ in ordine, quem voverat exercentur (*d*) v. g. ſi voviſſet Carmelitarum Ordinem, poſſet imponenere abſtinentiam a carnibus feria quarta, & geſtationem ſcapularii, vel ſi aliam Religionem voviſſet, injungere poſſet geſtationem alicujus catenulæ, aut cilicii, aut diſciplinam ſemel, aut bis in hebdomada faciendam procedendo diſcrete cum Pœnitente ne nimis gravetur.

d Perpetua, ſed non quotidiana.

e Una ſufficiet melius, & ut ſint plures.

Notandum autem (*e*) quod, ex his pœnitentiis jam dictis ſufficeret imponere unam, ut ſi imponatur abſtinentia, non erit præſcribenda indumenti geſtatio, & ſic de aliis. Attamen videtur magis congruum, & menti Majoris Pœnitentiarii conformius, ſi plura ideſt ſaltem duo hujuſmodi pœnitentiarum opera injungantur.

f Alia perpetua, & quotidiana.

Præter (*f*) hæc autem perpetua, & non quoti-

quotidiana imponat etiam aliqua quotidiana, ut ſupradictum eſt reſpectu eorum, qui non ſunt in Ordinibus Sacris; quæ etſi relinquantur prudentiæ Confeſſarii, determinanda, videtur tamen, quod cum hi Clerici in Sacris jam onus habeant Horas Canonicas recitandi, deberent eſſe breviora, & mitiora quotidie agenda, & recitanda, v.g. Litaniæ B. Mariæ Virginis cum brevi examine conſcientiæ, vel commemoratio, Sancti Fundatoris, ſeu Inſtitutoris Ordinis.

CAPUT V.

De Voti Caſtitatis commutatione.

SOlet Sacra Pœnitentiaria (*a*) commutare votum caſtitatis ad effectum dumtaxat (*b*) contrahendi matrimonium ob infraſcriptas videlicet cauſas nempe, vel ob ſtimulos carnis, quando ſcilicet vovens, ſive ſit Vir, ſive Mulier ita iis ſtimulis agitatur, ut continenter vivere non poſſit, vel etiam ad conſervandam nobilem familiam, & quo ad Mulieres etiam, ſi non patiantur ſtimulos, ſed maneant in aliquo periculo amittendi pudicitiam, utpote quia pauper, & pulchra, vel orbata parentibus exiſtit, vel ob alias cauſas. Sic igitur expediuntur litteræ Sacræ Pœnitentiariæ.

a Commutatio voti caſtitatis conceditur, & ob quas cauſas.

b Ad effectum tantum contrahendi matrimonium.

For-

Formula commutationis Voti Caſtitatis.

FABRITIUS &c.

*DIſcreto Viro Confeſſori &c. ſalutem in Domino. Ex parte Viri Latoris præſentium nobis &c. continebat, quod ipſe alias ſimpliciter vovit caſtitatem ſervare. Cum autem dictus Lator continenter vivere poſſe diffidat. Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam ſibi votum præfatum ad effectum contrahendi matrimonium in alia Pœnitentiæ opera commutari, quare ſupplicavit &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita dictum Latorem, audita prius * Sacramentali Confeſſione a mutatione propoſiti abſolvas &c. Injuncta † ei pœnitentia ſalutari, ſibique votum præfatum ad hoc tantum * ut matrimonium legitime contrahere, et in eo debitum Conjugale exigere, et reddere licite poſſit, diſpenſando, commutes † in Sacramentalem Confeſſionem ſemel quolibet menſe, & in alia pœnitentiæ opera per te injungenda tamdiu duratura, quamdiu commutationi præfatæ locus erit. † Inter quæ ſint aliqua pietatis, quæ quotidie facere teneatur ad eum finem, ut ea adimplens meminiſſe ſemper poſſit obligationis, qua hujuſmodi voto adſtringebatur, prout ſecundum Deum ipſius animæ ſaluti expedire judicaveris in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. Ita quod, ſi Mulieri cui conjungetur, ſupervixerit, caſtitatem ſervet, * utpote*

Digitized by Google

pote eodem voto, ut prius obligatus; & etſi extra matrimonium fornicatus fuerit; aut mortua dicta Muliere, aliud matrimonium contraxerit, ſciat ſe contra votum hujuſmodi facere, et debitum Conjugale exigere non poſſe; et ita illum † moneas. Datum &c.

In harum (*a*) gratiæ litterarum executione Confeſſarius, agnita veritate cauſæ commutationis, debet ſpecialiter advertere ſequentes clauſulas.

a Clauſularum ſpecialium explicatio.

Prima clauſula (*b*) eſt in his verbis -- *Sibique votum præfatum ad hoc tantum, ut & matrimonium contrahere legitime poſſit; diſpenſando, commutes* -- Ex qua clauſula datur intelligi, quod commutatio voti fit tantum ad effectum contrahendi matrimonium, & ideo Confeſſarius debet admonere Pœnitentem de obligatione voti, quæ ſemper eum adſtringit donec matrimonium contrahat, & hortetur Pœnitentem præſentium, ſi ſit in periculo incontinentiæ, ut quam primum matrimonium contrahat, ne voti tranſgreſſiones multiplicentur.

b Diſpenſatio datur tantum ad matrimonium contrahendum; & tunc incipiet ei ſuffragari, cum contrahet.

Secunda clauſula eſt (*c*) in his verbis -- *Diſpenſando commutes in frequentiam Sacramentalis Confeſſionis ſemel quolibet menſe* -- Itaque hoc onus menſtruæ Sacramentalis Confeſſionis Confeſſarius Pœnitenti imponat.

c Confeſſio Sacramentalis menſtrua injungenda.

Tertia clauſula eſt (*d*) in his verbis -- *Et in alia pœnitentiæ opera per te injungenda tamdiu duratura (e) quamdiu commutationi prædictæ locus erit* -- Debet ergo præter Sacramentalem Confeſſionem menſtruam Confeſſarius imponere Pœnitenti, alia pœnitentiæ

d Et alia opera pœnitentiæ in commutationem voti, & quæ.

e Eorum obligatio non a die commutationis, ſed a die quo contrahetur, & conſummabitur matrimonium incipiet.

Digitized by Google

tiæ opera, ut v. g. abſtinentiam ab ovis, & lacticiniis feria ſexta, aut Sabbato, aut jejunium, aut ſemel in hebdomada diſciplinam, aut aliquod officium, ſcilicet, vel parvum Beatæ Mariæ Virginis, vel Septem Pſalmos Pœnitentiales, aut Nocturnum Officii Mortuorum, aut recitationem partis, vel totius Roſarii Beatæ Mariæ Virginis in hebdomada. Hæc autem opera cum debeant eſſe plura, ſufficiet, ut ſint duo dumtaxat, ne gravetur Pœnitens.

a Opera quotidiana etiam injungenda, & qualia.

Quarta clauſula eſt (a) in his verbis -- *Inter quæ ſint etiam aliqua pietatis opera, quæ quotidie facere teneatur* -- Igitur præter opera expreſſa in clauſula præcedenti, quæ non ſunt quotidiana, debet Confeſſarius aliqua pietatis opera quotidie facienda imponere. Hæc autem decet, ut ſint faciliora, & utiliora, v. g. recitatio, aut lectio quotidiana brevis, vel breve conſcientiæ examen, oratio mentalis ſaltem per quartam partem horæ, vel aliquod opus charitatis in Proximum juxta poſſibilitatem ejus. Hæc autem imponens Confeſſarius, debet monere Pœnitentem de fine, ob quem Sacra Pœnitentiaria jubet, nempe, ut ea adimplens memor ſit ſemper obligationis, qua hujuſmodi voto adſtringebatur.

b Harum omnium obligatio præcipua à die matrimonii, & eo, per mortem alterius partis ſoluto, deſinit.

Advertendum (b) autem, & valde notandum id, quod in tertia clauſula ſuperius expreſſa dicitur -- *nempe prædicta opera, quæ pro commutatione voti imponenda ſunt tamdiu duratura eſſe, quamdiu commutationi prædictæ locus erit* -- Cum igitur, ut dictum eſt

in

Digitized by Google

in prima clauſula, non incipiat eſſe locus commutationi, niſi a die, quo Orator contrahit, & conſumat Matrimonium, ſequitur, etiam quod ad nullum horum operum antea teneatur, & (*a*) dato loco commutationis per mortem Conjugis, obligatio menſtruæ confeſſionis, & aliorum operum ceſſabit, & votum ſervabitur, ut prius, de quibus monendus eſt Pœnitens.

a De his monendus Pœnitens.

Sexta, & ſeptima (*b*) clauſula ſunt in his verbis -- *Ita, quod, ſi Uxori cui conjungetur, ſupervixerit, caſtitatem ſervet, utpote eodem voto, ut prius obligatus. Et ſi unquam extra Matrimonium fornicatus fuerit, aut Matrimonium abſque nova diſpenſatione contraxerit, intelligat ſe contra votum hujuſmodi facere, & debitum Conjugale exigere non poſſe, & ita illum moneas* (*c*) Jubetur itaque Confeſſarius monere Pœnitentem juxta has duas ultimas clauſulas, quod nempe, diſpenſando commutatur ei votum caſtitatis ad effectum contrahendi ſemel Matrimonium, (*d*) & quod propterea, ſi contingat ipſum ſupervivere Uxori, reviviſcit obligatio voti, & tenetur caſtitatem ſervare, ut prius, quod inſuper, excepto libero uſu primi dicti Matrimonii, per omnem (*e*) alium actum carnis peccaminoſum faciet contra votum, & tenebitur in confeſſione hanc voti circumſtantiam aperire. Quod denique non (*f*) poterit mortua prima Uxore aliam ducere abſque nova diſpenſatione, aut, ſi eam ducat faciet contra votum, & non poterit debitum Conjugale petere.

b Remanet, ut prius, defuncta comparte, nec poteſt aliud Matrimonium licite fieri.

c Monendus Pœnitens.

d Voti obligatio remanet præterquam ad Matrimonium, & liberum ejus uſum.

e Per omnem alium uſum carnis violatur votum.

f Ducens aliam Uxorem, vel Maritum ſine nova diſpenſatione peccat, & debitum petere non poteſt.

His præmiſſis, & peractis poſt ſolitam abſolutionem dicat Confeſſarius.

a Formula commutationis.

Et authoritate Apoſtolica (a) mihi ſpecialiter delegata tibi votum caſtitatis, quod emiſiſti, ad effectum, ut Matrimonium contrahere, & debitum Conjugale reddere, & exigere licite poſſis, & valeas, in opera tibi præſcripta, diſpenſando commuto. In nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Paſſio Domini &c.

CAPUT VI.

De commutatione Voti ſimplicis Caſtitatis, & Religionis ſimul.

b Commutatio voti ſimplicis Caſtitatis, & Religionis ſimul.

CONtingit (b) nonnumquam, quod aliquis duplici voto Caſtitatis, & Religionis adſtrictus ſit, vel quod ſimul, & ſemel utrumque emittat, nempe caſtitatem ſervandi, & Religionem ingrediendi, ſi ergo talis, vel ob incontinentiam, vel ob quamcumque aliam cauſam ex ſupradictis petat commutationem voti ſimplicis Caſtitatis, & Religionis, expediuntur litteræ eodem fere modo, & forma.

c Quæ notanda circa hanc commutationem.

d Confeſſarius moneat Pœnitentem circa opera perpetua.

e Dicta opera perpetua injuncta in commu-

Notandum (c) tamen eſt, quod, quando iſta duo vota ſimul commutantur, debet Confeſſarius Pœnitentem (d) monere, quod pœnitentiæ opera ſunt perpetua; Unde, ſi detur locus commutationi per mortem Conjugis, remanent (e) præfata opera adimplenda a Pœnitente, non reſpectu voti caſtitatis,

quod

quod tum reviviſcit, ſed reſpectu voti Religionis, a quo per commutationem liber remanſit.

mutatione, remanent poſt mortem Conjugis.

Super omnia autem Confeſſarius moneat Pœnitentem de iis, quæ capite præcedenti in clauſulis ſexta, & ſeptima notata ſunt.

Formula commutationis.

Forma autem commutationis poſt ſolitam abſolutionem erit.

Item authoritate Apoſtolica, mihi ſpecialiter delegata, tibi vota Religionis, & Caſtitatis, quæ emiſiſti ad effectum, ut Matrimonium legitime contrahere, & in eo debitum Conjugale reddere, & exigere licite poſſis, & valeas, in opera pietatis, quæ tibi præſcripſi, diſpenſando commuto. In nomine Patris &c.

APPENDIX.

Notandum (*a*) quod aliquando Pœnitenti commutatur votum Religionis, firmo remanente voto Caſtitatis, quando utrumque emiſit, & tunc obſervandum omnino eſt, quod dictum eſt in ſimplici commutatione voti Religionis in capite quarto hujus Partis in commutatione ſimplicis voti Religionis pro Laicis; tunc enim in formula loco *dummodo vitam cælibem ducat*, dicetur, *remanente voto caſtitatis*.

a Commutatur aliquando votum Religionis remanente voti caſtitatis vinculo.

Digitized by Google

CAPUT VII.

De commutatione Votorum Peregrinationis, Sedi Apoſtolicæ reſervatorum.

a Commutatio votorum Peregrinationum Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, ob quas cauſas, & quid pro commutatione imponendum.

VOta (*a*) trium Peregrinationum, videlicet ad Jeruſalem, ad limina Apoſtolorum Petri, & Pauli, & ad S. Jacobum de Compoſtella, Sedi Apoſtolicæ reſervata commutari ſolent ex aliqua rationabili cauſa, nempe infirmitatis, paupertatis, ſenectutis, aut ex alia rationabili cauſa in alia opera arbitrio prudentis Confeſſarii, ut v. g. in faciliorem peregrinationem, eleemoſynam, pœnitentiam, aut in alia pietatis opera, prout ſecundum Deum, conſideratis ætate, ſexu, conditione voventis Confeſſarius expedire judicaverit.

Quibus præmiſſis, poſt ſolitam abſolutionem a cenſuris, & peccatis dicet.

Formula commutationis.

Item authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata, tibi votum Peregrinationis, quod emiſiſti in peregrinationem, eleemoſynam, ſeu alia pietatis opera, quæ tibi præſcripſi, diſpenſando, commuto. In nomine Patris, Filii &c.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PARS

PARS SECUNDA.

De Diſpenſationibus Matrimonialibus.

AGITUR in hac ſecunda parte de diſpenſationibus, quæ conceduntur a Sacra Pœnitentiaria ſuper occultis impedimentis dirimentibus, ſive ad effectum contrahendi Matrimonium, ſive ad effectum remanendi in Matrimonio, jam contracto. Quapropter, antequam ad ſingulares clauſulas, quæ in litteris, quæ expediuntur in hujuſmodi materia deveniatur, plura ſunt notanda.

CAPUT I.

Notantur aliqua communia omnibus diſpenſationibus Matrimonialibus.

NOtandum (*a*) primo, quod impedimenta, ſuper quibus Sacra Pœnitentiaria diſpenſat, debent eſſe occulta; Nam ſuper publicis Dataria Apoſtolica diſpenſat; Unde quæcumque diſpenſationes, quæ a Sacra Pœnitentiaria emanant, ſemper hanc clauſulam annexam habent -- *Dummodo impedimentum * occultum ſit, ſeu occultum remaneat* -- Quapropter litterarum hujuſmodi Executor Confeſſarius debet diligenter a Pœnitente

a Impedimenta debent eſſe occulta.

inquirere, an occultum ſit impedimentum.

Diſpenſandi cauſæ rationabiles, & quænam.

Notandum (*a*) ſecundo, quod cauſæ propter quas Sacra Pœnitentiaria diſpenſat ſunt plures, omneſque veræ, & rationabiles, & ſufficientes quales v. g. eſſet periculum ſcandalorum, revelationis impedimenti, perſeverantiæ in peccato propter aliquam occaſionem difficiliter removibilem, proſtitutionis Mulieris, vel diffamationis ejuſdem, vel etiam periculum inimicitiarum, aut alterius damni ſpiritualis. Quapropter debet Confeſſarius (*b*) in diſpenſationum litteris diligenter inquirere, per examen ſcilicet ipſius Pœnitentis; An eæ cauſæ, quas, ad obtinendam diſpenſationem expoſuit, & propter quas principaliter mota eſt Sacra Pœnitentiaria ad concedendam gratiam, veræ ſint.

b Confeſſarius debet inquirere diligenter, an cauſæ, adductæ pro diſpenſatione, ſint veræ.

Notet autem Confeſſarius, hanc diligentiam eſſe maxime habendam, dum agitur de contrahendo; Nam dum agitur de contracto videtur magis clarum adeſſe periculum ſcandalorum, & damnorum, ſi Matrimonium ob occultum impedimentum diſolvatur. Et hæc quidem diligentia, & inquiſitio veritatis cauſæ habenda a Confeſſario, ei præſcribitur per illam clauſulam -- *ſi ita eſt* * -- quæ ſupra in introductione ante primam partem inter clauſulas generales explicata fuit.

c Diſpenſationes hujuſmodi ſuffragantur tantum in foro conſcientiæ.

Notandum (*c*) tertio, quod cum hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio dari tantum poſſint in Sacramentali Confeſſione, nec alias ſuffragentur, cumque occultum impedi-

pedimentum reſpiciant, conceduntur ſemper pro foro conſcientiæ tantum; Itaut, ſi contingeret aliquando etiam poſt contractum, in vim diſpenſationis Matrimonium, ut (*a*) impedimentum ex occulto fieret publicum, poſſet Ordinarius loci, vel Parochus, quando certiorati de veritate obtentæ diſpenſationis nollent Conjugibus credere, & permittere ob ſcandalum cohabitationum, poſſent (inquam) eos ſeparare a Thoro, quia tunc non ſuffragaretur eis allegatio diſpenſationis, ſed adhuc deberent donec per Datariam diſpenſationem impetrarent, mandato ſive Ordinarii, ſive Parochi ſe ſeparando, parere.

a Quid agendum, ſi impedimentum fieret publicum ex occulto, & jubentur Conjuges ſeparari.

Veruntamen (*b*) quidem eſt, quod in foro conſcientiæ, ſeu in foro animæ iſti eſſent veri Conjuges, quia vere fuerunt legitime diſpenſati in vim litterarum Sacræ Pœtentiariæ, quoad forum conſcientiæ, & ſic, ſi tempore ſeparationis, remoto ſcandalo, debitum Conjugale ſibi ad invicem redderent, nullum peccatum committerent, quia per ſecretam diſpenſationem Sacræ Pœnitentiariæ vere eſſet ſublatum impedimentum tunc occultum.

b Eſſent adhuc veri Conjuges in foro conſcientiæ, nec peccarent, ſi debitum mutuo ſibi redderent ſecrete.

Notet ergo hoc prudens Confeſſarius, & ſic Pœnitentes moneat, & advertant (*c*) Parochi, & Ordinarii locorum, quod, quando Matrimonium jam contractum eſt, & per aliquem, vel per aliquos denuncietur impedimentum, quod occultum remanſit, non ſint faciles ad illud publicandum per publicam ſeparationem, ſed ſilentio impoſito denun-

c Ordinarii, & Parochi quid agere debeant, dum eis talia impedimenta referuntur.

nunciantі, ſeu denunciantibus, & facta ſecreta ſeparatione, ſi Conjuges ſint in mala fide, ſcribant Eminentiſs. Domino Majori Pœnitentiario modo, quo in fine operis notatur, ut mittat facultatem diſpenſandi ſuper impedimento occulto adhuc remanente, quamvis ſecrete denunciato, quia Eminentiſs. Major Pœnitentiarius mittet facultatem, etiam ſine expenſis in Dataria faciendis, quas pauperes ſæpius nequeunt perſolvere, & permanent in periculo æternæ damnationis, & de opportuno remedio gratis providebit, abſque eo quod fiat ſeparatio publica cum ſcandalo, & Animarum miſerabilium detrimento.

a Diſpenſationes hæ conceduntur, vel ad effectum contrahendi, vel ad effectum remanendi in Matrimonio contracto.

Notandum quarto, ut (*a*) jam ſupradictum eſt, quod omnes hæ diſpenſationes conceduntur, vel ad effectum contrahendi Matrimonii, vel ad effectum remanendi in Matrimonio jam contracto. Ex quo cum in harum diſpenſationum litteris executioni demandandis, varie ſit procedendum. Ideo.

b Clauſulæ generalis diſpenſationum de contrahendo explicatio.

Notandum quinto, (*b*) quod cum diſpenſationis litteræ concedantur ad effectum contrahendi Matrimonium, hæc clauſula eis apponitur -- *Aliudque * non obſtet, quod præmiſſis non obſtantibus, Matrimonium cum dicta &c., & uterque inter ſe publice, ſervata forma * Concilii Tridentini contrahere &c.*, per quam clauſulam innuitur debere Confeſſarium, verificata cauſa petitæ diſpenſationis, inquirere a Pœnitente, an aliud adſit impedimentum Canonicum, quod prohibeat, vel dirimat Matrimonium, & ſi adſit, tunc Confeſſa-

feſſarius abſtineat ab executione diſpenſationis, donec obtineatur altera diſpenſatio ſuper alio impedimento; Si vero non adſit, tunc poterit diſpenſare, & moneat Pœnitentem, ſeu Pœnitentes, (*a*) quod effectus hujus diſpenſationis eſt, ut poſſint tuta conſcientia Matrimonium in facie Eccleſiæ contrahere, & in eo licite remanere.

a Diſpenſationis effectus eſt, ut non obſtante impedimento occulto, poſſit fieri Matrimonium in faciæ Eccleſiæ.

Notandum ſexto, (*b*) quod cum diſpenſationis litteræ concedantur ad effectum remanendi in Matrimonio contracto; Si uterque Conjux eſt conſcius impedimenti, & pro utroque litteræ concedantur apponitur hæc clauſula -- *Cum eiſdem Latoribus, de * nullitate Prioris* (*c*) *conſenſus certioratis, ut inter ſe de novo ſecrete ad evitanda ſcandala, præmiſſis non obſtantibus, contrahere valeant* -- (*d*) Quæ clauſula in caſu, quo uterque eſt conſcius impedimenti parvam habet difficultatem pro executione; nam moniti per Confeſſarium priorem conſenſum datum coram Parocho, & Teſtibus fuiſſe nullum, & requiri novum conſenſum, poterunt ſtatim ſecrete inter ſe, ſublato impedimento per diſpenſationem, Matrimonium (*e*) abſque Parocho, & Teſtibus contrahere exprimendo dictum conſenſum ſive verbo, ſive nutu, ſive copula maritali affectu inter ſe habenda.

b Clauſulæ generalis diſpenſationum de contracto explicatio.

c Certiorandi ſunt Conjuges de nullitate Matrimonii.

d Diſpenſatur, ut denuo ſecrete contrahant.

e Modus contrahendi de novo ſecrete inſinuatur.

Sed melius, (*f*) & ſecurius eſſet ſi Matrimonium de novo contraheretur coram ipſo Confeſſario, uti contrahitur coram Parocho, ſed abſque Teſtibus, & ſecrete (ne Pœnitentes ſe prodant) pronunciante Confeſſa-

f Alter modus eſt ſecurior.

feſſa-

feſſario ſolita verba poſt receptum novum conſenſum -- *Et ego vos Conjungo in Matrimonium in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti* -- Vel ſaltem Confeſſarius moneat Pœnitentes, ne conſentiant in copulam, niſi prius renovent præfatum conſenſum, quia abſque renovatione conſenſus non daretur Matrimonium, & ſic fornicarentur.

a Pars inſcia impedimenti eſt certioranda de nullitate prioris conſenſus caute tamen, & prudenter.

Notandum ſeptimo, (*a*) quod ſi unus tantum Conjux ſit conſcius impedimenti, & alter ſit inſcius, tunc apponitur ſupradicta clauſula ſub his verbis -- *Ut dicta Muliere de nullitate prioris conſenſus certiorata, ſed ita caute, ut Latoris delictum nuſquam detegatur* -- Quo caſu executio præfatæ clauſulæ ſive Pœnitens ſit Vir, ſive Mulier magnam habet difficultatem; (*b*) Nam cum Matrimonium jam contractum ſit nullum, & requiratur novus conſenſus præſtandus etiam a Conjuge inſcio certiorando de nullitate prioris præſtiti conſenſus, valde timendum eſt, ne pars inſcia impedimenti, cum certior fiat de hujuſmodi nullitate, recedere velit a Matrimonio, & gaudere ſua libertate, recuſando novum præſtare conſenſum Ideo, ut prudens Confeſſarius cum magna cautela procedat, & prudenter ſe abſque Pœnitentis conſcii periculo ſe gerat in inſtruendo (*c*) Pœnitentem, inſinuando modum hujuſmodi renovationis conſenſus, proponuntur plures modi a Doctoribus aſſignati.

b Difficilis eſt, & periculoſa hæc certioratio.

c Afferuntur plures modi certiorandi partem, inſciam.

d Primus modus affertur.

Primus eſt, (*d*) quod conſcius impedimenti generatim indicet ignoranti illam nullitatem prioris conſenſus, & exigat novum, dicen-

dicendo v. g. ſuſpicor te non eſſe Uxorem meam aliqua de cauſa. Ideo rogo te, ut pro quiete meæ conſcientiæ, denuo nos pro Conjugibus habeamus. Ita *Navarrus tom.* 1. *cap.* 22. *tit. de impedim. criminis*, *num.* 47. adducens *Cajetan. tom. opuſc.* 2. *tract.* 12. *de Matrim. quæſt.* 2. *& in Summa verb. Matrimonium pag.* 9.

Secundus modus (*a*) eſt, quod conſcius impedimenti dicat inſciæ; An taliter eum amet, ut ſi libera eſſet, etiam adhuc eum in Maritum acciperet. Quod ſi illa reſpondeat, ita eſſe; Tunc, ſi illa actualem præſtet conſenſum, & conſcius etiam idem affirmando, ſuum renovet, jam vere factum erit Matrimonium. Ita *Sanchez lib.* 2. *de Matrim. diſput.* 36. *num.* 5.

a Secundus modus.

Tertius (*b*) modus eſt, quod conſcius impedimenti dicat ſe a principio invalide conſenſum præſtitiſſe, & propterea ex conſilio Confeſſarii oportere, ut pro ſecuritate conſcientiæ ambo invicem conſenſum renovent. Qua propter ipſe quidem iterum libentiſſime conſentit accipere eam in Uxorem, & optat, ut ipſa etiam conſentiat de novo habere eum in Maritum, & tunc, ſi ea quoque ſuum conſenſum renovet erit factum Matrimonium. Ita *Sanchez lib.* 2. *de Matrim. diſput.* 36. *num.* 7.

b Tertius modus.

Quartus modus (*c*) eſt, quod cum in tribus ſuperioribus jam adductis ſit maximum periculum, ne in inſcio (maxime dum Vir erit) oriatur aliqua ſuſpicio, & inde curioſitas ſciendi cauſam nullitatis prioris conſentas

c Quartus modus.

ſus, cui, ſi non ſatisfaciat Uxor, inde ei oriantur gravia damna; ideo in tali caſu ſufficit, ut Conjux impedimenti conſcius obtenta diſpenſatione, abſque eo quod inſciæ parti aperiat prioris conſenſus nullitatem caute curet utriuſque conſenſum renovari, v. g. diſſimulanter petendo ab altero, ut pro ſua conſolatione ipſum habeat in Conjugem, & ipſe ſimiliter dicente: Ego quoque volo te in Conjugem. Ita *Cajetan. Sotus*, & alii citati a *Sanchez lib. 2. de Matrim. diſput. 36. num. 2.*

a Quartus, & modus improbatur.

Verum advertat (*a*) Confeſſarius per hunc ultimum modum non ſatisfieri clauſulæ prædictæ certiorationis, cum ſit contra tenorem litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, quæ jubent partem inſciam prius de nullitate primi conſenſus certiorari; (*b*) Advertat inſuper, quod prima, & ſecunda opinio ſuas etiam patiuntur difficultates, cum præſertim ſic non fiat plena, & vera, ac ſufficiens certioratio nullitatis prioris conſenſus.

b Primus, & ſecundus modus etiam reiicitur.

c Tertius modus magis approbatur.

Dicendum itaque tertiam (*c*) opinionem eſſe cæteris præferendam, ut bene monet, & probat Marcus Paulus in hac ſecunda parte; Quia vero hæc etiam in praxi valde periculoſa eſſe poteſt, præſertim ſi Mulier Pœnitens ſit conſcia, & Vir ſit inſcius impedimenti; Ideo monetur Confeſſarius Executor, ut implorato Divino lumine, & examinatis Pœnitentium geniis, moribus, affectibus, & conditionibus, tales in praxi, & in individuo adhibeat modos, quos (*d*) viderit magis expedire, hoc ſemper ſalvo, ut reno-

d Confeſſarius Pœnitenti hujuſmodi renova-

Digitized by Google

renovationem conſenſus ab utroque Conjuge faciendam, Pœnitenti injungere, & præſcribere non omittat faciendam inquam præfatam renovationem, ut dictum eſt ſecrete inter ipſos, abſque ullo Parochi, & Teſtium, vel etiam ipſius Confeſſarii interventu, cum jam circa requiſitas ſolemnitates ab Eccleſia præſcriptas ſatisfactum ſit in priori Matrimonio, nulliter, ratione occulti impedimenti contracto. vationem conſenſus debet injungere.

CAPUT II.

De diſpenſatione ſuper impedimento occulto affinitatis proveniente ex copula illicita ad contrahendum, ſeu de contrahendo.

SUpponendum primo, (*a*) quod hæc affinitas ex copula illicita contrahitur cum aliqua conjuncta, ſeu conſanguinea in primo, vel ſecundo gradu ejus, quam quis vult accipere in Uxorem, vel e contra, ſi ex parte Mulieris cum conſanguineo in primo, vel ſecundo gradu ejus, quem vult habere in Maritum.

a Affinitas ex copula illicita in quibus caſibus, & cum quibus contrahatur.

Supponendum ſecundo (*b*) hanc affinitatem aliquando eſſe ſolam, aliquando vero conjunctam cum inceſtu, ut v. g. cum quis non ſolum conſanguineam Mulieris, ſed etiam, & ipſam Mulierem carnaliter cognovit, & tunc majus, & gravius eſt delictum ipſius.

b Affinitas hujuſmodi alia, & ſola alia inceſtuoſa.

Sup-

Digitized by Google

a Litteræ diſpenſationis ſuper primo, & ſecundo gradu affinitatis, non differunt ſubſtantialiter, ſed ſolum accidentaliter.

Supponendum tertio, (*a*) quod hoc impedimentum affinitatis, quamvis ex copula illicita habita cum proximioribus, ut v. g. cum Matre, aut Sorore Mulieris difficilius diſpenſetur, tamen cum diſpenſatur, litteræ ſubſtantialiter ſunt eædem accidentaliter differunt ab iis, quæ ob copulam habitam cum conſanguinea in ſecundo gradu conceduntur.

Formula litterarum, quæ expediuntur ſuper hujuſmodi impedimento.

FABRITIUS &c.

*DIſcreto Viro Confeſſori &c. ſalutem in Domino. Ex parte Viri Latoris præſentium nobis &c. continebat, quod ipſe de Matrimonio contrahendo tractavit cum Muliere, quam, et cujus Matrem carnaliter cognovit, cum autem &c. dicta carnalis cognitio cum præfata Mulieris Matre habita ſit occulta, et niſi Lator cum dicta Muliere Matrimonium contrahat periculum immineat ſcandalorum; Ideo ad dicta ſcandala evitanda, & pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque diſpenſari, quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, dictum Latorem, audita prius * ejus Sacramentali Confeſſione, * ac ſublata occaſione amplius peccandi cum dicta Mulieris Matre, ab inceſtu, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas &c. Injuncta ei pro tam enormis libidinis exceſſu ✠ gravi pœnitentia ſalutari, et aliis, quæ ✠ de Jure fuerint injungenda. Demum*

mum

*mum dummodo impedimentum ex præmiſſis proveniens occultum * ſit, et aliud, * non obſtet, cum eodem Latore, quod præmiſſis non obſtantibus Matrimonium, cum dicta Muliere, et uterque inter ſe publice, ſervata forma * Concilii Tridentini contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeat miſericorditer diſpenſes, prolem ſuſcipiendam exinde legitimam pronunciando in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. Ita quod, hujuſmodi abſolutio, et diſpenſatio in foro judiciario nullatenus ſuffragentur. Nullis ſuper his Teſtibus adhibitis, aut litteris datis, ſeu proceſſibus confectis, ſed præſentibus laceratis, quas ✠ ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ lacerare tenearis, neque eas Latori reſtituas, quod ſi reſtitueris nihil ei præſentes litteræ ſuffragentur. Datum &c.*

In executione (*a*) gratiæ hujuſmodi litterarum erunt a Confeſſario obſervandæ ſequentes clauſulæ. *a* Clauſularum ſpecialium hujus formulæ explicatio.

i. Prima -- *Quatenus* (*b*) *ſi eſt * ita* -- ideſt, an vera ſint narrata, ſcilicet, an impedimentum ſit occultum, an immineat periculum ſcandalorum, vel an vera ſit cauſa, pro qua Sacra Pœnitentiaria movetur ad concedendam gratiam. *b* Clauſula eſt narratorum veritas.

ii. Secunda -- (*c*) *Audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione* -- per quod inſinuatur Confeſſario abſolutionem, & diſpenſationem non eſſe dandam, niſi prævia Sacramentali Confeſſione. *c* Abſolutio, & diſpenſatio concedendæ in Sacramentali Confeſſione.

iii. Tertia -- * (*d*) *Sublata occaſione peccandi cum dictæ Mulieris Matre* -- per quam clauſulam inſinuatur Confeſſario non debere *d* Amotio occaſionis proximæ peccandi.

abſol-

abſolvere, nec diſpenſare, niſi prius Pœnitens occaſionem peccandi auferat, præſertim voluntariam; nam quoad neceſſariam, quam non eſt in poteſtate Pœnitentis auferre, debet Confeſſarius præſcribere modos, quos præſcribunt DD. in ſimilibus occaſionibus neceſſariis. Unde, quod dictum eſt in introductione *cap.* 3.

iv. a Injungenda gravis pœnitentia, ſed prudentialis.

Quarta -- *Injuncta ei (a) pro tam enormi † libidinis exceſſu gravi pœnitentia ſalutari* -- Quæ quamvis debeat arbitrari diſcretione ipſius Confeſſarii, conſideratis perſonis, & ſtatu perſonarum, poſſet eſſe tamen jejunium per ſex menſes ſemel qualibet hebdomada, recitatio tertiæ partis Roſarii per tres menſes tribus diebus qualibet hebdomada, vel aliquod aliud pietatis opus arbitrio ipſius Confeſſarii imponendum, conſiderata, ut præfertur, qualitate, ſtatu, ſexu, & ætate Pœnitentis, advertendo ſemper, quod pœnitentia ſit ita prudenter impoſita, & moderata, ut nuſquam Pœnitentis delictum detegi poſſit.

v. b Injungendæ ſunt aliæ pœnitentiæ juxta naturam aliorum peccatorum in Confeſſione declaratorum.

Quinta -- *(b) Et aliis ✠ injunctis, quæ de Jure fuerint injungenda* -- Quæ clauſula reſpicit etiam alias materias circa alia peccata Pœnitentis, v.g. Si Pœnitens fuiſſet confeſſus furtum, eſſet ei injungenda de Jure reſtitutio ablati, & ita dicitur intelligi hæc clauſula, ut etiam ſupra dictum eſt, ne mens Executoris confundatur.

vi. c Examinandum, an impedimentum ſit occultum.

Sexta -- *Demum (c) dummodo impedimentum ex præmiſſis proveniens * ſit occultum* -- Per quam clauſulam ſignificatur, quod debet Confeſſa-

Digitized by Google

feſſarius examinare, an vere impedimentum dici poſſit occultum; nam eſt conditio, ſine qua Sacra Pœnitentiaria non concederet gratiam.

vij. Septima -- *Aliudque * (a) non obſtet* -- ſcilicet impedimentum; nam, ſi aliquod aliud impedimentum præter narratum obſtaret, iterum reccurrendum eſſet ad Sacram Pœnitentiariam, ſi eſſet publicum; quia tunc hujuſmodi gratia eſſet nulla; nam hæc pariter eſt conditio, ſine qua Sacra Pœnitentiaria gratiam non concederet.

a Examinandum, an præter impedimentum expreſſum non ſit aliud, quod obſtet diſpenſationi.

viij. Octava -- *Cum eodem Latore, (b) quod præmiſſis non obſtantibus* -- ideſt, quod, non obſtante impedimento præfato, & omnibus aliis narratis Confeſſarius ad exequutionem gratiæ devenire poſſit.

b In virtute litterarum Confeſſor non obſtante impedimento, & aliis narratis poteſt concedere gratiam diſpenſationis.

ix. Nona -- *Matrimonium (c) cum dicta Muliere, & uterque inter ſe publice * ſervata forma Concilii Tridentini contrahere* -- ideſt præviis, ſeu omiſſis de licentia Ordinarii denunciationibus, coram Parocho, & Teſtibus matrimonium contrahere.

c Quomodo conceſſa diſpenſatione partes debent matrimonium contrahere.

x. Decima -- *Et (d) in eo remanere licite valeant* -- ideſt matrimonium deinde conſummare, & in poſterum debitum conjugale exigere, & reddere.

d Quid licitum ſit partibus celebrato matrimonio.

xi. Undecima -- *Prolemque (e) ſuſcipiendam exinde legitimam nunciando* nam ex ipſo matrimonio, per diſpenſationem, & ſublationem impedimenti ſic legitime contracto naſcitur de Jure legitima proles.

e Legitimatur proles per diſpenſationem.

xij. Duodecima -- *In foro (f) conſcientiæ, & in ipſo actu * Sacramentalis Confeſſionis* tan-

f Gratia illa diſpenſationis debet concedi per Confeſſorem

Digitized by Google

rem in Sacramentali Confeſſione, & non aliter.

tantum, & non aliter neque ullo alio modo -- per quod inſinuatur non poſſe hujuſmodi gratiam exequi per Confeſſarium, niſi in ipſo actu Confeſſionis Sacramentalis.

xiij.
a Illa abſolutio, & diſpenſatio non ſuffragantur in foro fori, ſi contingit impedimentum de occulto fieri publicum.

Tertiadecima -- *Ita quod (a) hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio in foro judiciali nullatenus ſuffragentur* -- ideſt, ſi detur caſus, quod impedimentum ex occulto fiat publicum, & in judicium deducatur; gratia hujuſmodi diſpenſationis in foro fori non ſuffragetur; & tunc ad Datariam eſſet recurrendum, quamvis, ut dictum eſt in introductione hujus ſecundæ Partis Pœnitens eſſet in conſcientia bene diſpenſatus, itaut, ſi abſque ſcandalo haberet copulam cum ſua Conjuge, nullum committeret peccatum, nam vere, & legitime fuiſſet cum eo diſpenſatum in foro conſcientiæ per legitimam poteſtatem tempore, quo poterat diſpenſari, ideſt occulto exiſtente impedimento.

xiv.
b Diſpenſatio hujuſmodi debet dari abſque judicii ſtrépitu.

Quartadecima -- *Nullis (b) ſuper his Teſtibus adhibitis, aut litteris datis, ſeu proceſſibus confectis* -- ideſt, ut detur hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio abſque judicii ſtrepitu, & in ſola Sacramentali Confeſſione.

xv.
c Lacerari debent litteræ tempore commodo.

Quintadecima -- *Sed præſentibus (c) laceratis ✠ quas ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ lacerare tenearis, itaut illarum nullum exemplum extet;* Quæ clauſula moraliter eſt intelligenda; non enim ſtatim poſt executionem gratiæ tenetur Confeſſarius prædictas litteras lacerare; Sed quando moraliter poterit, abſque eo quod delictum Pœnitentis prodat.

Sexta-

Digitized by Google

Sextadecima -- *Neque eas ✠ Latori (a) reſtituas, quod ſi reſtitueris, nihil ei præſentes litteræ ſuffragentur* -- ideſt non ſuffragentur in foro judiciario; nam ſequuta legitima executione gratiæ abſolutionis, & diſpenſationis in foro conſcientiæ, ſemper validæ remanent in eodem foro conſcientiæ, quamvis in foro fori ſuffragari non poſſint, ut dictum eſt.

XVI. a Executio litterarum ſuffragatur in foro conſcientiæ tantum quamvis ſecus in foro fori.

His conſideratis, & ponderatis, poterit Confeſſarius devenire ad executionem gratiæ prævia abſolutione a cenſuris, & a peccatis in forma ſolita; Qua data, forma diſpenſationis erit ſequens.

Et inſuper (b) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento primi, ſeu ſecundi, ſeu primi, & ſecundi, ſeu ſecundi ex copula illicita a te habita cum ſorore Mulieris, cum qua contrahere intendis, proveniente, ut præfato impedimento non obſtante matrimonium cum dicta Muliere publice, ſervata forma Concilii Tridentini contrahere, conſummare, ac in eo remanere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

b Forma diſpenſationis danda poſt Sacramentalem abſolutionem de contrahendo.

Inſuper (c) eadem authoritate Apoſtolica prolem, quam ex matrimonio ſuſceperis legitimam fore nuncio, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

c Forma legitimationis prolis.

Digitized by Google

APPENDIX

Ad ſupradictum Caput, & Formam.

a In quibus gradibus, & ratione quorum contrahatur affinitas ex copula illicita.

ADvertendum (*a*) eſt in ſuperiori forma diſpenſationis dici tantummodo ex copula a te habita cum ſorore; ſed ea verba poterunt adaptari etiam, quando copula fuit habita v. g. cum Matre, vel Amita, vel matertera, vel conſobrina, vel conſanguinea in primo, vel primo, & ſecundo, vel in ſecundo gradu tantum, ad quos gradus extenditer impedimentum ex copula illicita proveniens.

b Gratia diſpenſationis ad contrahendum conceſſa uni cenſetur conceſſa alteri parti ſive ſit conſcia impedimenti ante diſpenſationem, ſive poſt dumtaxat.

Item (*b*) advertendum, quod quando in materia de contrahendo matrimonio litteræ Sacræ Pœnitentiariæ conceduntur uni parti, poſſunt etiam ſuffragari alteri parti, ſi forte fuiſſet conſcia impedimenti, vel poſt diſpenſationem datam uni parti, delictum ad notiam alterius perveniret, tunc impedimentum ſublatum quoad unum, eſſet etiam ſublatum quoad utrumque, & ſic non eſſet recurrendum iterum ad Sacram Pœnitentiariam, & ſufficeret, quod pars, cum qua fuit diſpenſatum gratiam diſpenſationis alteri parti notificaret.

c Cum copula carnalis habita ante diſpenſationem poſt ortum impedimentum ſit inceſtuoſa, utrique parti gravis eſt imponenda pœnitentia.

Item (*c*) advertendum, quod ſi in materia de contrahendo matrimonio litteræ expediantur pro utraque parte, ſi utraque ſit æqualiter rea, ideſt, ſi poſt ortum impedimentum ex copula illicita etiam inter ipſas partes copula carnalis ſequatur, cum ſit inceſtus,

ceſtus, tunc utrique eſſet imponenda gravis Pœnitentia ſalutaris.

Item advertendum, quod litteræ Sacræ Pœnitentiariæ juxta formam ſuperius expreſſam expediuntur eodem modo, mutatis mutandis, & forma diſpenſationis eſſet adaptanda pariter mutatis mutandis, ſi ex parte Mulieris, quæ ſe carnaliter cognoſci paſſa fuiſſet, ſive a Patre, ſive a Fratre, ſive ab Avunculo, ſive a Patruo, ſive a Conſobrino Viri, expedirentur, Formula litterarum hujus diſpenſationis ſubſequens erit.

CAPUT III.

De Formula litterarum Sacræ Pœnitentiariæ diſpenſationis ſuper impedimento primi gradus ex copula illicita proveniente ad remanendum, ſeu de contracto.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro Confeſſori Magiſtro in Theologia, vel Decretorum Doctori ex approbatis ab Ordinario per Latorem præſentium eligendo ſalutem in Domino. Ex parte Viri Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias matrimonium publice in facie Eccleſiæ contraxit, & ſucceſſive conſummavit cum Muliere, cujus Matrem antea carnaliter cognoverat. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat, dictus Lator ob impedimen-

*mentum ex præmiſſis proveniens, quod occultum eſt in dicto matrimonio remanere nequeat abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione, ad evitanda ſcandala, quæ, ſi divortium fieret inter ſe, & dictam Mulierem, exorirentur, ac pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit a præmiſſis, de quibus plurimum dolet, abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicavit humiliter, ut ſibi ſuper his de oportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ Domini PP. curam gerimus hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, authoritate Apoſtolica ſpecialiter Nobis conceſſa diſcretioni tuæ committimus, quatenus ſi * eſt ita, dictum Latorem, audita prius * ejus Sacramentali Confeſſione, * ac ſublata occaſione amplius peccandi cum dictæ Mulieris Matre, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurſis, inceſtu, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta † ei pro tam enormis libidinis exceſſu gravi pœnitentia ſalutari, ✠ ac Confeſſione Sacramentali ſemel quolibet menſe per tempus arbitrio tuo ſtatuendum, & aliis injunctis, † quæ de Jure fuerint injungenda. Demum dummodo impedimentum præfatum * occultum ſit, & ✠ ſeparatio inter Latorem, & dictam Mulierem fieri non poſſit abſque ſcandalo, aliudque * non obſtet, cum eodem Latore, ut dicta Muliere de nullitate prioris concenſus certiorata, ſed ita caute, ut Latoris delictum nuſquam detegatur, matrimonium cum eadem Muliere, & uterque inter ſe de novo, ſecrete ad evitanda ſcan-*

*ſcandala, præmiſſis non obſtantibus contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeat miſericorditer diſpenſes. Prolem ſuſceptam, ſi qua ſit, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo in foro conſcientiæ, & in ipſo actu * Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter, nec ullo alio modo. Ita quod hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio in foro judiciario nullatenus ſuffragentur nullis ſuper his Teſtibus adhibitis, ſeu literis datis, ſeu proceſſibus confectis, ſed præſentibus ✠ laceratis, quas ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ lacerare tenearis; itaut nullum illarum exemplum extet, neque eas Latori reſtituas; Quod ſi reſtitueris nihil eis præſentes litteræ ſuffragentur. Datum &c.*

In (*a*) executione gratiæ harum literarum omnia erunt notanda, & conſideranda, quæ in introductione hujus ſecundæ partis, & in explicatione clauſularum Cap. ſecundi antecedentis formulæ cum illius appendice notata, & conſiderata ſunt, itaque a Confeſſario, præter dicta ſequentes clauſulæ remaneant conſiderandæ.

a Notanda pro clauſularum hujus Formulæ intelligentia.

Prima (*b*) *A quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis*, quas propter præmiſſa quomodolibet incurſis, ideſt ab excommunicationis ſententia, quam incurrunt inceſtuoſi, qui in gradibus prohibitis matrimonium contrahunt juxta *Clem. unica de conſanguin. & affinit.* Cæteri termini ponuntur non tantum pro clariori intelligentia, ſed etiam pro facultate abſolvendi a quibuſvis aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ex quo-

I.
b Clauſula abſolvitur inceſtuoſus ab excommunicatione.

Digitized by Google

cunque jure, ſive communi, ſive ſpeciali, & ex quocunque modo provenientibus contra inceſtuoſos &c.

ij. a Expediens eſt Confeſſionem menſtruam injungere per ſex menſes.

Secunda (*a*) *Ac Sacramentali Confeſſione quolibet menſe arbitrio tuo ſtatuendum*, per quam clauſulam advertat Confeſſarius, non ſufficere, quod iſta obligatio tantum per unum menſem Pœnitenti imponatur; nam ſaltem tempus duorum menſium eſſet arbitrandum, & ſatis bene eſſet ſi ad ſex menſes arbitraretur.

Iij, & Iv. b Non multum laborare debet Confeſſarius in inquirenda veritate harum clauſularum, quia ex ſe notæ ſunt.

Tertia (*b*) *Et ſeparatio inter dictum Virum, & Mulierem fieri non poſſit abſque ſcandalo*.

Quarta -- *Et ex cohabitatione de incontinentia timendum ſit* in his duabus clauſulis non debet nimis elaborare Confeſſarius; nam evidens eſt ſeparationem poſt matrimonium publice contractum ſcandaloſam fore, & cohabitationem viri cum Muliere periculoſam.

v. c Modus certiorandi partem ignaram impedimenti videatur in introductione hujus ſecundæ Partis.

Quinta (*c*) *Cum dicto Viro, ut dicta Muliere de nullitate prioris conſenſus certiorata, ſed ita caute, ut Latoris delictum nunquam detegatur*. Circa quam clauſulam, cum agatur de certioratione nullitatis conſenſus facienda parti non conſciæ impedimenti, ea omnia erunt conſideranda, quæ in introductione hujus ſecundæ partis primi Cap. §. *Notandum uſque ad finem*, dicta ſunt, & in explicatione illius clauſulæ. Inſuper pro majori facilitate Pœnitentis, quando præſertim eſſet Mulier, additur ſequens modus renovandi conſenſus, quem inſinuat *Sanchez de Matrim. lib. 2. diſp.* 39. *concl. ultima*.

Quan-

Digitized by Google

Quando (*a*) in certioratione nullitatis impedimenti facienda parti non conſciæ adeſſet probabilis ſcandali, infamiæ, aut gravium moleſtiarum timor, nec ullo modo extorqueri poſſet conſenſus aliquis ex ſupradictis abſque periculo, quod pars ignorans impedimentum detrectet, & ſuſpicetur de Matrimonii nullitate, & inde oriantur diſſenſiones, & alia inconvenientia pernicioſa, tunc etiam abſque verbis poterit denuo Matrimonium illud conſiſtere, habita copula affectu maritali ex parte partis conſciæ impedimenti, nam ex parte alterius, cum putet eſſe Matrimonium, conſtat eo affectu haberi, & hoc etiamſi alter conjux ignoret prius Matrimonium fuiſſe invalidum; eadem enim difficultas currit, ſive verbis, ſive facto ipſo, nempe hac copula contrahatur denuo Matrimonium, cum utrobique procedat conſenſus ex errore, mens enim Sacræ Pœnitentiariæ non poteſt eſſe alia quam, ut quocunque modo poſſibili, & prudenti conſenſus renovetur, præſertim quando diſenſiones, ſcandala &c. oriri poſſent, & per illa verba ſatis innuitur *ſed ita caute &c.* Quæ opinio injuncto dicto periculo, & neceſſitate, ſua probabilitate non caret (*b*) maxime cum in dubiis præferenda ſit ſententia animabus favens, & hac de cauſa confertur Baptiſmus in extremitate digiti, quando partus periclitans illam extrahit, & in mortis articulo abſolutio impendi poteſt juxta multos oſtendenti ſigna contritionis abſente Sacerdote; Quæ opiniones ratione periculi magni ſuſtinen-

a Quando adeſt gravis neceſſitas poteſt matrimonium denuo conſiſtere habita copula affectu maritali a parte conſcia impedimenti.

b In dubiis præferenda eſt opinio animabus favens.

Digitized by Google

nentur, cum alias parum probabiles ſint. *Sanchez ibidem num.* 8. *& Diana par.* 4. *tit.* 4. *R.* 49. *verſ. quid ego ſentiam*. Sic ait: *Prima opinio tanquam probabilior eſt ſequenda; Sed quando timetur ſcandalum, aut grave damnum, conjux neque ex aliquibus verbis generalibus poteſt a Marito conſenſum extorquere tunc ſufficit copula procedens ex affectu maritali, & in hoc caſu puto ſine ullo ſcrupulo ſequi poſſe ſecundam opinionem*, ut etiam docent *DD. ſecunda ſententiæ*. Ita ille cum DD. ibi allegatis. Unde (*a*) in his caſibus cenſetur Sacra Pœnitentiaria, & Sancta Sedes relaxare, & meliori, quo poteſt modo providere de remedio, quod elici poteſt ex verbis ipſiuſmet diſpenſationis, dum dicit: *Cum ipſis Latoribus diſpenſes, muliere de nullitate prioris conſenſus certiorata, ſed ita caute, ut ſi illa adhuc ignara ſit Latoris delictum nunquam detegatur*. Hoc (*b*) namque non ponitur, ut conditio neceſſaria, ſed ad inſtructionem Confeſſarii, ut habet idem *Sanchez lib.* 8. *diſput.* 24. *num.* 61. Sæpe enim hæ diſpenſationes ſuo valore fruſtrarentur, ſi eſſet conditio neceſſaria, quia ſæpe contingit non poſſe nullitatem detegi abſque periculo detegendi delictum, maxime ſi impedimentum ſit ex parte fœminæ, ut multoties contigiſſe ipſa experientia demonſtrat.

a In caſibus neceſſitatis Sacræ Pœnitentiaria, & S. Sedes cenſetur relaxare de ſuo ſtylo, & providere de remediis Latoribus.

b Clauſula de certioratione partis inſciæ non ponitur, ut conditio ſine qua non, ſed ut inſtructio Confeſſarii.

VI. Sexta (*c*) *Matrimonium inter ſe de novo ſecrete ad evitanda ſcandala, præmiſſis non obſtantibus contrahere*, ideſt prævia renovatione conſenſus aliquo modo faciliori ex ſupradictis, Matrimonium abſque Parocho, abſque

c Poſt abſolutionem, & diſpenſationem quomodo a parte conſcia contrahendum eſt matrimonium.

Digitized by Google

abſque Teſtibus contrahere; quod pars conſcia impedimenti poſt abſolutionem, & diſpenſationem ex ſe facere poterit loco, & tempore, & modo opportuniori inſinuato a Confeſſario; (*a*) monendus eſt tamen Pœnitens a Confeſſario, ne prius conſentiat in copulam, quam contrahat Matrimonium renovato conſenſu; quia tunc quamvis abſolutio, & diſpenſatio non redderetur nulla, fornicaretur tamen, quia ante Matrimonium in copulam conſentiret.

a Pars conſcia debet primo renovare conſenſum, & matrimonium contrahere antequam habeat copulam.

His conſideratis, Confeſſarius poſt abſolutionem ſolitam, & conſuetam a cenſuris, & a peccatis proferat formam diſpenſationis.

Et (*b*) *inſuper authoritate Apoſtolica mibi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento primi affinitatis gradus ex copula illicita quam cum ſorore &c. tuæ putatæ conjugis antea babuiſti, ut illo non obſtante, renovato conſenſu cum præfata conjuge, Matrimonium cum illa contrabere, conſumare, & in eo remanere licite valeas, & poſſis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*

b Forma diſpenſationis de contracto danda poſt Confeſſionem Sacramentalem.

Et (*c*) *pariter eadem authoritate Apoſtolica prolem, ſi quam ſuſcepiſti, & ſuſceperis legitimam fore decerno, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*

c Formula legitimationis prolis.

APPENDIX.

PRæterea (*d*) quæ dicta ſunt in Appendice Cap. antecedentis poſt explicationem formulæ gradus affinitatis ex copula illicita

d Quomodo ſe gerere debeat Confeſſarius quando utraque pars eſt conſcia impedimenti.

Digitized by Google

licita de contrahendo, eſt notandum, quod in iſtis literis de contracto, ſi ambo conjuges æque ſciverint impedimentum, antequam contraheretur; pro utroque reſcribit Major Pœnitentiarius, & uterque erit in Sacramentali Confeſſione abſolvendus, & diſpenſandus, utrique gravis pœnitentia injungenda, uterque de nullitate prioris conſenſus æque certiorandus a Confeſſario, prudenter tamen, & diſcrete ſe gerendo, ne oriantur ſcandala.

CAPUT IV.

De formula abſolutionis, & diſpenſationis litterarum, quæ expediuntur pro iis, qui impetrata diſpenſatione ſuper impedimento publico, tacuerunt impedimentum occultum.

a Notabilia circa litteras ſubreptitie, vel obreptitie obtentas a Dataria ſive ad contrahendum, ſive ad remanendum.

ALiquando (*a*) in litteris expeditis a Dataria ſuper impedimento dirimente publico tacetur impedimentuu occultum, ſicque litteræ Datariæ redduntur nullæ per ſubreptionem, ſive per obreptionem, quæ ſubreptio, ſeu obreptio occulta eſt, & ſic fit recurſus ad Sacram Pœnitentiariam, & quamvis plures ſint formulæ, ſicut plura ſunt impedimenta occulta, & diverſæ ſunt ſupobreptiones, & obreptiones, hic tamen una ponitur formula, quando nondum eſt contractum Matrimonium, & in ſequenti capite alia formula quando Matrimonium jam eſt contractum, ponetur.

For-

Formula litterarum Sacræ Pœnitentiariæ pro diſpenſatione ſuper inceſtu, non expreſſo in litteris obtentis a Dataria.

*Diſcreto Viro Confeſſori Magiſtro in Theologia, vel Decretorum Doctori per Latores præſentium ad infraſcripta ſpecialiter eligendo ſalutem in Domino. Pro parte Viri, & Mulieris latorum præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſi alias, volentes inter ſe Matrimonialiter copulari diſpenſationem ſuper impedimento tertii conſanguinitatis, ſeu affinitatis gradus, quo invicem ſunt conjuncti, ſeu ſe attinent, a Sede Apoſtolica obtinuerunt, tacita in dictis litteris copula carnali inter eos ſequuta. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dicta carnalis cognitio ſit occulta, & niſi Matrimonium vigore hujuſmodi diſpenſationis inter Latores contrahatur ſcandala eſſent exoritura, ad hæc vitanda, ac pro ſuæ conſcientiæ quiete cupiunt Latores a præmiſſis, de quibus plurimum dolent per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicarunt humiliter, ut ſibi de opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ Domini PP. curam gerimus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, authorite Apoſtolica Nobis ſpecialiter conceſſa diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi * eſt ita, dictos Latores audita prius eorum * Sacramentali Confeſſione, ab inceſtu, & exceſſibus hujuſmodi abſol-*

abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, ✠ *quodque faciant eleemoſynam arbitrio tuo in pauperum ſubventionem diſtribuendam, & aliis injunctis, quæ de jure fuerint* † *injungenda. Demum, dummodo impedimentum ex inceſtuoſa cognitione præfata * occultum ſit, & niſi Matrimonium inter Latores contrahatur * periculum immineat ſcandalorum, aliudque * non obſtet, cum eiſdem Latoribus, poſt quam ſuper præfato impedimento tertii gradus alias legitime diſpenſatum fuerit, Matrimonium inter ſe publice, ſervata * forma Concilii Tridentini, & litterarum * diſpenſationis contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeant miſericorditer diſpenſes; Prolem ſuſcipiendam exinde legitimam pronunciando in foro conſcientiæ.* Cum aliis clauſulis in antecedentibus formulis poſitis.

a Notanda circa hanc Formulam.

In executione (*a*) gratiæ hujuſmodi litterarum præter ea, quæ notata ſunt in præcedentibus formulis circa clauſulas, ſequentia erunt notanda.

b Executio litterarum diſpenſationis Datariæ debet præcedere executionem litterarum diſpenſationis Sacræ Pœnitentiariæ.

Primo (*b*) * quod executio iſtius gratiæ, & aliarum ſimilium non ſit danda a Confeſſario, niſi poſtquam fuerint executioni demandatæ litteræ diſpenſationis Datariæ ſuper publico impedimento. Quod ſi Pœnitentes præſentarent litteras Sacræ Pœnitentiariæ ante executionem litterarum Datariæ, poſſet Confeſſarius illas aperire, & executionem illarum ſuſpendere, donec ſequatur executio. Quæ executio litterarum Datariæ tunc erit ſatis ſequuta, quando Ordinarius,

narius,

Digitized by Google

narius, ſeu ejus Vicarius Generalis licentiam ad effectum Matrimonium contrahendi conceſſerit.

Secundo (*a*) notandum, quod eleemoſyna facienda in pœnitentiam imponenda a Confeſſario Pœnitentibus, erit diſcrete taxanda, & ſi ſint pauperes, & miſerabiles, adhuc tamen eis eſt injungenda, & ſufficeret, ſi unius obuli tantum injungeretur.

a Eleemoſyna eſt injungenda, & quanta pauperibus.

Tertio (*b*) notandum, quod confeſſio iſtorum Oratorum debet audiri ſeparatim, ſicut ſeparatim abſolvendi, & diſpenſandi ſunt, & ſicut forma abſolutionis ſeparatim datur, ſic, & diſpenſatio; quamvis ipſa diſpenſatio immediate poſt utriuſque Latorum Confeſſionem, & abſolutionem dari poſſet, ſi ſecrete poſſet fieri abſque admiratione, & ſcandalo, proferendo formam diſpenſationis pro utroque in plurali.

b Oratorum Confeſſio debet ſeparatim audiri, & ipſi ſeparatim ſunt abſolvendi, & diſpenſandi.

His notatis, poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis in forma ſolita, & conſueta, Confeſſarius proferat formam diſpenſationis, ſcilicet.

Inſuper authoritate Apoſtolica, mihi ſpecialiter delegata, diſpenſo tecum, ſuper impedimento ex inceſtuoſa copula, quam cum tua conſanguinea, ſeu affine habuiſti, proveniente, ut præfato impedimento non obſtante, Matrimonium cum illa ad formam litterarum diſpenſationis, quam a Sede Apoſtolica obtinuiſti, contrahere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Forma abſolutionis, & diſpenſationis.

Notandum, quod quandocunque aliquis diſpenſatus, vel diſpenſata, antequam pars

inſcia

inſcia renovaſſet conſenſum, a parte inſcia impedimenti ad debitum ſolvendum urgeretur, quod ſi reddat, non ideo annullat jam diſpenſationem obtentam, quia per diſpenſationem ſublatum fuit impedimentum.

CAPUT V.

De formula abſolutionis, & diſpenſationis litterarum Sacræ Pœnitentiariæ, quæ conceduntur Pœnitentibus, qui vigore diſpenſationis a Dataria ſubreptitie, vel obreptitie obtentæ ſuper publico impedimento, Matrimonium invalide contraxerunt.

IN ſuperiori Cap. dictum eſt de formula, quando agitur de Matrimonio contrahendo, nunc, quando jam eſt contractum, & ſequens erit formula.

Formula diſpenſationis de contracto ſuper impedimento reticito in Dataria.

FABRITIUS &c.

DIſcreto Viro Confeſſori &c. Pro parte viri, & Mulieris latorum præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſi alias vigore litterarum diſpenſationis ſuper impedimento tertii conſanguinitatis, ſeu affinitatis gradus, quo ſunt conjuncti, ſeu ſe attinent, a Sede

Apo-

Digitized by Google

*Apoſtolica obtentæ, tacita tamen in dictis litteris carnali copula inter eos prius ſequuta, Matrimonium inter ſe publice in facie Eccleſiæ contraxerunt, & ſucceſſive conſummarunt. Cum autem, ſicut etiam petitio ſubjungebat, diſpenſatio ob carnalem copulam hujuſmodi in litteris non expreſſam, quæ occulta eſt, fuerit invalida, & propterea latores in dicto Matrimonio remanere nequeant abſque nova Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione; Ideo ad evitanda ſcandala, quæ, ſi divortium fieret inter eos, veriſimiliter exorirentur, ac pro ſua conſcientiæ quiete, cupiunt a præmiſſis, de quibus plurimum dolent, abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicarunt &c. Nos igitur &c. Diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita dictos latores, audita prius eorum * Sacramentali Confeſſione, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrerunt, inceſtu, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari † quodque faciant eleemoſynam arbitrio tuo in pauperum alimenta diſtribuendo, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda. Demum, dummodo impedimentum, ex inceſtuoſa cognitione præfata proveniens, occultum * ſit, & aliud * non obſtet, cum eiſdem latoribus, quod, præmiſſis non obſtantibus, Matrimonium inter ſe, de novo ſecrete ad evitanda ſcandala contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeant, miſericorditer diſpenſet; prolem ſuſceptam, ſi qua ſit, & ſuſcipiendam, exinde legitimam decernendo in foro conſcientiæ in ipſo*

 actu

Digitized by Google

*actu * Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter &c.*

a Notanda circa hanc Formulam.

In (*a*) iſta formula præter ea, quæ notata ſunt in antecedentibus capitibus circa clauſulas, ſequentia notanda erunt.

b Inceſtuoſi incurrent excommunicationem.

Primo (*b*) notandum, quod iſti latores cenſuras Eccleſiaſticas in Clementina prima de conſanguinate, & affinitate incurrerunt, & propterea a cenſuris abſolvuntur, quod non exprimitur in antecedenti formula ex eo, quod non contraxerint.

c Cum diſpenſantur ſunt obligandi ad eleemoſynam.

Secundo (*c*) notandum, quod etiam iſti latores ſunt obligandi ad eleemoſynam, juxta quod dictum eſt in antecedenti formula in §. 2. notandum.

d Ab ipſis eſt renovandus conſenſus, & matrimonium de novo celebrandum coram Confeſſario, ſi fieri poteſt commode.

Tertio (*d*) notandum, quod iſti latores debent moneri a Confeſſario, ut renovent conſenſum; in qua renovatione non erit difficultas, ſicut, quando una pars eſt conſcia, & altera ignara, ut dictum eſt in capitulo tertio hujus ſecundæ partis circa finem; Nam ambo iſti latores ſunt rei, & ſic poterunt de facili induci ad præſtandum denuo conſenſum, ut iterum ſecrete inter ſe, nullis teſtibus, nec Parocho præſentibus, ſublato tamen prius per diſpenſationem impedimento contrahant. Poſſunt tamen coram proprio Confeſſario, quando fieri commode poſſit abſque periculo, quod detegatur eorum delictum, hujuſmodi conſenſum præſtare.

e Debent abſtinere a copula donec per renovationem conſenſus matrimonium de novo contraxerint.

Quarto (*e*) monendi ſunt Pœnitentes a Confeſſario, ut a copula carnali abſtineant, niſi prius hujuſmodi Matrimonium per mutuum conſenſum contrahant, ne fornicatio-

ni

Digitized by Google

ni ſubjaceant, Matrimonio ſic per novum conſenſum non contracto.

His notatis, erit formula diſpenſationis poſt datam abſolutionem ſolitam, & conſuetam a cenſuris, & a peccatis, ut ſequitur.

Inſuper (a) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento ex inceſtuoſa cognitione in litteris diſpenſationis cujus vigore contraxiſti, non expreſſa proveniente; denuo Matrimonium cum illa contrahere, renovato conſenſu, & conſummare, ac in eo remanere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

a Forma diſpenſationis de contracto poſt abſolutionem Sacramentalem danda.

Pariter eadem authoritate Apoſtolica prolem, ſi quam ſuſceperis, & ſuſcepturus ſis legitimam eſſe, & fore decerno, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

CAPUT VI.

De Formula diſpenſationis pro iis, qui factis proclamationibus in Eccleſia fieri ſolitis, & nullo detecto, ſeu denunciato impedimento, exiſtentes tamen conſanguinei, vel affines in aliquo gradu prohibito publice in facie Eccleſiæ Matrimonium contraxerunt, & conſummarunt.

HUjus diſpenſationis litterarum formula ſic extenditur.

Formula diſpenſationis pro conſanguineis, vel affinibus, qui ignorantes gradum prohibitum Matrimonium contraxerunt publicationibus in Eccleſia factis.

FABRITIUS &c.

*DIſcreto Viro Confeſſario &c. Pro parte viri, & Mulieris latorum præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſi alias factis proclamationibus in Eccleſia fieri ſolitis, & nullo detecto, ſeu denunciato impedimento, quominus poſſent inter ſe matrimonium contrahere, illud publice in facie Eccleſiæ contraxerunt, & ſucceſſive conſummarunt, deinde ſecrete reſciverunt, ſe tertio conſanguinitatis, ſeu affinitatis gradu eſſe conjunctos, ſeu ſe attinere, & forſan in carnali copula perſeverarunt. Cum autem ſicut, eadem petitio ſubjungebat, dicti latores ob impedimentum ex præfato tertio gradu hujuſmodi proveniens, quod occultum remanet, in dicto matrimonio abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione remanere nequeant; Ideo ad evitanda ſcandala, quæ ſi divortium fieret inter eos, veriſimiliter exorirentur, ac pro ſuæ conſcientiæ quiete cupiunt latores a præmiſſis, de quibus plurimum dolent, abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicarunt &c. Nos igitur &c. Diſcretioni tuæ committimus, quatenus * ſi ita eſt, dictos latores, audita * prius eorum Sacramentali Confeſſione a quibuſvis ſententiis,*

cen-

*cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrerunt, inceſtu, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure † fuerint injungenda. Demum, dummodo impedimentum ex præfato tertio gradu hujuſmodi proveniens * occultum ſit, & * ſeparatio inter eos fieri non poſſit abſque ſcandalo, aliudque * non obſtet, cum eiſdem latoribus, quod præmiſſis non obſtantibus, matrimonium inter ſe, de novo ſecrete ad evitanda ſcandala contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeant, miſericorditer diſpenſes prolem ſuſceptam, ſi qua ſit, & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo in foro conſcientiæ &c. ita quod &c. nullis &c. ut in præcedentibus formulis.*

In executione (*a*) gratiæ hujuſmodi litterarum omnia notata, & conſiderata in formulis præcedentibus præſertim Cap. ſecundi, & tertii, notanda, & conſideranda erunt, & hic tantummodo repetendum, quod dictum fuit in primo Cap. iſtius partis littera G. ſcilicet quod prudens (*b*) Confeſſarius, Parochi, & Ordinarii locorum advertant, quod, quando matrimonium jam contractum eſt, & per aliquem, ſeu per aliquos denunciatur impedimentum, quod occultum remanſit, non ſint faciles ad illud publicandum per publicam ſeparationem, ſed ſilentio impoſito denuncianti, ſeu denunciantibus, & facta ſecrete ſeparatione, ſi ſint in mala fide, ſi vero in bona fide relinquant illos

a Forma legitimationis prolis.

b Quid Confeſſarius, Parochi, & locorum Ordinarii agere debent in iſtis caſibus.

los in hujuſmodi bona fide, & interim ſcribant Eminentiſſimo Domino Majori Pœnitentiario Romam modo, quo in fine operis notatur ad effectum, ut mittat facultatem diſpenſandi ſuper impedimento occulto adhuc remanente, quamvis ſecrete denunciato, quia Eminentiſſimus Major Pœnitentiarius mittet facultatem, & de opportuno remedio gratis providebit, abſque eo, quod publica ſeparatio cum ſcandalo; & animarum miſerabilium detrimento fiat.

His præmiſſis forma diſpenſationis poſt datam abſolutionem a cenſuris, & a peccatis in forma ſolita erit.

a Forma diſpenſationis hujus Formulæ.

Inſuper (a) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento tertii gradus affinitati, ut illo non obſtante cum tua putata conjuge, prævia renovatione prioris conſenſus, matrimonium ſecrete inter te, & ipſam contrahere, & conſummare, ac debitum conjugale exigere, & reddere licite valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Et pariter eadem authoritate Apoſtolica prolem ſuſceptam, ſi qua ſit, & ſuſcipiendam legitimam eſſe, & fore decerno, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

APPENDIX

b Utraque pars eſt abſolvenda, & diſpenſanda, quando utraque

PRimo (*b*) notandum eſt tam in iſta forma diſpenſationis hujus formulæ, quam in omnibus aliis formulis præcedentium capitum,

Digitized by Google

pitum, quod ſicuti utriuſque partis præmittenda eſt Confeſſio Sacramentalis, & utrique parti ſeparatim danda eſt diſpenſatio. Unde ubi dicitur, matrimonium cum tua putata Conjuge reſpectu Viri, erit dicendum reſpectu Mulieris cum tuo putato Conjuge, & pariter quando una tantum pars eſt conſcia impedimenti, forma, quamvis præſcripta pro parte Viri, debet adaptari Mulieri, quando ipſa ſolummodo eſt conſcia impedimenti.

que pars eſt conſcia impedimenti.

Secundo (*a*) notandum eſt, quod ſupradicta formula ponitur pro exemplo aliarum formularum litterarum, quæ expediuntur a Sacra Pœnitentiaria in materiis ſimilium diſpenſationum, ut eſſet diſpenſatio, quæ datur iis, qui matrimonium cum impedimento occulto cognationis ſpiritualis, non detecto in denunciationibus contraxerunt.

a Hæc Formula datur in exemplum pro aliis formulis.

CAPUT VII.

De Formula litterarum, quæ expediuntur pro iis, qui Matrimonium contrahere deſiderant, vel jam contraxerunt cum impedimento criminis occulto.

CUm plura ſint criminis impedimenta, ex quo plures extendendæ eſſent formulæ; attamen, ut brevitati conſulamus, duæ tantum extendentur.

Digitized by Google

Formula pro iis, qui præcedente adulterio, & fide data, Matrimonium contrahere deſiderant.

FABRITIUS &c.

*DIſcreto Viro Confeſſori. Pro parte Viri, & Mulieris latorum præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſi alias vivente adhuc alia latoris conjuge ſe carnaliter cognoverunt, ſibique fidem invicem dederunt de matrimonio inter ſe contrahendo, ſi latoris Uxor præmoreretur, qua modo præmortua, neutro tamen latorum in ejus morte machinante, matrimonium inter ſe contrahere deſiderant. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, impedimentum ex præmiſſis proveniens occultum ſit, & niſi matrimonium inter latores contrahatur, periculum immineat ſcandalorum, vel perſeverantiæ in peccato. Ideo ad hæc vitanda, ac pro ſuæ conſcientiæ quiete cupiunt a præmiſſis, de quibus plurimum dolent per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare ſupplicarunt &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus * ſi eſt ita, dictos latores a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrerunt, adulterio, fide data, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & alias, quæ de ✠ jure fuerint injungenda. Demum dummodo*

impe-

Digitized by Google

impedimentum præfatum ſit occultum, & niſi matrimonium inter latores contrahatur periculum * immineat ſcandalorum, vel perſeverantiæ in peccato; cum eiſdem latoribus, quod præmiſſis non obſtantibus, matrimonium inter ſe publice, ſervata forma * Conc. Trid. contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeant miſericorditer diſpenſes, prolem ſuſceptam (non tamen ex adulterio conceptam) & ſuſcipiendam exinde legitimam nunciando in foro conſcientiæ &c. ita quod &c. nullis &c. ut in præcedentibus formulis.*

In explicatione iſtius formulæ pariter erunt notandæ clauſulæ, ut in formula Cap. ſecundi, & tertii hujus partis, & nihil aliud notandum, & obſervandum præter clauſulam -- *periculum ſcandalorum, vel perſeverantiæ in peccato*; Per (*a*) quam clauſulam inſinuatur Confeſſario Sacram Pœnitentiariam diſpenſare non copulative, & propter periculum ſcandalorum, & perſeverantiæ in peccato, ſed disjunctive, itaut ſufficiat una ex iſtis cauſis.

a Periculum ſcandalorum, vel perſeverantia in peccato ſunt cauſæ disjunctivæ ſufficientes ad diſpenſationem concedendam.

Forma hujus diſpenſationis poſt abſolutionem a cenſuris, & peccatis in forma conſueta, erit ſequens.

Inſuper (b) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento criminis ex adulterio, & fide data proveniente, ut illo non obſtante cum muliere correa matrimonium publice, ſervata forma Conc. Trid. contrahere, & conſummare, debitumque conjugale exigere, & reddere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Pa-

b Forma diſpenſationis hujus Formulæ.

a Forma legitimationis prolis.

Pariter eadem (a) authoritate Apoſtolicæ prolem ſuſceptam, non tamen in adulterio conceptam, & ſuſcipiendam, legitimam fore nuncio, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Formula litterarum diſpenſationis pro iis, qui cum occulto impedimento criminis contraxerunt.

FABRITIUS &c.

*DIſcreto Viro Confeſſori pro parte Viri, & Mulieris latorum præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſi alias vivente alia latoris uxore, ſe carnaliter cognoverunt, ſidemque ſibi invicem dederunt de matrimonio inter ſe contrahendo, ſi dicta Uxor præmoreretur, qua deinde præmortua neutro tamen latorum in ejus morte machinante, matrimonium inter ſe publice in facie Eccleſiæ contraxerunt, & ſucceſſive conſummarunt. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dicti latores ob impedimentum ex præmiſſis proveniens, quod occultum eſt in dicto matrimonio remanere neqeant abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione, ad evitanda ſcandala, quæ, ſi divortium fieret inter ſe veroſimiliter exorirentur, ac pro ſuæ conſcientiæ quiete cupiunt a præmiſſis, de quibus plurimum dolent, abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare &c. ſupplicarunt &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus * ſi eſt ita, dictos latores audita * prius eorum*

Sacra-

*Sacramentali Confeſſione, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrerunt, adulterio, fide data, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta eis pro modo culpæ gravi pœnitentia ſalutari, & alia, quæ de † jure fuerint injungenda. Demum dummodo impedimentum præfatum * occultum ſit * & ſeparatio inter Latores fieri non poſsit abſque ſcandalo, cum eiſdem latoribus de nullitate prioris conſenſus certioratis, quod, præmiſsis non obſtantibus, matrimonium inter ſe de novo ſecrete ad evitanda ſcandala contrahere, & in eo poſtmodum remanere licite valeant, miſericorditer diſpenſes, prolem ſuſceptam, ſi qua sit (non tamen in adulterio conceptam) & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo in foro conſcientiæ, ita quod &c. nullis &c. ut in antecedentibus formulis.*

In iſta formula pariter erunt notandæ, & conſiderandæ clauſulæ, quæ fuerunt notatæ, & conſideratæ in Cap. ſecundo, & tertio hujus ſecundæ partis.

Forma hujus diſpenſationis erit ſequens, poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis.

Et (a) inſuper authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata diſpenſo tecum ſuper impedimento criminis, ex adulterio, & fide data proveniente, ut illo non obſtante matrimonium cum tua putata conjuge contrahere, conſummare, ac debitum conjugale exigere, & reddere valeas, & poſsis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

a Forma diſpenſationis danda poſt abſolutionem.

Pa-

Pariter eadem authoritate Apoſtolica prolem ſi quam ſuſceperis (non tamen ex adulterio conceptam) & quam ſuſcepturus es legitimam eſſe, & fore decerno, & declaro. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

APPENDIX.

a Aliæ Formulæ circa impedimenta criminis non differunt, niſi in pœnitentiis injungendis.

NOn extenduntur (*a*) aliæ formulæ, & formæ circa impedimentum criminis; Nam aliæ formulæ differunt tantummodo in pœnitentiis injungendis a Confeſſariis, conſiderata gravitate criminis; Quæ pœnitentiæ quomodo moderandæ ſint, ſatis dicitur in introductione in principio hujus libri, præſertim Cap. tertii, & formulæ facile poterunt adaptari materiæ prudentia Confeſſarii.

CAPUT VIII.

Pro eo, qui contracto, & conſummato Matrimonio, conſanguineam Uxoris, ſive in primo, ſive in primo, & ſecundo, ſive in ſecundo gradu tantum carnaliter cognovit.

QUamvis ſuper impedimento occulto affinitatis ſupervenientis, ad effectum petendi debitum conjugale, poſſint Ordinarii locorum, & omnes privilegium ad id habentes, diſpenſare; ponitur tamen ſequens

Digitized by Google

quens formula, qua utitur Sacra Pœnitentiaria ad diſpenſandum cum iis, qui ad illam ſolent recurrere, ut & Confeſſarii, quibus litteræ committuntur, ſciant quid agere poſſint in executione gratiæ, & inſuper Ordinarii locorum, & privilegium habentes, ſe conformando Sacræ Pœnitentiariæ, hujuſmodi diſpenſationes prudenter concedant.

Formulæ litterarum diſpenſationis affinitatis ſupervenientis Matrimonio.

Fabritius &c.

*Diſcreto Viro Confeſſario &c. Pro parte Viri Latoris præſentium Nobis oblatæ petitio continebat quod ipſe veſana libidine ductus, ſororem ſuæ propriæ Uxoris carnaliter cognovit; propter quod debitum conjugale petendi jus amiſit. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat dictus Lator de tam enormis libidinis exceſſu, qui occultus eſt, plurimum doleat, & debitum conjugale exigere, licite poſſe deſideret; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, * ſi eſt ita dictum Latorem audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione * poſtquam omnem recidivæ converſationis occaſionem abſtulerit, ab inceſtu, exceſſibus hujuſmodi abſolvas, hac vice in forma Eccleſiæ conſueta injuncta ei pro tam enormis libidinis exceſſu gravi pœnitentia ſalutar.*

Digitized by Google

*lutari ✠ ac Confeſſione Sacramentali ſemel quolibet menſe per tempus arbitrio tuo ſtatuendum, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, ipſumque Latorem in dicto matrimonio remanere, & debitum conjugale reddere poſſe, & debere declares; & tamen, ſi de Latoris incontinentia probabiliter timendum ſit, dummodo impedimentum ſupervenientis affinitatis hujuſmodi * occultum remaneat, cum eodem Latore, ut præmiſſis non obſtantibus, idem debitum conjugale etiam exigere licite valeat, miſericorditer diſpenſes in foro conſcientiæ. Ita quod &c. nullis &c.*

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum notanda, & conſideranda ſunt omnia ea, quæ notata, & conſiderata ſunt in præcedentibus Cap. & Formulis hujus ſecundæ partis, præſertim circa occultum, quia, ſi publicum, eſſet recurrendum ad Datariam.

Circa gravem pœnitentiam ſalutarem injungendam.

Circa Sacramentalem Confeſſionem imponendam ſemel in menſe a Confeſſario.

Circa ablationem occaſionis recidivæ converſationis jam ſatis dictum eſt in Cap. ſecundo, & tertio hujus, ſecundæ Partis in explicatione Clauſularum.

Forma diſpenſationis litterarum ſupradictarum poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis erit ſequens:

a Forma diſpenſationis danda poſt abſolutionem.

Et (a) inſuper authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata, diſpenſo tecum, ut non obſtante affinitate, quam contraxiſti cum tua uxore ex illicita copula a te habita cum ejus ſoro-

ſorore, debitum conjugale a tua Uxore etiam exigere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Et pariter eadem autboritate Apoſtolica declaro te, non obſtante præfata affinitate ſuperveniente, in matrimonio cum tua Uxore remanere, illique debitum conjugale reddere poſſe, & debere. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

FINIS SECUNDÆ PARTIS.

PARS

Digitized by Google

PARS TERTIA.

De Formulis abſolutionum, diſpenſationum, rehabilitationum, & fructuum condonatione.

CUM finis iſtius manuductionis, ſeu compendii ſit tantum tradere modum faciliorem executionis gratiarum, ſeu Brevium, quæ a Sacra Pœnitentiaria emanarunt. Ideo breviter principaliores formulæ prædictarum gratiarum extenduntur, & declarantur.

CAPUT I.

Ubi notantur aliqua his materiis communia, &c.

a Sacra Pœnitentiaria abſolvere, & abſolvi mandare, tam in publicis, quam in occultis.

PRimo (*a*) quod, quando agitur de abſolutione tantum a cenſura aliqua, & culpa Sedis Apoſtolicæ, & Ordinariis locorum reſervata, ſolet Sacra Pœnitentiaria, cum ad id facultatem habeat, abſolvere Pœnitentes, ſeu mandare abſolvi tam per Confeſſarios ſimplices, quam per Ordinarios locorum non ſolum in occultis, ſed etiam in publicis. (*b*) Cum hac tamen differentia, quod, quando caſus ſunt publici, & deducti, ſeu deducendi, de facili ad forum ipſius Ordinarii,

b Occultos Confeſſariis ſimplicibus, & publicos committit Ordinariis.

Digitized by Google

rii, tunc committit facultatem ipſis Ordinariis, dirigendo illis Brevia.

Notandum ſecundo (*a*) quod, quando agitur de abſolutione, diſpenſatione, aut de abſolutione, & rehabilitatione, & condonatione, tunc Sacra Pœnitentiaria non ſolet ratione defectus facultatis abſolvere, & diſpenſare, rehabilitare, & condonare, niſi caſus ſint occulti, & Brevia, quæ (*b*) ſuper his materiis expediuntur, ut plurimum Confeſſariis committuntur, & (*c*) quandoque etiam Ordinariis locorum, ut Confeſſariis pro foro conſcientiæ, & in ipſo actu Sacramentalis Confeſſionis, & non aliter, & cum clauſula -- *dummodo delictum ſit occultum*.

a Diſpenſat, reabilitat, & condonat in occultis tantum.

b Tunc committit Confeſſariis.

c Aliquando etiam Ordinariis.

Notandum tertio, quod caſus (*d*) publici, in quibus, ut plurimum recurritur ad Sacram Pœnitentiariam ſunt duo. Primus (*e*) eſt, quando quis publice manus violentas, ſive percutiendo, ſive occidendo, in Clericum, ſeu Sacerdotem, ſeu Religioſum injecit. Secundus eſt quando quis pugnavit, vel aſſiſtens quomodolibet complex fuit in publico Duello. In his itaque, & ſimilibus caſibus (exceptis caſibus publicis Immunitatis Eccleſiæ, in quibus eſt recurrendum ad Sacram Congregationem Immunitatis, & in aliis, quæ ad S. Officium pertinent) ſemper Brevia Sacræ Pœnitentiariæ diriguntur Ordinario loci, in cujus Diœceſi commiſſum eſt delictum.

d Caſus publici, in quibus ad Sacram Pœnitentiariam recurritur.

e Injectio manuum violenta in Clericum, & duellum.

Notandum quarto (*f*) quod in iſtis caſibus publicis litteræ Sacræ Pœnitentiariæ duo-

f Circa abſentem pœnitem quomodo ſe gerat Sacra Pœnitentiaria.

duobus modis diriguntur. Primus modus eſt, quando Pœnitens eſt abſens, & ad Curiam accedere nequit. Tunc enim committitur facultas abſolvendi ipſi Ordinario. Secundus (*a*) modus eſt, quando Pœnitens accedit ad Urbem; Tunc enim Major Pœnitentiarius committit facultatem alicui ex Pœnitentiariis minoribus trium Baſilicarum Sancti Joannis in Laterano, S. Petri, & Sanctæ Mariæ Majoris; A quo (*b*) dum eſt abſolutus poſtea (ſi per ſe, & non miſſus ab Ordinario venit) mittitur, ſi vero miſſus ab Ordinario venit, remittitur abſolutus ad ipſum Ordinarium.

a Quomodo circa præſentem.

b Quid ſit mitti, aut remitti.

Notandum quinto, quod (*c*) quando quis pro gravi, ſeu enormi percuſſione Clerici, vel mutilatione, vel occiſione nequit ex rationabilibus cauſis ad Sedem Apoſtolicam perſonaliter accedere, ſi caſus eſt occultus, tunc Confeſſario ſimplici litteræ diriguntur.

c Accedere non valenti ad Urbem percuſſori Clerici quid concedatur in occultis.

Notandum ſexto, quod (*d*) etiam ſi caſus ſit publicus, ſi Reus neque ad Sedem Apoſtolicam, neque ad Ordinarium tutum acceſſum habeat, & reperiatur in loco, ubi non habeatur pro publice excommunicato, tunc providetur animæ ſaluti Pœnitentis abſque præjudicio Ordinarii, & partis, & Brevia diriguntur Confeſſariis.

d Quid, & in publicis.

Unde juxta (*e*) prænotata hic primo agetur de modo executioni demandandi litteras Sacræ Pœnitentiariæ, quando facultas abſolvendi Pœnitentes abſentes ipſi Ordinario committitur. Secundo agetur de modo,

e Diviſio capitum hujus tertiæ partis.

do, quo mittitur, & remittitur Pœnitens abſolutus, & quid cum eo, tunc agere debeat Ordinarius. Tertio tractabitur de litteris, quæ ipſis Confeſſariis in caſibus *num.* 5. & 6. poſitis diriguntur. Quarto de diſpenſationibus in occultis. Quinto de rehabilitationibus. Sexto de fructuum condonationibus ſimiliter occultis.

CAPUT II.

De abſolutione ab injectione publica manuum violentarum, ſive percutiendo, ſive vulnerando, ſive mutilando, ſive occidendo Clericum, aut Sacerdotem, aut Religioſum pro non valente accedere ad Urbem.

Formula litterarum, quæ a Sacra Pœnitentiaria expediuntur pro eo, qui publice manus violentas in Clericos injecit.

Venerabili in Chriſto Patri Epiſcopo Sutrino, ſive ejus Vicario in Spiritualibus Generali.

Fabritius miſeratione Divina Tituli SS. Jo. & Pauli S. R. E. Cardinalis Paulutius ſalutem, & ſinceram in Domino charitatem.

P*Ro parte Anionii de Amatis Diœceſis Sutrinæ Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias in publica platea præfatæ Civitatis manus violentas in Cle-*

Digitized by Google

*ricum Franciſcum de Curtiis, illum præſertim lethaliter in Capite vulnerando, injecit. Propter quod Lator excommunicationem incurrit, & incurriſſe a vobis forſan per publicos Cedulones declaratus fuit. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dictus Lator de præmiſſis plurimum doleat; ad Urbem vero pro abſolutione deſuper obtinenda perſonaliter accedere nequeat ob timorem Curiæ; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi. Quare ſupplicavit humiliter, ut ſibi ſuper his de opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœnitentiariæ Domini Papæ curam gerimus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, authorite Apoſtolica ſpecialiter Nobis conceſſa circumſpectioni veſtræ committimus, quatenus, ſi * eſt ita, dictum Latorem, poſtquam præfato Clerico, ſi non dum ſatisfecit, * ſatisfecerit, vel per eum non ſteterit, quominus arbitrio veſtro ſatisfaciat competenter, ab excommunicationis ſententia, quam propter præmiſſa quomodolibet incurrit, ſive per Vos, ſive per Confeſſorem a Vobis ad id ſpecialiter deputandum, abſolvatis hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei pro modo culpæ ✠ pœnitentia ſalutari, quodque ad Urbem ☙ quamprimum poterit perſonaliter accedat, & aliis, quæ de jure ✠ fuerint injungenda. Ita tamen, ut ſi Lator ſententiæ, ſive Ordinationi ☙ veſtræ ſuper præmiſſis forſan latæ, ſeu ferendæ, parere, & ad Urbem, ut ☙ præfertur, venire contempſerit, in dictam excommunicationem relabatur eo ipſo. Datum &c.*

Gene-

Generales Clauſulæ obſervandæ ab Ordinario in litteris datis ad eum pro non valente accedere ad Urbem.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum erunt ab Ordinario locorum obſervandæ ſequentes Clauſulæ.

Primo (*a*) debet advertere, & examinare veritatem, ac ſufficientiam impedimenti, quod Pœnitens habet non accedendi ad Urbem. *a* Veritas impedimenti non accedendi.

Secundo debet advertere (*b*) hanc clauſulam, quæ eſt in his verbis -- *Poſtquam præfato Clerico * ſi non dum ſatisfecit, ſatisfecerit, vel per eum non ſteterit, quo minus arbitrio veſtro ſatisfaciat competenter* -- iſtam enim clauſulam debet equidem Ordinarius, quantum poterit adimplere. At ſi impoſſibilis ſit Pœnitenti ejus executio, vel in totum, vel in partem, non debet propterea ipſi abſolutionem, aut omnino negare, aut diutius, quam par eſt, differre juxta dicta in Introductione ante primam partem *cap.* 3. *in fine litter. HH.* *b* Quibus ſatiſfactio.

Quare debet ad ſubjunctam clauſulam attendere, ubi dicitur (*c*) *vel per eum non ſteterit, quominus arbitrio veſtro ſatisfaciat competenter:* ubi notandum, quod arbitrium Epiſcopi in aſſignanda ſatisfactione facienda à Reo, debet eſſe prudens, diſcretum, & ejus poſſibilitati accomodatum, & ſi ſatisfacere non poterit, debet eſſe *d*) contentus præſtito *c* Si non potuit, aut non poteſt ſatisfacere, quid agendum. *d* Debet exigere per juramen-

mentum, quod ſatisfaciet ſub pœna reincidentiæ.

ſtito juramento ſatisfaciendi, cum poterit, declarando ipſi, quod, ſi poſtea per ipſum ſtet, ne parti læſæ ſatisfaciat, & Ordinarii ſententiæ non pareat, declarabit ipſum iterum incidiſſe in eandem excommunicationem ob non impletum præſtitum juramentum, & promiſſum. Interim etiam (*a*) poteſt Ordinarius, ſi velit non permittere ipſum haberi pro abſoluto in ipſo loco delicti propter ſcandalum, quod inde oriri poſſet, nondum ſatisfacta parte. Itaque utatur miſericordia Ordinarius in Reum non contumacem, ſed cum tali moderatione, ut ejus Animam a vinculo excommunicationis ſolvens, non det occaſionem ſcandali, & relaxatæ diſciplinæ Eccleſiaſticæ ſuſpicionem. Et ſic poteſt, ſi expedire judicet monere Pœnitentem, quod datur ei abſolutio pro foro conſcientiæ tantum, itaut in loco, ubi habetur pro publice excommunicato, non habeat ſe pro abſoluto, at ſe gerat, ac ſi eſſet excommunicatus.

a Quid poteſt facere Ordinarius donec pœnitens ſatisfaciat.

b Abſolutio danda a Confeſſario ſubdelegato, danda eſt in Sacramentali Confeſſione.

c Fides facienda ab ipſo Confeſſario de abſolutione data.

At vero (*b*) ſi hujuſmodi abſolutio detur per ſubdelegatam facultatem a Confeſſario in Sacramentali Confeſſione, tunc (*c*) Confeſſarius poterit fidem facere de data abſolutione, & illam mittere ad ipſum Ordinarium, qui poterit eam reponere in actis publicis Cancellariæ Epiſcopalis, & illius vigore per decretum affixum in locis publicis Pœnitentem declarare abſolutum in foro fori, etiam cedulones affixos removendo æque, ac ſi ab ipſo Ordinario, aut a perſona Eccleſiaſtica ab ipſo ſpecialiter deputata fuiſſet publice abſolutus.

For-

Digitized by Google

Forma (*a*) autem fidei in dictis caſibus ab hujuſmodi Confeſſariis facienda poſſet eſſe ſequens: *Ego NN. Confeſſarius deputatus ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Domino Epiſcopo N. vigore litterarum Sacræ Pœnitentiariæ fidem facio, qualiter audivi Confeſſionem Sacramentalem NN. illique abſolutionem Sacramentalem impertitus ſum in forma Eccleſiæ conſueta non ſolum a peccatis, verum etiam ab excommunicatione, quam ipſe N. incurrit ob talem cauſam. In quorum fidem hoc ſcriptum dedi, in loco N. die -- menſis -- anni &c. Ego NN. Confeſſarius Deputatus.*

a Forma, ſeu exemplum fidei dandæ.

Et (*b*) notandum, ut dictum eſt ſupra, quod hujuſmodi delegatio poteſt dari Confeſſario alienæ Diœceſis, qui debet eſſe de approbatis ab Ordinario illius loci, in quo exiſtit.

b Poteſt Confeſſarius alienæ Diœceſis delegari.

Tertio (*c*) debet advertere hanc Clauſulam *Injuncta ei ✠ pro modo culpæ pœnitentia ſalutari*, ut ſcilicet eum ad nullam particularem pœnitentiam injungendam aſtringatur, talem injungat, quæ magis eidem Ordinario conveniens videbitur, ut jejunia, preces, eleemoſynas ſecundum qualitatem perſonæ, & gravitatem delicti.

Pœnitentia injungenda.

Quarto (*d*) debet advertere ſequentem clauſulam, quæ eſt in his verbis -- *Ita tamen, ut ſi Lator ſententiæ, ſive ordinationi veſtræ ſuper præmiſſis forſan latæ, ſeu ferendæ parere ✠ contempſerit in dictam excommunicationem relabatur eo ipſo* -- (*e*) Circa cujus clauſulæ executionem notandum eſt non intelligi, quod propterea Sacra Pœni-

d Reus inobediens mandatis, ſeu ſententiæ Ordinarii in eandem excommunicationem relabitur.

e Qualia debent eſſe mandata Ordinarii, & qualis pœnitentis obedientia.

 ten-

Digitized by Google

tentiaria velit obligare Pœnitentes ad parendum Ordinario in ipſis, quæ vel impoſſibile, vel valde difficile eſt præſtare; nam v. g. ſi Ordinarius Reum in contumacia exiſtentem damnaſſet ad Tryremes, vel eundem, etſi valde pauperem condemnaſſet ad ſolutionem graviſſimæ ſummæ, in his caſibus non intelligitur habere locum prædicta clauſula; ita quod, ſi prædictis ſententiis non pareret in eamdem excommunicationem ſtatim relaberetur. Quia, cum prima ſententia ad Tryremes ſit de pœna valde gravi; altera vero de re impoſſibili reſpectu ad ſtatum pauperem Pœnitentis, eſſet obligare Pœnitentes ultra vires naturæ. Unde dicendum eſt ſenſum prædictæ clauſulæ eſſe, quod Pœnitens teneatur ſub pœna relabendi in eandem excommunicationem parere ſententiæ, & ordinationi Ordinarii in iis, quæ rationabiliter præſtare poteſt *(a)* prout revera fuit deciſum a Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium in quadam Maceratenſi contra Epiſcopum Maceratenſem, qui prætendebat, quod ſi Pœnitens, qui in contumacia fuit ab ipſo damnatus ad Tryremes, infra certum tempus ſe non præſentaſſet, in eandem excommunicationem relaberetur. Quod, ut indiſcretum fuit a Sacra Congregatione reprobatum, & declaratus eſt Pœnitens non relapſus. Ex quibus patet, quod ſi tam irrationabilia exigunt a Pœnitentibus, hi tamen in foro conſcientiæ non reincidunt in excommunicationem; quandoquidem nemo dicitur contemnere parere, quando præſtare ratio-

a Quid ſuper id fuit deciſum.

Digitized by Google

rationabiliter non poteſt, quod irrationabiliter præcipitur.

Et hæ quidem ſunt clauſulæ communes omnibus litteris, quæ expediuntur pro violenta manuum in Clericum, Sacerdotem, aut Religioſum injectione, jam ſequuntur aliæ particulares.

Quinto debet (*a*) advertere circa Clericidam, quod ultra jam notata in præcedentibus clauſulis, injungenda eſt pœnitentia recitandi Officium Mortuorum per quinquennium in tribus diebus cujuslibet hebdomadæ, qui, ſi neſciat legere, poteſt hæc obligatio in alias preces commutari.

a Clauſulæ particulares pro Clericida.

Sexto debet (*b*) advertere circa Presbytericidam, quod iſti, præter ſatisfactionem præſtandam hæredibus occiſi, imponenda eſt alia ſatisfactio præſtanda Eccleſiæ, in qua Sacerdos occiſus intitulatus erat, vel pro ea Ordinario loci, quæ ſatisfactio, quando Pœnitens eſt dives debet eſſe pecuniaria, eroganda in utilitatem ipſius Eccleſiæ, quando vero eſt pauper erit aliquando ſervitium præſtandum ab ipſo Pœnitente ipſi Eccleſiæ arbitrio ipſius Ordinarii, ſerviendo quando tute poterit, dictæ Eccleſiæ in aliquo officio ſervili, & humili ut v. g. pulſando Campanas, verrendo Eccleſiam. Idem dic, ſi occiderit Prælatum, vel etiam Clericum beneficiatum alicujus Eccleſiæ.

b Pro Presbytericida.

Septimo debet (*c*) advertere quod Presbytericidis, & eis, qui mutilant Presbyteros imponitur privatio Feudorum, & Juriſpatronatuum, ſi quæ obtineat ab Eccleſia, ſeu

c Pœnæ a jure contra Presbytericidas, aut &c.

ſeu in Eccleſia, in qua dictus Sacerdos intitulatus erat. Quæ pœna deducitur ex *cap. ad aures, & cap. In quibuſdam de pœnis*. Idem dic, ſi occiderint, ſeu mutilaverint Prælatum, vel etiam Clericum beneficiatum alicujus Eccleſiæ.

a Liberi non vero nepotes Presbytericidæ ſunt inhabiles ad Beneficia in futurum obtinenda.

Octavo debet (*a*) advertere, quando Presbytericidis, & eorum liberis datur inhabilitas ad Beneficia Eccleſiaſtica in futurum obtinenda, niſi cum illis fuerit ſuper hoc miſericorditer diſpenſatum, & quidem quoad homicidas, ergo multo magis quoad Clericidas, & Presbytericidas non eſt difficultas, quod, cum remaneant Irregulares, non ſint etiam conſequenter inhabiles, tam ad ordines, quam ad Beneficia. Quo vero ad liberos dictorum Presbytericidarum, iſti propter delictum Patris remanent inhabiles ad Beneficia in futurum obtinenda ex *cap. in quibuſdam de pœnis*. Ubi nota, quod non privantur Beneficiis jam obtentis, ſed Beneficiis in futurum obtinendis, & inſuper, cum ſimus in pœnalibus, ſi attendantur verba, quibus utitur Sacra Pœnitentiaria nomine liberorum non veniunt Nepotes (Etſi Marcus Paulus attendens ad verba dicti cap. *In quibuſdam* putet eos uſque ad quartam generationem comprehendi) *ex l. liberorum ff. de verbor. ſignific.*

b Pœnitentia publica Presbytericidis, & quæ.

Nono debet (*b*) advertere, quod Presbytericidis publicis imponitur quædam pœnitentia publica, quæ temporibus noſtris, quibus refriguit fervor charitatis eſt ſatis difficilis in praxi; Nam injungitur eis, quod

per

Digitized by Google

per quinque Eccleſias illius loci, ubi tantum facinus perpetrarunt, nudi, diſcalceati, femoralibus, dumtaxat retentis, virgam in manibus, & corrigiam, ſeu funem circa collum deferendo incedant, & ante fores, ſeu januas Eccleſiarum prædictarum a Presbyteris earundem Pſalmum Miſerere canentibus ſe verberari faciant, dum eo convenit ad divina major Populi frequentia. Quapropter cum Ordinarii prudenter *(a)* videbunt non poſſe, & aliquando etiam ex rationabili cauſa non debere Pœnitentes huic pœnitentiæ, quæ perpetuam infamiæ notam ipſis, & eorum familiis infert, ſe ſubmittere, poterunt eis ſuadere, ut commutationem dictæ Pœnitentiæ a *Sacra* Pœnitentiaria obtineant, vel etiam ipſimet Ordinarii poterunt eas eis charitative procurare. Sciendum autem quod hæc pœnitentia non imponitur, ſi dicti Presbytericidæ ſint Clerici in *Sacris* conſtituti.

a Illius pœnitentiæ commutatio peti poteſt in Sacra Pœnitentiaria.

Decimo debet (*b*) advertere, quod iſtis Presbytericidis, quando non habent impedimentum proprium accedendi ad Urbem imponitur eis inter alia, quod, quamprimum poterint ad Urbem personaliter accedere teneantur, cui obligationi, ſi ſatisfacere contempſerint, in dictam excommunicationem relabantur. Itaque cum ad Urbem accedunt a Regente *Sacræ* Pœnitentiariæ benigne recipiuntur, & mittuntur ad aliquem Pœnitentiarium trium Baſilicarum, cui confitentur, & abſolvuntur, & fit eis in ſcriptis atteſtatio, quod paruerint mandatis *Sacræ* Pœnitentiariæ, ut de hoc Ordinariis conſtet,

b Presbytericidæ tenentur quamprimum poſſunt ad Urbem accedere, & quid agitur a Sacra Pœnitẽtiaria quando accedunt.

ex quo ✠ patet, quod Pœnitentes non debent terreri exiſtimando, quod in Urbe ſit eis imponenda aliqua publica pœna.

a Quomodo ſit commutatio pœnitentiæ publicæ ab Ordinario quando Presbytericida non poteſt accedere ad Urbem.

Notandum autem (a) hic obiter, quod ſi hujuſmodi Presbytericidæ petant ob aliquam rationabilem cauſam ſibi commutari hanc obligationem accedendi ad Urbem, ſic & pariter pœnitentiam illam publicam, de qua jam ſupra num. 9. & obtineant ſuper hoc gratiam, ſeu litteras Sacræ Pœnitentiariæ, poterit Ordinarius, cui facultas committitur, commutare obligationem acceſſus ad Urbem, ſi Pœnitens ſit dives, in eleemoſynas pro rata expenſarum, quas feciſſet, ſi ad Urbem acceſſiſſet. Si vero ſit pauper in aliam faciliorem peregrinationem, aliqua jejunia, & preces. Item pariter pœnitentiam illam publicam, de qua ſupra dicto num. 9. commutare poſſet in jejunia, preces, eleemoſynas, & peregrinationes, habita ratione conditionis, ætatis, & facultatis Pœnitentis.

CAPUT III.

De Formula litterarum Sacræ Pœnitentiariæ pro eo, qui ad Urbem pro abſolutione ab excommunicatione incurſa ob manus violentas injectas in Clericum acceſſit, & abſolutus ad Ordinarium mittitur.

Cum aliquis Clericum, vel Sacerdotem, vel Religioſum publice percuſſit, ſeu mutilavit, ſeu occidit, & propterea excommu-

Digitized by Google

municationem incurrit, & forſan adhuc ab Ordinario loci per publicos Cedulones declaratus fuit incurriſſe, ſi talis ad Urbem pro abſolutione obtinenda perſonaliter acceſſit, eamque ab uno ex Pœnitentiariis minoribus trium Baſilicarum in vigorem commiſſionis Majoris Pœnitentiarii obtinuit, prædictus Pœnitens ſic abſolutus ſolet mitti, ſeu remitti cum litteris Sacræ Pœnitentiariæ ad ſuum Ordinarium, quarum litterarum formula ſequens erit.

Formula ſuper hujuſmodi caſu.

Venerabili in Chriſto Patri Epiſcopo Tiburtino &c.

Fabritius &c.

Salutem, & ſinceram in Domino charitatem. Pro parte Franciſci de Turcis Tyburtinæ Diœceſis Latoris præſentium, Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias graviter vulneravit Sacerdotem Antonium Maladinum, propter quod Lator a Vobis excommunicatus declaratus fuit per publicos Cedulones. Cum autem dictus Lator de præmiſſis plurium doleat, & ad Urbem pro abſolutione deſuper obtinenda perſonaliter acceſſerit; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam ad Vos abſolutus mitti. Quare ſupplicavit &c. Nos &c. authoritate Apoſtolica ſpecialiter Nobis conceſſa dictum Latorem ab excommunicationis ſententia, quam propter præmiſſa quo-

modo-

Digitized by Google

modolibet incurrit abſolutum hac vice in forma Eccleſiæ conſueta mittimus. Ita tamen, ut ſententiæ, ſive ordinationi veſtræ ſuper præmiſſis latæ, ſeu ferendæ in iis, in quibus adhuc parendum ſupereſt parere, ac prædicto Sacerdoti, ſi nondum ſatisfecerit, & ſatisfacere, quantum per ſe ſteterit, omnino debeat. Quod ſi ſatisfacere, ac reſpective parere contempſerit in dictam excommunicationem relabatur eo ipſo. Datum &c.

Clauſulæ hujus formulæ ſpeciales.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum plura ſunt notanda, & advertenda ab Ordinariis.

a Pœnitens abſolutus miſſus iterum ab Ordinario non debet abſolvi.

Primo advertere (a) debet Ordinarius hanc Clauſulam -- *Præfatum Latorem ad Vos in forma Eccleſiæ conſueta ab excommunicationis ſententia, quam propter præmiſſa incurrit abſolutum mittimus* -- Per quæ verba innuitur ſatis, Ordinarium non debere iterum abſolvere Pœnitentem, cum fuerit vere abſolutus ab ipſo majori Pœnitentiario, Vicegerente ipſius Papæ, nam abſolutus ſemel a Majori non debet abſolvi a minori, & ſic male faciunt Ordinarii non recipiendo illum abſolutum.

Secundo advertere debet hanc Clauſulam, quæ eſt in his verbis -- *Ita tamen, ut ſententiæ, & ſive ordinationi veſtræ ſuper præmiſſis forſan latæ, ſeu ferendæ, & in iis, in quibus adhuc parendum ſupereſt, parere, ac præfato Clerico, ſeu Sacerdoti, ſi nondum ſatisfecit, quantum per ſe * ſteterit, ſatisfacere omnino debeat* -- ſupra quam clauſulam advertenda ſunt ea omnia, quæ capite præcedenti

Digitized by Google

in ſecundo, & ſexto notandum ſuper eam diximus, & ea cum diſcretione, ibi requiſita obſervanda. Hic tamen ulterius (*a*) advertendum eſt, quod cum Pœnitens publice peccaverit, ita publice aliquam pœnitentiam peragere tenetur. Unde habito reſpectu qualitatis perſonæ poſſet Ordinarius imponere ei aliquam publicam pœnitentiam faciendam, vel in Eccleſia, vel in ipſa Cancellaria Epiſcopali, ſive publice veniam petendo ab ipſo Ordinario, ſeu a Clerico percuſſo, prout ſecundum Deum ipſe Ordinarius expedire judicaverit; Quod exprimitur his verbis -- *Demum Latoris culpa diligenter conſiderata, injungatis ei pœnitentiam ſalutarem*, (*b*) quamvis poſſet Ordinarius remittere hanc publicam pœnitentiam, cum ſatis Pœnitentem publice pœnituerit per publicum acceſſum ad Urbem.

a Pœnitens miſſus cum publice peccaverit ab Ordinario poterit pœnitentia publica puniri, & qualis.

b Poteſt tamen ei remitti hæc pœnitentia publica ab Ordinario.

Notandum in ſupradicto, quod, ſi talis Pœnitens ſit Clericida pro illis verbis -- *ac præfato Clerico ſi nondum ſatisfecit* -- dicitur -- *Hæredibus præfati Clerici*, & quando eſt Presbytericida pariter dicitur -- *Hæredibus præfati Sacerdotis*, & additur -- *ac Eccleſiæ, in qua dictus Sacerdos forſan intitulatus erat, vel pro illa Ordinario loci, ſi nondum ſatisfecit, quantum per ſe ſteterit ſatisfaciat competenter* -- Quæ verba ſatis patent ex dictis in Capite præcedenti num. quinto, & ſexto.

Tertio advertere debet adjuncta verba ſupradictæ Clauſulæ -- *Quod ſi Lator ſatisfacere, aut reſpective parere contempſerit, in dictam excommunicationem eo ipſo relabatur* --

Quæ

Quæ verba ſunt intelligenda juxta dicta in Capite præcedenti num. quarto, ubi fuſe explicata ſunt, & ita debent pariter obſervari.

APPENDIX.

ORdinarii ſcire debent poſſe, & teneri removere Cedulones affixos poſtquam abſolutionem vigore litterarum Brevis Pœnitentibus impertiti fuerint, vel a Sacra Pœnitentiaria ipſi Pœnitentes fuerint abſoluti per eorum acceſſum ad Urbem, & ad ipſos Ordinarios, ſive miſſi, ſive remiſſi fuerint, nec ipſi Ordinarii aliter facere poſſunt, niſi contra juſtitiam, quod ſi Pœnitentes aliquid præſtare teneantur juribus Cancellariæ tunc poterunt cogi ad præſtandum etiam per carcerationem abſque eo quod cogant illos, ſive per novam declarationem in excommunicationem, quæ non eſt impoſita a jure pro juribus Cancellariæ, ſeu per non remotionem Cedulonum.

CAPUT IV.

De litteris Sacræ Pœnitentiariæ directis Confeſſariis ad abſolvendum a violenta manuum injectione in Clericum, & in in caſibus occultis.

QUando Sacra Pœnitentiaria in caſibus occultis, ſeu non deductis ad forum Ordinarii, nec de facili deducendis, com-

Digitized by Google

committit Confeſſariis, ut prædictos Clericorum, Sacerdotum, aut Religioſorum percuſſores, mutilatores, aut occiſores abſolvant; formula litterarum, quæ pro eiſdem caſibus expediuntur ſequens erit.

Formula ſuper hujuſcemodi caſu.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro Confeſſori &c.

*PRo parte Viri Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias manus violentas in quendam Clericum injecit, propter quod Lator excommunicationem incurrit. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat dictus Lator de præmiſſis, quæ occulta ſunt, ſeu ad forum Ordinarii minime deducta fuerunt plurimum doleat; Ideo pro ſua conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi. Quare, &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus * ſi eſt ita, dictum Latorem, audita prius ejus * Sacramentali Confeſſione, * poſtquam prædicto Clerico, ſi nondum ſatisfecit, ſatisfecerit, vel per eum non ſteterit, quominus arbitrio tuo ſatisfaciat competenter, caute tamen, ne ſe prodat, ab excommunicationis ſententia, quam propter præmiſſa quomodolibet incurrit, abſolvas, hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta † ei pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint † injungenda, in foro conſcientiæ, & in * ipſo actu Confeſſionis Sacramentalis*

*talis tantum, & non aliter, neque ullo alio modo. Ita quod ſi præmiſſa ad forum Ordinarii devenire contigerit, & Lator ſententiæ, ſeu ordinationi præfati Ordinarii parere * contempſerit, in dictam excommunicationem relabatur eo ipſo. Datum &c.*

Clauſulæ ſpeciales hujus formulæ.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum plura ſunt a Confeſſario notanda, & advertenda.

Primo obſervanda, & advertenda ſunt eadem in foro ſecreto, ſcilicet in Sacramentali Confeſſione, quæ ſupra in hujus partis Capite 2. notata ſunt ſervanda ab ipſis Ordinariis in foro fori habita ſolum differentia publici, & occulti.

a Confeſſor debet examinare an delictum ſit occultum, ſeu non deductum ad forum contentioſum.

Secundo (*a*) advertenda eſt hæc Clauſula -- *Cum autem Lator de præmiſſis, quæ occulta ſunt, ſeu quæ ad forum Ordinarii minime devenerunt, plurimum doleat* -- Quæ quidem Clauſula verificanda eſt, aliter commiſſio, & gratia eſſet nulla; quia non intendit Sacra Pœnitentiaria præjudicare Ordinariis locorum in caſibus publicis, ſeu ad forum ipſorum deductis; quia, ut dictum eſt ipſis Ordinariis committuntur caſus publici.

Tertio notandum eſt hæc Clauſula -- *Poſtquam * præfato Clerico, ſeu Sacerdoti, ſeu illorum hæredibus, ſi nondum ſatisfecit, ſatisfecerit, vel per Latorem non ſteterit, quo minus arbitrio Confeſſarii ſatisfaciat competenter, caute tamen ne ſe prodat* -- (*b*) Circa quam Clauſulam debent Confeſſarii magna cum cauthela, prudentia, & diſcretione procedere, ne Pœnitentis delictum detegatur.

b Diſcretus debet eſſe Confeſſarius, ne delictum pœnitentis manifeſtet.

Unde

Digitized by Google

Unde debent conſiderare damnum illatum parti læſæ, & procurare, ut Pœnitens illud ſecrete reſarciat.

Quod, ſi (*a*) tunc Pœnitens ob cauſas rationabiles non poſſit ſatisfacere, debet Confeſſarius tunc ſaltem ab ipſo Pœnitente exigere juramentum de ſatisfaciendo, cum primum poterit, & eum mox abſolvere, proteſtando ipſi, quod in dictam excommunitionem reincidet, ſi ſatisfacere contemnat.

a Si Pœnitens non poteſt tam cito ſatisfacere ab eo eſt exigendum juramentum.

Quarto notanda eſt hæc Clauſula — *Ita quod, ſit præmiſſa ad forum* ℞ *Ordinarii devenire contigerit, & lator ſententiæ, ſeu ordinationi* ℞ *Ordinarii parere contempſerit in dictam excommunicationem eo ipſo relabatur* — Quæ Clauſula (*b*) eſt intelligenda ſecundum dicta in Capite ſecundo, notab. quarto. Et propterea debebit Confeſſarius eam explicare Pœnitenti, & monere de ejus obligatione. Inſuper (*c*) poterit Confeſſarius atteſtari ſe authoritate Apoſtolica Sacræ Pœnitentiariæ abſolviſſe in forma Eccleſiæ conſueta Pœnitentem cum obligatione tamen parendi ſententiæ, ſeu ordinationi ipſius Ordinarii, ſub pœna, quod ſi parere contempſerit, eo ipſo in eandem excommunicationem intelligatur relapſus pro eventu, quod aliquando delictum fiat publicum, vel factum fuerit deinde poſt abſolutiones publicum.

b Abſolvetur Pœnitens ad reincidentiam, & quomodo.

c Confeſſarius atteſtabitur in ſcriptis ſe eum hoc modo abſolviſſe.

Quinto (*d*) notandum eſt, quod ſi Pœnitens eſt Presbytericida, debet Confeſſarius ab eo exigere juramentum, quod ſi delictum ſit publicum, vel detegatur, faciet illam publicam pœnitentiam per quinque loci Eccle-

d Pœnitens Presbytericida abſolvetur cum onere faciendi publicam pœnitentiam ſi delictum detegatur.

 ſias,

Digitized by Google

ſias, de qua dictum eſt ſupra Capite ſecundo notab. nono.

Sexto notandum eſt, quod ſi Pœnitens Presbyterum mutilavit, aut occidit, vel Clericum beneficiatum in aliqua Eccleſia, Confeſſarius (a) monebit ipſum, quod hujuſmodi abſolutio nullo modo ei prodeſt, quin ſit ſubjectus pœnis illis Canonicis, de quibus dictum eſt Cap. ſecundo, notab. octavo, & nono.

a De quibus monebit pœnitentem Confeſſarius.

Cæterum conſulat Confeſſarius omnia, quæ dicta ſunt in tribus iſtis Capitibus, diligenterque lectis Sacræ Pœnitentiariæ litteris, quæ ipſi tranſmittentur, procuret fideliter, & diſcrete eas executioni demandare.

CAPUT V.

De litteris Sacræ Pœnitentiariæ directis Confeſſario ad abſolvendum Clerici Percuſſorem, qui neque ad Ordinarium ſuum, neque ad Urbem perſonaliter accedere poteſt.

SI quis Clericum, aut Sacerdotem, aut Religioſum percuſſit, mutilavit, aut occidit, ac propterea ab Ordinario loci declaratus fuit publice excommunicatus; is, ſi neque ad Urbem accedere, neque ſuum Epiſcopum tuto adire poteſt, & petat a Sacra Pœnitentiaria facultatem committi ad ipſum abſolvendum alicui Confeſſario per eum eligendo, & Sacra Pœnitentiaria ejus poſtulationi annuat, formula litterarum erit ſequens.

For-

Formula ſuper hujuſmodi caſu.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro Confeſſario &c.

Formula ſuper hujuſmodi caſu.

*PRo parte Viri Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias Clericum graviter vulneravit, propter quod excommunicationem incurrit. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dictus Lator de præmiſſis plurimum doleat, & tutum acceſſum pro abſolutione deſuper obtinenda, nec ad Urbem, nec ad Ordinarium habeat; Ideo ne in hujuſmodi excommunicatione ſordeſcere cogatur, cupit pro ſuæ conſcientiæ quiete per Sedem Apoſtolicam abſolvi. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, dictum Latorem, audita prius ejus * Sacramentali Confeſſione, * poſtquam prædicto Clerico, ſi nondum ſatisfecerit, vel per eum non ſteterit, quominus arbitrio tuo ſatisfaciat, ab excommunicationis ſententia, quam propter præmiſſa quomodolibet incurrit, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei pro modo culpæ † pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure ✠ fuerint injungenda, in foro conſcientiæ, & in ipſo actu * Sacramentalis Confeſſionis tantum, & non aliter, ita quod Lator in loco, ubi habetur pro publice excommunicato, non habeat ☞ ſe pro abſoluto, nullis ſuper his Teſtibus adhibitis, aut ✠ litteris datis, aut proceſſibus confectis, ſed præ-*

ſentibus laceratis , ✠ quas ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ lacerare tenearis. Datum &c.

Clauſulæ ſpeciales hujus formulæ notandæ.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum plura notanda , obſervanda, & advertenda erunt a Confeſſario.

a Veritas cauſæ non accedendi eſt examinanda.

Primo (a) debet advertere veritatem cauſæ non accedendi.

b Satisfactio, pœnitentia, & obedientia ſententiæ Ordinarii injungenda.

Secundo debet advertere, & diſcrete obſervare (b) ea, quæ Capite ſecundo, & quarto hujus partis notata ſunt, reſpiciendo ad gravitatem, & diverſitatem delicti, & ad illa omnia, quæ circa ſatisfactionem , pœnitentiam & obedientiam Ordinarii ſententiæ præſtandam notata ſunt.

c Injungendus acceſſus ad Urbem quamprimum ſub pœna reincidentiæ.

Tertio debet ei (c) injungere, ut quamprimum † poterit ☙ ad Urbem accedat ſub pœna relabendi in dictam excommunicationem eo ipſo.

d De quo debet moneri pœnitens ſi in loco, ubi moratur delictum eſt notum.

Quarto (d) debet eum monere , ut ſi delictum in loco, in quo Pœnitens commoratur , ſit notum , non habeat ſe publice pro abſoluto , ſed ſe in publico gerat , ut ☙ antea pro excommunicato.

e Aliud monitum.

Quinto denique (e) ipſum monere debet hanc abſolutionem ei tantum in foro conſcientiæ ſuffragari, nullis ſuper his adhibitis Teſtibus , (f) & litteris Sacræ Pœnitentiariæ laniatis ✠ ſub pœna excommunicationis ipſi Confeſſario incurrendæ , ſi eas non laniet, ſeu diſcerpat , & frangat.

f Confeſſor tenetur ſub excommunicatione laniare litteras quamprimum.

Mox ei impertiri abſolutionem in Sacramentali Confeſſione, primum a Cenſuris in communi, & ſpecialiter ab excommunicatione

Digitized by Google

ne incurſa ob hujuſmodi delictum, & poſtea a peccatis, ut dictum eſt alibi, & forma hujuſmodi abſolutionis erit ſequens.

Dominus noſter (a) Jeſus Chriſtus te abſolvat, & ego authoritate ipſius, & authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata abſolvo te in primis ab excommunicationis ſententia, quam incurriſti ob manus violentas injectas in Clericum, & ab omni alio vinculo excommunicationis, & interdicti in quantum poſſum, & tu indiges, quæ forma abſolutionis poterit impendi in omnibus aliis caſibus ſimilibus.

a Forma abſolutionis ab excommunicatione ob occultam injectionem manuum in Clericum incurſa.

Notandum quod licet in litteris abſolutionis a percuſſione Clerici, ponatur, *mittimus, vel remittimus abſolutum*, per hoc non intendit Sacra Pœnitentiaria præjudicare authoritati Epiſcopi, procedendi in foro externo, prout de jure, ſed abſolutum tantum in foro conſcientiæ: quod per illam Clauſulam *ita tamen &c.* ut ſententiæ, ſive latæ, ſive ferendæ parere omnino debeat; imo aliquam pœnitentiam judicio ipſius Ordinarii determinandam facere debeat, ut Fideles ſciant Oratorem fuiſſe abſolutum, & communioni Fidelium, & Sacramentorum participationi fuiſſe reſtitutum.

Digitized by Google

CAPUT VI.

De Formulis abſolutionum a cenſuris, & ſimul diſpenſationum ſuper irregularitate.

a Sacra Pœnitentiaria abſolvit in caſibus publicis, ſed non diſpenſat, niſi in occultis.

PRimo notandum, (*a*) quod quamvis, ut dictum eſt alibi Sacra Pœnitentiaria abſolvat a Cenſuris in caſibus publicis, non diſpenſat tamen ſuper irregularitate cum ſecularibus, niſi in caſibus occultis. Quapropter, dum agitur de abſolutione, & de diſpenſatione ſimul, ſemper abſolvit, & diſpenſat cum Clauſula *dum præmiſſa ſint occulta*.

Secundo notandum, quod cum ipſis Epiſcopis ex Concilio Trident. ſeſſ. 24. cap. 6. Liceat abſolvere ſuos ſubditos in omnibus caſibus occultis, & diſpenſare in omnibus ſuſpenſionibus, & irregularitatibus excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario ex delicto occulto provenientibus; Ideo, quamvis extendi deberent plures formulæ abſolutionum, ſimul, & diſpenſationum, a quibus ipſi Ordinarii poſſunt abſolvere, & diſpenſare, ſatius videtur hic agere tantum de formula abſolutionis, & diſpenſationis ſuper (*b*) irregularitate ex homicidio voluntario occulto proveniente; Cum hæc ſit ſola, quæ proprie ex omnibus ex delicto provenientibus ad Sacræ Pœnitentiariæ Tribunal ſpectant, infra vero inter alias, quæ ex defectu oriuntur, de diſpenſatione illius, quæ oritur ex defectu occulto natalium tractabitur.

b Irregularitas ex homicidio voluntario eſt reſervata Sacræ Pœnitentiariæ.

Ter-

Tertio (*a*) notandum, quod pro triplici effectu a tribus perſonarum generibus hæc diſpenſatio peti poteſt, nempe, vel ab eo, qui adhuc nullo ordine eſt inſignitus ad effectum, ut promoveatur ad ipſos, vel a Clerico, qui jam eſt aliquo ordine initiatus ad effectum, ut ad ulteriores promoveatur, vel ut eos, quos jam habet exercere poſſit, vel denique a Sacerdote, ut in ſuis ordinibus miniſtrare poſſit.

a Pro triplici effectu petitur diſpenſatio ab irregularitate.

Quarto (*b*) notandum, quod ad quemcumque horum effectuum petatur diſpenſatio, magna, & valde gravis cauſa requiritur, ut concedatur, & præſertim ad primum, & ſecundum dictorum effectuum. Quapropter advertant Confeſſarii, ut ſi quando contingat ad eos accedere aliquem homicidii reum laicum, aut Clericum, moneant illos, ne ſub ſpe obtinendæ hujuſmodi diſpenſationis propalent animum, quem habent ſe faciendi promoveri ad Ordines, ne poſtquam ſic ſe jactaverint, cogantur cum ſua magna confuſione a ſuo deſiderio fraudati remanere, cum valde difficulter, ut dictum eſt, & nonniſi ex cauſa urgentiſſima hujuſmodi diſpenſatio concedatur.

b Gravis cauſa requiritur ad hujuſmodi diſpenſationem obtinendam.

Quinto notandum, quod cum quis ab irregularitate ad quemcumque dictorum effectuum diſpenſatur, non ideo cenſetur (*c*) diſpenſatus ad Beneficia obtinenda; ſed eget nova, & ulteriori rehabilitatione, ac diſpenſatione, quæ adhuc valde difficulter conceditur. Hoc igitur advertant Confeſſarii, ut videbitur infra in una ex clauſulis apponendis,

a Diſpenſatus ad ordines non cenſetur diſpenſatus ad beneficia, ſed eget nova diſpenſatione.

dis, & ſuos Pœnitentes de hoc moneant.

His poſitis, ſit formula.

Pro eo, qui homicidium voluntarium poſtquam commiſit, habens cauſas graves, propter quas non poſſit ſe abſtinere a ſtatu Clericali ſuſcipiendo, petit diſpenſari ſuper irregularitate contracta.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro Confeſſori &c.

P*Ro parte Viri ſecularis ſtudioſi Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias timens ſibi mortem a quodam Viro illum præveniendo interfecit. Cum autem dictus Lator reperiatur de præſenti in quodam Seminario, ubi adeſt obligatio ordines etiam Sacros, & Presbyteratus ſuſcipiendi, quos ipſe lator ſuſcipere poſſe deſiderat, ne ſe detegat Reum alicujus commiſſi delicti; Ideo pro ſua conſcientia quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſclvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, dictum Latorem, audita prius ejus * Sacramentali Confeſſione, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrit, homicidio, & exceſſibus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei pro modo culpæ ✠ gravi, & diuturna pœnitentia ſalutari, ✠ quodque hæredibus occiſi in* [illegible] *eo, in quo tenetur ſatisfaciat, caute tamen, ne ſe prodat, necnon ad*

quæ-

Digitized by Google

*quæcumque Beneficia Eccleſiaſtica in ✠ futurum obtinenda perpetuo remaneat inhabilis, & aliis, quæ de jure fuerint ✠ injungenda. Demum, dummodo præmiſſa * occulta ſint, & * Lator abſque ſcandalo, & periculo ſe detegendi reum delicti commiſſi, a promotione ad ordines abſtinere nequeat cum eodem Latore ſuffragantibus ſibi dignis, pœnitentiæ fructibus, & meritis, alioque ei canonico * non obſtante, ſuper irregularitate per eum ex præmiſſis quomodolibet contracta, quodque illa, & aliis præmiſſis non obſtantibus, Clericali charactere inſigniri, & ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines, ſi ad id alias idoneus reperiatur, promoveri, & poſtquam promotus fuerit in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare licite valeat, miſericorditer diſpenſes in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. ita quod &c. ſuffragentur &c. Datum &c.*

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum Confeſſarius debet ſequentes clauſulas advertere.

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

Primo advertere debet clauſulam *ſi * ita eſt* (*a*) conſiderando videlicet, an cauſa finalis, propter quam gratia conceditur, verificetur.

a Veritas cauſæ finalis examinanda.

Secundo (*b*) advertere debet hanc clauſulam *injuncta ✠ ei gravi, & diuturna ſalutari pœnitentia*, quæ pœnitentia poterit circa gravitatem, & diurnitatem a diſcreto Confeſſario determinari, attentis qualitate, & ſtatu perſonæ diſpenſandæ. Videtur autem, quod hujuſmodi Homicidis quoad gravitatem pœnitentiæ imponi poſſet jejunium bis in

b Gravitas, & diuturnitas pœnitentiæ quæ.

Digitized by Google

in hebdomada, recitatio Pſalmorum Pœnitentialium genibus flexis ſemel in hebdomada, & alia ſimilia. Circa vero diuturnitatem duratura hæc eſſent ſaltem per annum ejus poſſibilitati commenſurata ✠

a Satisfaciendum hæredibus occiſi, caute tamen, & quomodo.

Tertio (*a*) advertere debet hanc clauſulam *Necnon hæredibus* ℞ *occiſi in eo, in quo de jure tenetur ſatisfaciat, caute tamen, ne ſe prodat;* Quæ quidem clauſula importat ſatisfactionem hæredibus præſtandam juxta modum jacturæ, quam præfati hæredes paſſi ſunt ex morte occiſi, v. g. ſi occiſus erat Pater familias, & ſua induſtria filios, & uxorem ſuſtentabat, tenetur Pœnitens (ſi quidem poteſt) omnia neceſſaria dictis filiis, & uxori præſtare, facta computatione vitæ occiſi juxta ætatem, in qua fuit occiſus. Hæc autem ſatisfactio debet caute præſtari, ne Reus ſe prodat, ſeu ne ſuum delictum manifeſtet. Quapropter modus præſtandi hanc ſatisfactionem relinquitur prudentiæ Confeſſarii determinandus, ut v. g. fiat per ipſum Confeſſarium, ſive per aliam Perſonam Eccleſiaſticam, Religioſam, aut etiam Laicum, cui fidendum ſit, ut ſatisfactio ſecure perveniat in manus hæredum. Si vero pœnitens ſit adeo pauper, ut iſtam ſatiſfactionem præſtare nequeat, tunc poterit promittere ſe ſatisfacturum, quando ad meliorem fortunam perveniet, quia ad impoſſibile nemo tenetur.

Quarto debet advertere hanc clauſulam *Et aliis*, ✠ *quæ de jure fuerint injungenda;* Cujus clauſulæ explicatio, & ſenſus habetur in

Digitized by Google

in introductione ante primam partem Cap. 3. notab. 2. Videatur ibi, & obſervetur.

(*a*) Notandum autem hic, quod ſi Pœnitens jam ſatisfactionem hæredibus debitam præſtaſſet, & ſatis pro occiſo oraſſet, & orari feciſſet, aut idem peccatum homicidii alias legitime, & valide alteri confeſſus pœnitentiam ab eo gravem, & diuturnam accepiſſet, deberet harum litterarum Executor circa jam dictas ſecundam, & tertiam clauſulas diſcretius cum illo agere.

a Pœnitens mitius eſt tractandus ſi ſatisfecit & alias confeſſus gravem, & diuturnam pœnitentiam habuit.

Quinto (*b*) debet advertere hanc clauſulam *Quod remaneat* [illegible] *inhabilis ad Beneficia Eccleſiaſtica in futurum obtinenda:* Per quam clauſulam Sacra Pœnitentiaria intendit potius declarare inhabilitatem Pœnitentis, quam illum inahabilem reddere. Dicitur autem *in futurum obtinenda*, ut intelligatur, quod ſi Pœnitens jam ante homicidium perpetratum obtinuerit aliquod Beneficium, eo non privatur, nam quamvis talis delinquens poſſit privari Beneficio, quod antea obtinebat, non tamen illo privatur, niſi poſt ſententiam. Advertat itaque Confeſſarius, & moneat Pœnitentem, quod ſi a die irregularitatis contractæ obtineat deinceps aliquod Beneficium, collatio præfati Beneficii nulla eſt de jure, & ſic fructus reſtituere, & Beneficium dimittere tenetur.

b Homicida eſt inhabilis ad beneficia in futurum obtinenda, & ut talis declaratur a Sacra Pœnitentiaria.

Sexto debet advertere hanc clauſulam: *Demum dummodo *præmiſſa occulta ſint:* Per quæ verba innuitur delictum (*c*) ita debere eſſe, & remanere occultum, ſicut debent eſſe, & remanere impedimenta matrimonii,

c Delictum debet eſſe occultum, ut diſpenſetur.

de

de quibus actum eſt in ſecunda parte hujus Compendii; ubi propterea videnda ſunt notata in principio dictæ ſecundæ partis notab. 1. & 6. cap. 1.

a Examinandum eſt, an oriretur ſcandalum, vel periculum ſe detegendi ſi non diſpenſaretur.

Septimo (*a*) debet advertere hanc clauſulam (quando videlicet dantur hæ litteræ Clerico; ut ad ulteriores Ordines promoveri poſſit) quæ eſt in his verbis: *Et Lator abſque ſcandalo, vel periculo ſe * detegendi reum delicti commiſſi a promotione ad ordines abſtinere nequeat*; Pro qua clauſula adimplenda debet Confeſſarius ſtricte, & diligenter examinare Latorem, unde evenire poſſit ſcandalum, vel periculum ſe detegendi reum, ut hæc clauſula verificetur, nam tam iſta, quam præcedens, quod nempe, delictum ſit occultum, important conditionem, ſine qua non conceditur gratia. Quæ quidem duæ clauſulæ, & omnes aliæ, quæ ſpecialiter adduci ſolent pro cauſa finali diſpenſationis obtinendæ in hac clauſula: *ſi ita eſt*: ſupra primo loco poſita includuntur, & ſic debet diligenter Executor hanc advertere, ut dictum eſt alibi in Introductione ante primam partem cap. 2. ad clauſulam *ſi ita eſt*.

b Pœnitenti debent ſuffragari merita aliter non eſt diſpenſandus.

Octavo (*b*) debet advertere hanc clauſulam *Cum eodem Latore ſuffragantibus ſibi ✠ dignis ✠ pœnitentiæ fructibus, & meritis*; Per quæ verba datur intelligi, quod Confeſſarius debet bene examinare ſpiritum contritum Pœnitentis, & merita illius; Nam ſi Lator ſit adhuc male inclinatus, malæ indolis, & conditionis, itaut ex illius promotione ad ordines non poſſit probabiliter ſperari,

ri, nec Eccleſiæ utilitas, nec ſalutis ejus ſpiritualis progreſſus; tunc potius ei ſuadere debet, ut amplectatur alium ſtatum, in quo ſecurius ſalutem ſuam operetur; Nam aliter tam Confeſſarius, quam Pœnitens æternam gehennam, ſibi parant.

Nono (a) debet advertere hanc clauſam: *Alioque * ei canonico non obſtante, ideſt impedimento*, per quæ verba inſtruitur Confeſſarius, quod Sacra Pœnitentiaria non intendit cum Latore diſpenſare, ſi ille fortaſſe haberet aliud impedimentum Canonicum, per quod inhabilis eſſet ad ordines ſuſcipiendos. Unde dato caſu, quod haberet aliud impedimentum, deberet exprèſſe, & in ſpecie illud explicare, & diſpenſationem illius petere; & obtinere.

a Si Pœnitens alio irretitur impedimento canonico non diſpenſatur, ſed a Sacra Pœnitentiaria debet obtinere ſuper eo diſpenſationem.

Decimo (b) debet advertere hanc clauſulam. *Quatenus ad id alias idoneus reperiatur*; Per quam clauſulam non intelligit Sacra Pœnitentiaria, quod Confeſſarius debet examinare Pœnitentem Latorem ſuper doctrina, & capacitate; nam hoc ad ipſum non pertinet; ſed intelligit, quod, dum diſpenſat Pœnitentem ſuper irregularitate, non eximit eum ab onere examinis, quod ſubiturus eſt apud ſuum Ordinarium, ut ad ordines promoveatur. Unde idem importat hæc clauſula, ac ſi diceretur, ut ordines ſuſcipere poſſit alias ſervatis ſervandis ad præſcriptum Sac. Conc. Trid. & Sacrorum Canonum.

b Diſpenſatus ad ordines ſuſcipiendos non diſpenſatur ab examine Ordinarii ſubeundo.

His præmiſſis, & peractis ad abſolutionem, & diſpenſationem deveniat, dicens.

Miſereatur (c) tui &c. Indulgentiam &c.

c Forma Sacramentalis abſolutionis.

Do-

Dominus noſter Jeſus Chriſtus te abſolvat, & ego authoritate ipſius, & authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata abſolvo te in primis a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quibus propterea, quæ confeſſus es quomodolibet innodatus exiſtis, & pariter eadem authoritate abſolvo te a peccatis tuis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

a Forma diſpenſationis impertiendæ.

Et (a) pariter eadem authoritate Apoſtolica tecum diſpenſo ſuper irregularitate, quam ex homicidio contraxiſti, ut, illa non obſtante Clericali charactere inſigniri, ac ordines etiam Sacros, & Præsbyteratus ſuſcipere, & poſtquam ſuſceperis, in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Paſſio Domini noſtri Jeſu Chriſti &c.

Eadem litterarum formula ſupradicta ſervatur a Sacra Pœnitentiaria, quando diſpenſat cum Clericis, ſive in minoribus ordinibus, ſive in Sacris exiſtentibus, & etiam cum Sacerdotibus; nam pauca mutantur verba, & clauſulæ ſunt omnino eædem, & forma diſpenſationis pariter fere eadem, & ſic in hac materia non extenduntur aliæ formulæ; Sed tantummodo forma diſpenſationis, quæ danda eſſet Sacerdoti irregulari ex homicidio, quæ adaptari poſſet, quando eſſet irregularis ex quocunque alio delicto, v. g. ex violatione cenſurarum, ex mutilatione &c. quæ forma erit poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis.

b Alia forma diſpenſationis pro Sacerdote.

Deinde (b) eadem authoritate Apoſtolica,

ca, mihi ſpecialiter delegata, tecum diſpenſo ſuper irregularitate, quam ex homicidio contraxiſti, ut illa non obſtante, in Sacris Ordinibus etiam in Altaris miniſterio miniſtrare licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

CAPUT VII.

De litteris diſpenſationis ab Irregularitate proveniente ex defectu occulto natalium.

CUm quis patitur quemcumque defectum natalium, dummodo occultus ſit, Sacra Pœnitentiaria diſpenſare poteſt, ut v. g. cum quis natus eſt in figura matrimonii, ſed vere ex adulterio eſt procreatus, & deſiderat fieri Clericus, & ad omnes Sacros Ordines, & ad ipſum Sacerdotium promoveri, Sacra Pœnitentiaria ſolet in irregularitate, orta ex tali natalium defectu, diſpenſare, dummodo prædictus defectus ſit * occultus, & dummodo aliqua rationabilis cauſa aſſignetur, ut v. g. quod prædictus illegitimus ad præcavendum damnum, quod aliis fratribus ſuis, legitimis, oriretur, ſi ipſe æqualiter cum ipſis in partem hæreditatis paternæ veniret, ſeu denique alia quæcunque cauſa pia, juſta, & rationabilis, neque enim requiritur, tam gravis, & tam urgens difficultas ad diſpenſandum in iſta irregularitate, ſicut in ea, quæ oritur ex homicidio. Cum ergo Sacra Pœnitentiaria diſpenſabit in dicto defectu natalium, Confeſſarius, ad quem

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

Breve dirigetur debet ſequentes clauſulas advertere.

a Examinandum, an iſte defectus ſit occultus.

Primo (*a*) examinare, an dictus defectus natalium ſit * occultus, itaut pro legitimo habeatur; Si enim non ſit occultus, non pertinet ad Sacram Pœnitentiariam hæc diſpenſatio.

b Veritas cauſæ finalis perquirenda.

Secundo (*b*) examinare, an cauſa adducta pro obtinenda gratia ſit vera, nempe, * ſi ita eſt, ut exponitur.

c Pœnitens eſt diſpenſandus in Confeſſione Sacramentali.

Tertio (*c*) debet advertere, quod in formula harum litterarum non ponitur abſolutio, ſeu non dicitur Confeſſario, ut latorem abſolvat, cum agatur tantum de diſpenſatione, & non de abſolutione ab aliqua culpa, quæ in hoc natalium defectu ex parte Latoris nulla eſt. Attamen notandum eſt, quod cum debeat hæc diſpenſatio fieri a Confeſſario in actu * Sacramentalis Confeſſionis, debet Confeſſarius ipſum Latorem prius abſolvere a peccatis, quæ confitebitur, & deinde cum ipſo diſpenſare. Unde, ſi fieret extra Sacramentalem Confeſſionem diſpenſatio, nihil Latori ſuffragaretur, ut dictum eſt in Introductione ante primam partem cap. 2. ad tertiam clauſulam.

Quarto debet advertere hanc clauſulam: *Et ✠ Latori digna ✠ virtutum merita ſuffragentur: aliudque * Canonicum non obſtet: Si ad id idoneus alias reperiatur:* Quorum verborum ſenſus, & praxis habetur in cap. præcedenti. Unde nihil eſt addendum.

His præmiſſis, & peractis poſt formam abſolutionis a cenſuris in communi, & a peccatis

catis dicat Confeſſarius pro formâ diſpenſationis.

Inſuper authoritate (a) Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata tecum diſpenſo ſuper defectu natalium, & irregularitate, inde provenients, ut præfato defectu, & irregularitate non obſtante Clericali charactere inſigniri, & ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus ordines promoveri, & promotus in eis miniſtrare licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

a Forma diſpenſationis a defectu natalium.

CAPUT VIII.

De litteris rehabilitationum.

PRimo (b) notandum, quod diſpenſatio ab inhabilitate, ſeu rehabilitatio aliquando datur cum abſolutione a delicto, ex quo provenit talis inhabilitas, aliquando datur ſine abſolutione, eo quod abſolutio a delicto, & a cenſuris fuit alias habita, aut a Sacra Pœnitentiaria, aut ab alio legitimam facultatem habente; nam, ut dictum eſt ſupra de irregularitate non ſemper (c) Sacra Pœnitentiaria diſpenſat, cum abſolvit, nec ſemper rehabilitat, cum diſpenſat, ut v. g. poteſt quis abſolvi a peccato aliquo, & a cenſura ei annexa, & non diſpenſari ab irregularitate ex hoc delicto proveniente, & poteſt etiam diſpenſari ab irregularitate, & non rehabilitari ad beneficia in futurum obtinenda. (d) Aliquando autem contingit, ut quis per eaſdem litteras abſolvatur, diſpenſetur, &

b Diſpenſatio ab inhabilitate aliquando datur cum abſolutione, aliquando non.

c Sacra Pœnitentiaria non ſemper diſpenſat cum abſolvit, nec ſemper rehabilitat cum diſpenſat.

d Aliquando vero abſolvit diſpenſat, & rehabilitat.

Digitized by Google

& rehabilitetur, quod quidem ultimum rarius eſt, & non fit niſi ex graviſſima cauſa. In hoc itaque cap. duæ formulæ explicabuntur, una abſolutionis, & rehabilitationis ſimul, altera vero rehabilitationis ſolum.

a Quamvis in litteris diſpenſationis non committatur abſolutio, diſpenſatio nihilominus danda eſt in Sacramentali Confeſſione.

Secundo notandum, quod cum in litteris Sacræ Pœnitentiariæ, quæ ſunt tantum pro diſpenſatione, aut rehabilitatione, non committitur (a) abſolutio, non ſequitur tamen, ut dictum eſt in formula præcedenti de diſpenſatione a defectu natalium, quod non debeat dari abſolutio a Confeſſario; Cum enim quarumcunque litterarum debeat fieri executio in actu * Sacramentalis Confeſſionis, ſequitur, quod Confeſſarius debet prius audire Latorem in Confeſſione, & ipſum prius abſolvere a confeſſis, & poſtea in caſu per litteras expreſſo cum ipſo diſpenſare, aut ipſum rehabilitare.

b Quibus privet inhabilitas Clericorum, & Sacerdotum Sæcularium, & quibus Regularium.

Tertio (b) notandum, quod inhabilitas quoad Clericos, ſeu Sacerdotes Sæculares, ut plurimum datur quoad Beneficia Eccleſiaſtica in futurum obtinenda; Quæ inhabilitas etſi ex multiplici delicto oriatur, hic tamen pro brevitate ſolum ea, quæ ob ſimoniam in beneficio contrahitur, erit apponenda. Quoad Regulares vero datur inhabilitas ad officia, & dignitates, & quoad privationem vocis activæ, & paſſivæ.

His poſitis, ſit.

Formula abſolutionis, diſpenſationis, & rehabilitationis pro Sacerdote, qui aſſecutione cujuſdam beneficii ſimoniam commiſit, & propterea cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas (inter

Digitized by Google

(inter quas eſt inhabilitas ad Beneficia in futurum obtinenda) incurrit, & ex violatione cenſurarum irregularitatem contraxit. Mox vero cum dictum Beneficium dimiſerit, petit diſpenſationem ad exercitium ſuorum ordinum, & rehabilitari ad Beneficia.

Formula litterarum abſolutionis, diſpenſationis, & rehabilitationis pro Sacerdote ſymoniaco.

Fabritius &c.

D*Iſcreto Viro Confeſſori &c. Pro parte Sacerdotis Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias quoddam Beneficium Eccleſiaſticum ſimoniace obtinuit, & deinde in ſuis ordinibus ſe exercuit, fructuſque ex præfato Beneficio recepit. Cum autem dictus Lator de præmiſſis, quæ occulta ſunt, plurimum doleat, præfatumque Beneficium dimiſerit, ſuoſque ordines deinceps exercere, ac Beneficia Eccleſiaſtica recipere licite poſſe deſideret; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus ſi eſt * ita, dictum Latorem, audita * prius ejus Sacramentali Confeſſione, dummodo cum effectu præfatum Beneficium ſimoniace obtentum dimiſerit, * & non aliter, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrit, ſimoniæ labe, & exceſſi-*

*bus hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei pro modo ✠ culpæ pœnitentia ſalutari, quodque culpabiles in præfata ſimoniæ labe, quantum poteſt ☙ moneat ad impetrandam a Sede Apoſtolica abſolutionem, necnon fructus a ſe ☙ ex præfato Beneficio perceptos, prout de jure reſtituat, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda. Demum dummodo præmiſſa * occulta ſint, cum eodem Latore, ſuffragantibus ✠ ſibi dignis pœnitentiæ fructibus, & meritis, alioque ei canonico * non obſtante, ſuper irregularitate per eum ex præmiſſis quomodolibet contracta, quodque illa, & aliis præmiſſis non obſtantibus, in ſuis ordinibus miniſtrare, ac Beneficia Eccleſiaſtica, non ☙ tamen illud, ſuper quo fuit commiſſa ſimonia, quatenus ei alias canonice conferantur, recipere, & retinere licite valeat, miſericorditer diſpenſes in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. ſuffragentur &c. Datum &c.*

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum Confeſſarius debet advertere ſequentes clauſulas.

a An narrata ſint occulta.

Primo (*a*) debet advertere: *an expoſita * occulta ſint*: Eſt enim hæc conditio, ſine qua non diſpenſaret Sacra Pœnitentiaria.

b Veritas cauſæ finalis.

Secundo (*b*) *an ita * ſit*.

c Examinare an beneficium pœnitens cum effectu dimiſerit.

Tertio (*c*) advertere debet hanc clauſulam: *Et Lator præfatum Beneficium ſimoniace obtentum cum * effectu dimiſerit*: quæ clauſula, cum apponatur ibi pro motivo, ob quod datur hæc gratia, debet omnino verificari, neque enim Sacra Pœnitentiaria gratiam rehabilitationis concederet, niſi Lator

ex-

expoſuiſſet, ſe jam dimiſiſſe dictum Beneficium, præſertim, quando ſimonia fuit realis, & ſcienter contracta; Ideoque debet Confeſſarius eum examinare, an vere, & cum effectu dimiſerit, nec aliter ei rehabilitationem impertiatur, aut litteras ullo modo exequátur.

Quarto debet ei imponere pro modo culpæ ſimoniæ, & exercitii ordinum in cenſuris, per quod irregularitatem ex violatione cenſurarum contraxit, ✠ pœnitentiam, (*a*) quæ erit aſpera, ut recognoſcat injuriam factam Deo, & rebus ſacris, & inſuper injungere ei, quod in hac clauſula additur: *Quodque* (*b*) *culpabiles in præmiſſis moneat*, ☞ *& inducat ad impetrandam a Sede Apoſtolica abſolutionem*: ideſt complices, & ejuſdem delicti ſimoniæ comparticipes.

a Pœnitentia aſpera injungenda.

b Complices ſimoniæ monere debet injungi pœnitenti.

Quinto (*c*) advertenda eſt clauſula: *Quodque fructus male perceptos, prout de jure* ☞ *reſtituat*: ſcilicet imponere debet executor, ut reſtitutio fiat in pauperum ſubventionem, & Eccleſiæ, in qua Beneficium ſitum erat, utilitatem.

c Injungenda fructuum reſtitutio pauperibus, vel Eccleſiæ.

His præmiſſis forma abſolutionis, & diſpenſationis erit ſequens.

Dominus noſter Jeſus Chriſtus &c.

Et ego (*d*) *authoritate ipſius, & authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata abſolvo te in primis a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter ſimoniam incurriſti, & eadem authoritate abſolvo te a peccatis tuis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.*

d Forma abſolutionis a ſimonia.

Digitized by Google

a Forma diſpenſationis, & rehabilitationis.

Et inſuper (a) eadem authoritate Apoſtolica tecum diſpenſo ſuper irregularitate, quam ex ſimonia, & ex violatione poſtea contraxiſti, ut illa non obſtante, in tuis Ordinibus, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, ac Beneficia, ſi qua tibi alias canonice conferantur, non tamen Beneficium, quod ſimoniace obtinuiſti, & dimiſiſti, recipere, & retinere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

CAPUT IX.

De formula rehabilitationis ad Beneficia obtinenda.

Formula pro Sacerdote, qui alias obtinuit abſolvi, & diſpenſari a Sacra Pœnitentiaria ſuper irregularitate cum inhabilitate ad Beneficia, ad quæ petit rehabilitari.

FABRITIUS &c.

Diſcreto Viro Confeſſario &c.

PRo parte Sacerdotis, Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias a Sacra Pœnitentiaria abſolutionem, & diſpenſationem ſuper irregularitate per eum contracta obtinuit, cum hoc tamen inter cætera, -- Ut ad quæcumque Beneficia Eccleſiaſtica in futurum obtinenda perpetuo remaneret inhabilis -- Cum autem dictus Lator hujuſmodi inhabilitatem per aliquod tempus ſuſtinuerit, & preſſus, ſive

*ſive propria, ſive ſuorum paupertate, Beneficia recipere licite poſſe deſideret; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam ſecum deſuper diſpenſari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, cum dicto Latore, audita prius ejus * Sacramentali Confeſſione, dummodo ſuffragentur ✠ ſibi digni pœnitentiæ fructus, & merita, ſalvis alioquin remanentibus omnibus aliis ſibi in prædictis abſolutione, & diſpenſatione impoſitis, quod præmiſſis non obſtantibus, quæcumque Beneficia Eccleſiaſtica, ſive cum cura, ſive ſine cura, quatenus illa ei alias canonice conferantur, recipere, retinere, fructuſque recipere licite valeat, miſericorditer diſpenſes in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. ſuffragentur &c. Datum &c.*

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum Confeſſarius debet advertere, quæ ſequuntur.

Primo (*a*) advertat motivum, propter quod gratia conceditur, * an verificetur, & quamvis in hac formula ponatur motivum paupertatis, ſive propriæ, ſive ſuorum poteſt tamen adduci quælibet alia rationabilis cauſa pro motivo gratiæ, ſemper verificari debet.

a Cauſa finalis verificari debet.

Secundo (*b*) advertat merita, & fructus ipſius ✠ Pœnitentis, an ſcilicet Pœnitens a tempore delicti ita fuerit in moribus emendatus, ut redditus ſit dignus præfata gratia, ne indigno conferatur.

b Examinanda merita pœnitentis a tempore delicti.

Tertio (*c*) advertat, quod quamvis in hac formula rehabilitetur Pœnitens ad quæcum-

c Sacra Pœnitentiaria aliquando rehabili-

bilitat ad beneficia ſimplicia, & aliquando cum cura juxta merita pœnitentis.

cumque Beneficia Eccleſiaſtica cum Cura, & ſine Cura, Sacram Pœnitentiariam non ſemper concedere plenam rehabilitationem, ſed aliquando concedere ad ſimplicia, aliquando ad Beneficia abſque Cura, & aliquando cum Cura, conſideratis qualitate delicti Pœnitentis, tempore primæ obtentæ gratiæ, & meritis Pœnitentis.

His præmiſſis, & conſideratis poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis in forma ſolita, forma rehabilitationis, ſeu diſpenſationis erit.

a Forma rehabilitationis.

Inſuper (a) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata tecum diſpenſo, ut, non obſtante inhabilitate ad Beneficia Eccleſiaſtica, qua detineris, quæcumque Beneficia Eccleſiaſtica, tam cum Cura, quam ſine Cura quatenus tibi alias canonice conferantur recipere, & retinere, fructuſque eorum percipere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

CAPUT X.

De fructuum male perceptorum ex Beneficiis Eccleſiaſticis condonatione.

b Quibus de cauſis fructus beneficiorum male percipiuntur a Clericis.

NOtandum (*b*) primo, quod hæc condonatio fit Clericis de fructibus Beneficiorum male, ſeu injuſte perceptis; fructus autem male percipiuntur, ſive ob non recitationem horarum canonicarum, ad quam ratione Beneficii tenentur, ſive ob nullitatem

tem

Digitized by Google

tem tituli Beneficii, quod quis obtinebat, aut per intruſionem, aut per aliquam aliam cauſam inhabilitatis ex parte recipientis. Hic autem apponetur formula circa primum genus malæ perceptionis, nempe ob non recitationem horarum.

Notandum (*a* ſecundo, quod Sacra Pœnitentiaria condonat, & remittit fructus male perceptos pauperibus Beneficiatis, mediante aliqua eleemoſyna arbitrio Confeſſarii delegati taxanda, ut dicetur in formula jam ponenda. Nam in aliis (*b*) Beneficiatis, qui non poſſunt allegare paupertatem, procedit per compoſitionem.

a Sacra Pœnitentiaria Sacerdotibus pauperibus fructus male perceptos condonat mediante aliqua eleemoſyna.
b Divitibus per compoſitionem.

Notandum *c*) tertio quod in quocumque caſu Sacra Pœnitentiaria, ſive condonet, ſive componat de fructibus male perceptis, ſemper requiritur, ut ſit occulta obligatio reſtituendi; nam in publicis eſt recurrendum ad Datariam.

c Condonat Sacra Pœnitentiaria ſi obligatio reſtituendi eſt occulta, ſi ſit publica recurritur ad Datariam.

His poſitis, ſit.

Formula condonationis fructuum male perceptorum ob non recitationem Horarum Canonicarum.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro Confeſſario.

Pro parte Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias Beneficium Eccleſiaſticum poſſidens, Horas Canoni-

cas

*cas recitare omiſit, & tamen fructus ex præfato Beneficio ſemper percepit. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat dictus Lator de præmiſſa omiſſione recitationis officii, quæ occulta eſt plurimum doleat, fructuſque male perceptos ob ſuam paupertatem reſtituere nequeat; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam abſolvi, & ſibi fructus hujuſmodi condonari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita dictum Latorem, audita prius ejus Sacramentali Confeſſione ab omiſſione recitationis hujuſmodi abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei pro modo ✠ culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis quæ de jure fuerint † injungenda. Demum dummodo * occultum ſit Latorem teneri ad hujuſmodi fructuum reſtitutionem, & ei ſuffragentur digni pœnitentiæ † fructus, & merita, & adeo pauper ſit, ut nec prout de jure fructus reſtituere, nec cum Sacra Pœnitentiaria componere poſſit, eidem Latori fructus omnes male perceptos, mediante aliqua eleemoſyna, a te arbitrio tuo taxanda, & diſtrbuenda in pauperum ſubventionem, & utilitatem Eccleſiæ, in qua ſitum eſt Beneficium gratioſe remittas, & condones in foro conſcientiæ &c. alio modo &c. ſuffragentur &c.*

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

In executionem gratiæ hujuſmodi litterarum Confeſſarius debet advertere.

a Examinandum an motivum gratiæ ſit verum.

Primo, (*a*) *an ita ſit*, nempe an motivum paupertatis ſit verum, & illud bene penſare, & examinare. Nam ſi Lator aliquo modo componere poſſet, melius eſſet venire per viam compoſitionis, etiamſi de vigeſi-

vigeſima parte, conſiderato ipſius ſtatu, componeret, quam per viam condonationis; nam periculum eſt, ne ſibi nimis parcat Lator, & prætenſa paupertas non ſit tanta, quanta eſſe debet.

Secundo (*a*) debet advertere *An occultum ſit* eum ad reſtitutionem ex omiſſione Horarum teneri; Nam ſi non eſſet occultum, debet ad Datariam recurrere, ut dictum eſt.

a An ſit occultum.

Tertio (*b*) *injungat ei pœnitentiam ſalutarem* † *pro modo culpæ dictæ omiſſionis*.

b Pœnitentia ſalutaris injungenda.

Quarto debet advertere ad clauſulam (*c*) *& ſuffragentur* ✠ *ei digni fructus pœnitentiæ, & merita*, ideſt, an per bonos mores vitam emendaverit, & Horas canonicas a tempore conſiderabili juxta ſuam obligationem recitaverit; nam ſi a pauco tempore recitare cæperit, differatur executio gratiæ, donec probari poſſit emendatio.

c Merita pœnitentis conſideranda.

Quinto (*d*) loco compoſitionis, quam facere teneretur, ſi eſſet dives, ei condonet, ac remittat præfatos fructus male perceptos mediante aliqua eleemoſyna arbitrio ipſius Confeſſarii taxanda, & in pauperum ſubventionem, ſive in Eccleſiæ, in qua ſitum eſt beneficium, utilitatem diſtribuenda. In qua eleemoſyna taxanda debet Confeſſarius diſcrete ſe gerere, quæ ſi non poteſt eſſe pecuniarum, ſit ſaltem cibi, aut potus, aut hoſpitalitatis, aut alicujus ſubventionis pauperibus, vel linteaminum, cæræ, aut olei, aut alicujus utenſilii pro Eccleſia, & Altaribus ejuſdem.

d Pauperibus Clericis eleemoſyna injungenda, & qualis.

His

Digitized by Google

His præmiſſis, & conſideratis poſt abſolutionem a cenſuris, & a peccatis forma condonationis erit.

a Forma condonationis fructuum male perceptorum.

Et inſuper (a) authoritate Apoſtolica mihi ſpecialiter delegata fructus, quos ex tuo Beneficio male percepiſti, ob non recitatas Horas, mediante eleemoſyna tibi impoſita, gratioſe tibi remitto, & condono. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

FINIS TERTIÆ PARTIS.

PARS

Digitized by Google

PARS QUARTA.

De Formulis Abſolutionum, & Diſpenſationum in utroque foro pro Regularibus, & ingredi volentibus Religionem.

HABET (a) Sacra Pœnitentiaria facultatem concedendi abſolutiones, & diſpenſationes, Regularibus non ſolum in foro conſcientiæ, ſicut omnibus aliis ſecularibus, ſed etiam in foro fori, ſeu in foro externo. Eæ, quæ conceduntur in foro conſcientiæ tantum, pertinent ad tertiam partem hujus Praxis. In hac igitur quarta parte tractatur de Formulis Abſolutionum, & diſpenſationum, quæ pro dictis Regularibus in utroque foro conceduntur. Item, & pro volentibus ingredi Religionem, pro quibus etiam Sacra Pœnitentiaria pro utroque foro authoritatem habet. Ex dictis autem formulis aliquæ magis neceſſariæ, & quarum uſus frequentius occurrere poteſt, breviter hic ſubiicientur, prænotando ſolum, quod hujuſmodi litteras non ſolet concedere Sacra Pœnitentiaria Regularibus, niſi eorum Superiorum ſupplicatio, aut conſenſus accedat.

a Sacra Pœnitentiaria habet facultatem abſolvendi, & diſpenſandi Regulares in utroque foro.

Notandum quod hodie eſt praxis Sacræ Pœnitentiariæ procedendi cum Religioſis in utroque foro, vel per Brevia, quæ expediun-

Digitized by Google

diuntur in forma commiſſaria, & etiam in forma gratioſa, & ut plurimum per decreta ſimiliter commiſſaria gratioſa, aut ita prius ſemper Procuratori Generali Ordinis reſpectivè litteræ expediantur.

CAPUT I.

De litteris diſpenſationis pro volente ingredi Religionem.

Formula pro eo, qui homicidio commiſſo in ſæculo ad peragendam ſuorum peccatorum Pœnitentiam Religionem ingredi deſiderat.

Fabritius &c.

Diſcreto Viro &c.

Ex parte Viri ſecularis Latoris præſentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias homicidium commiſſit, nunc vero ad peragendam ſuorum peccatorum pœnitentiam Religionem ingredi, ibique profeſſionem a Clericis emitti ſolitam, emittere Regularem, & poſt illam emiſſam, ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines promoveri licite poſſe deſiderat. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, dictus Lator hujuſmodi ſuum deſiderium adimplere nequeat abſque Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione, obſtantibus ſibi tum ejuſdem Sedis Apoſtolicæ, tum Religionis, ſeu Ordinis, quem ingredi intendit, Conſtitutionibus; Ideo pro ſuæ

*ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam in utroque foro abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare &c. Nos &c. diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi eſt * ita, Latorem, dummodo cum Fiſco, & * Parte concordaverit, a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectum * infraſcriptum dumtaxat in utroque foro abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ei ✠ pro modo culpæ pœnitentia ſalutari. Demum cum eodem Latore, ſuffragantibus ſibi dignis ✠ pœnitentia fructibus, & meritis, alioque ei canonico * non obſtante, ſuper irregularitate, per eum ex præfato homicidio quomodolibet contracta, quodque illa, & aliis præmiſſis non obſtantibus, Religionem, non tamen * militarem, vel hoſpitalarem, * ſed ubi vigeat regularis * obſervantia; dummodo benevolos invenerit Receptores, ingredi, ibique peracto probationis anno, profeſſionem a Clericis emitti ſolitam, emittere * regularem, & poſt illam emiſſam, & non aliter clericali charactere inſigniri, & ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines, ſi ad id alias idoneus reperiatur promoveri, & poſtquam promotus fuerit, in illis etiam in Altaris miniſterio, non tamen in loco commiſſi ✠ delicti, & in ſpatio viginti milliariorum a prædicto loco, miniſtrare licite valeat, in utroque foro diſpenſes, non obſtantibus præmiſſis, & Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Religionis, ſeu Ordinis, quem Lator ingredietur, ſtatutis, ac privilegiis quibuſcumque. Datum &c.*

Digitized by Google

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum plura ſunt conſideranda ab executore.

a Non debet abſolvi, nec diſpenſari Orator, niſi prius cum Fiſco, & parte concordaverit.

Primo (*a*) quod hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio non detur, niſi Fiſco, & * Parte concordatis; nam eſſet contra juſtitiam, in præjudicium tertii Religionem ingredi.

b Nec abſolvi, & diſpenſari, niſi ad effectũ ingrediendi Religionem.

Secundo, (*b*) quod hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio non detur, niſi ad effectum, * dumtaxat Religionem ingrediendi, itaut, ſi deinde Religionem non ingrediatur, eſſet, acſi gratia præfata non eſſet conceſſa.

c Diſpenſatio ad ſuſcipiendos ordines non ſuffragatur, niſi poſt emiſſam profeſſionem.

Tertio, quod diſpenſatio ſuper irregularitate ad effectum Ordinis (*c*) ſuſcipiendi non ſuffragatur Latori, niſi ſequuta cum effectu profeſſione * ſolemni, quod inſinuatur per clauſulam *poſtquam profeſſionem emiſerit, & non aliter*.

d Poteſt Superior Religionis ad habitum, & profeſſionem recipere Oratorem per derogationem Conſtitutionum &c.

Quarto, (*d*) quod per derogationem Conſtitutionum Apoſtolicarum, & ſtatutorum, & privilegiorum Religionis, quam Lator ingredietur, inſinuatur poſſe Superiorem, non obſtantibus præfatis Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Regularibus ad habitum, & profeſſionem admittere.

His notatis, & conſideratis, deveniatur ad executionem gratiæ hujuſmodi litterarum in forma, & modo ſequenti.

e Forma abſolutionis, & diſpenſationis.

Sedens (*e*) Superior cum Cotta, & Stola præſentibus Secretario, & duobus, vel tribus Religioſis ſui Ordinis, habens præ manibus litteras Sacræ Pœnitentiariæ dicat.

Nos Abbas, ſeu Provincialis &c. authoritate Apoſtolica Nobis ſpecialiter delegata per præ-

Digitized by Google

præſentes litteras abſolvimus te N. a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quibus quomodolibet innodatus exiſtis ad effectum, ut licite conſequi valeas gratiam diſpenſationis, mox tibi impertiendæ. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen, & tibi injungimus pro pœnitentia ſalutari, ut per tres menſes (exempli gratia) jejunes ſemel in hebdomada, & tribus vicibus ſingulis hebdomadis Officium Defunctorum recites.

Et pariter eadem authoritate Apoſtolica tecum diſpenſamus ſuper irregularitate, quam ex homicidio contraxiſti, ut ea non obſtante noſtram Religionem ingredi, in eaque, prævio novitatus anno, profeſſionem regularem emittere, & poſt emiſſam, & non aliter clericali charactere inſigniri, & Ordines etiam Sacros, & Presbyteratus ſuſcipere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Item ad effectum, ut hujuſmodi abſolutionis, & diſpenſationis gratiam conſequi poſſis eadem authoritate Apoſtolica derogamus, tam noſtri Ordinis, quam Sedis Apoſtolicæ Conſtitutionibus monendo te, quod ſi noſtro Ordine profeſſionem non emiſeris, nihil tibi præſens gratia ſuffragetur.

Deinde Secretarius rogetur de hujuſmodi datis abſolutione, & diſpenſatione in tergo Brevis, illudque reponat in actis, ſive Monaſterii, ſeu Provinciæ.

Digitized by Google

CAPUT II.

De Formula litterarum, quas concedit Sacra Pœnitentiaria pro Religioſis Cenſuris Eccleſiaſticis innodatis, & irregularitate ex violatione Cenſurarum irretitis, pro utroque foro in factis publicis.

Formula pro Religioſo, qui ob extractionem librorum ex Bibliotheca Conventus, quod erat prohibitum ſub pœna excommunicationis, fuit a ſuis Superioribus declaratus excommunicatus, & irregularis, quia celebravit in Cenſuris.

FABRITIUS &c.

Religioſo Viro Provinciali, ſeu Abbati ſalutem in Domino.

PRo parte N. Religioſi profeſſi Sacerdotis Religionis N. &c. Nobis oblata petitio continebat, quod ipſe alias auſus fuit ex Bibliotheca ſui Conventus aliquot libros extrahere; propter quod Lator inquiſitus, & proceſſatus a ſuis Superioribus, fuit inter alia declaratus excommunicatus, & propter violationem cenſuræ excommunicationis irregularis, & inhabilis ad officia, & dignitates Religionis. Cum autem dictus Lator de præmiſſis plurimum doluerit, & doleat, pœnas, & pœnitentias ſibi a ſuperioribus impoſitas peregerit, li-

bri-

Digitized by Google

*brique, extracti fuerint in prædicta Bibliotheca repoſiti, & Lator ſuæ Religioni oneroſus, & inutilis exiſtat, ſuos ordines exercere, ac officia, & dignitates Religionis aſſequi licite poſſe deſideret; Ideo pro ſuæ conſcientiæ quiete cupit per Sedem Apoſtolicam in utroque foro abſolvi, ſecumque deſuper diſpenſari. Quare etiam pro parte Procuratoris Generalis Ordinis Nobis humiliter ſupplicare fecit, ut ſibi &c. Nos diſcretioni tuæ committimus, quatenus, ſi * eſt ita, dictum Latorem ab excommunicatione, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas propter præmiſſa quomodolibet incurrit, in utroque foro abſolvas hac vice in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta ✠ ei pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure ✠ fuerint injungenda. Demum cum eodem Latore, ſuffragantibus ſibi ✠ dignis pœnitentiæ fructibus, & meritis, alioque ei canonico * non obſtante ſuper irregularitate per eum ex præmiſſis quomolibet contracta, quoque illa, & aliis præmiſſis, non obſtantibus in ſuis ordinibus etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, ac officia, & dignitates, ſuæ Religionis, ſi ad illas canonice, & juxta regularia inſtituta eligatur, vel aſſumatur, aſſequi, eaque gerere, & exercere, vocemque activam, & paſſivam habere licite valeat in utroque foro diſpenſes, & in integrum ſtatum reſtituas, & reintegres, non obſtantibus præmiſſi, ac Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon dictæ Religionis ſtatutis, & privilegiis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum &c.*

Clauſulæ ſpeciales notandæ.

In executione gratiæ hujuſmodi litterarum plura erunt conſideranda ab Executore.

a Hæc formula datur in exemplum.

Primo (a) notandum, quod ſupradicta formula extenditur pro ſupradicto caſu particulari pro exemplari aliarum gratiarum, cum Sacra Pœnitentiaria, ut dictum eſt in principio hujus partis amplam habeat facultatem etiam in utroque foro Religionis.

b In hac formula abſolvit diſpenſat, & rehabilitat.

Secundo (b) notandum, quod in iſta formula conceditur Latori non ſolum abſolutio, & diſpenſatio, ſed etiam rehabilitatio, & integrum ſtatum reſtitutio ex conſideratione qualitatis delicti; nam in aliquibus delictis ex gravioribus non ſolum non rehabilitat, ſed expreſſe ad officia, & dignitates inhabilitat.

c Conceditur abſolutio, & diſpenſatio reſpectu Superiorum ſupplicantium.

Tertio (c) notandum, quod iſta abſolutio, & diſpenſatio conceditur Latori etiam reſpectu ſupplicationis Procuratoris Generalis ſui Ordinis; Nam ut dictum eſt in principio hujus partis, non conceditur gratia in utroque foro Religionis a Sacra Pœnitentiaria, niſi ſupplicantibus pro illis Superioribus, ideſt Procuratore Generali, ſeu ipſo Generali, & aliquando Provinciali.

d Debent ſemper Latori ſuffragari digni pœnitentiæ fructus.

Quarto (d) notandum, quod Latori ſemper debent ſuffragari ✠ digni pœnitentiæ fructus, & merita, circa quod remanet ſemper gravata conſcientia Superioris.

e Pœnitentia injungenda arbitrio Superioris relinquitur.

Quinto (e) notandum, quod Pœnitentia debet ✠ arbitrari ab ipſo Superiore executore, & quia aliquando in hujuſmodi formulis reſpectu gravitatis delicti dicitur: *in-*

juncta

Digitized by Google

juncta gravi, & diuturna, ſeu graviſſima pœnitentia ſalutari, tunc pariter arbitrio ipſius Superioris, qualis fuerit gravis, diuturna, vel graviſſima, remittitur.

Sexto (*a*) notandum aliquando Sacram Pœnitentiariam cum Religioſis tantummodo diſpenſare abſque abſolutione, ut facit, quando diſpenſat cum Religioſis, qui de una Religione ad aliam ſe transferre volunt, ſive zelo majoris perfectionis, quando ſe transferunt ad arctiorem, ſive quando ob infirmitatem ſe transferunt ad latiorem cum licentia tamen Superiorum, tam Religionis, a qua, quam Religionis, ad quam, vel ſuper defectu natalium, ad officia, & dignitates Religionis, excepto Generalatu, vel ſuper defectu oculi Canonis, vel ſuper quocumque alio defectu, vel etiam diſpenſare, ſeu rehabilitare ad officia, & dignitates, ad quæ in pœnam poſt obtentam prius abſolutionem, & diſpenſationem fuerat Religioſus inhabilitatus.

a Sacra Pœnitentiaria aliquando diſpenſat Religioſos abſque abſolutione in certis caſibus.

Septimo (*b*) notandum, quod Sacra Pœnitentiaria, quando diſpenſat ſuper defectu, vel oculi canonis, vel alicujus alterius corporis deformitatis dirigit litteras Epiſcopis, ſeu Ordinariis locorum, in quorum Diœceſi Religioſi diſpenſandi de familia exiſtunt ad effectum, ut conſideretur defectus, an præſtet impedimentum in divinis, & ſcandalum generet in Populo.

b Sacra Pœnitentiaria quando diſpenſat ſuper defectu oculi Canonis, vel alio defectu corporis dirigit litteras Ordinariis Locorum.

Octavo omnia notanda, & conſideranda ſunt, quæ in ſuperiori formula notata, & conſiderata fuerunt.

Digitized by Google

His conſideratis, & notatis poterit Superior devenire ad executionem gratiæ Sacræ Pœnitentiariæ eodem modo, & forma, quibus in fine præcedentis capitis dictum eſt, adaptando formam abſolutionis, & diſpenſationis, quando ſimul debet abſolvere, & diſpenſare, vel abſolvere, ſeu reſpective diſpenſare tantum, & hic tantummdo ponitur forma rehabilitationis, quæ ſemper erit proferenda immediate poſt abſolutionem, & diſpenſationem.

His notatis, & conſideratis, devenietur ad executionem gratiæ hujuſmodi litterarum in forma, & modo ſequenti.

Sedens Superior cum Cotta, & Stola præſentibus Secretario, & duobus, vel pluribus Religioſis ſui Ordinis, habens præ manibus litteras Sacræ Pœnitentiariæ, dicat.

a Forma abſolutionis, & diſpenſationis, rehabilitationis, & in integrum ſtatum reſtitutionis.

Nos Abbas, ſeu Provincialis &c. authoritate Apoſtolica nobis ſpecialiter delegata (*a*) *per præſentes litteras abſolvimus te N. a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quibus quomodolibet innodatus exiſtis ad effectum, ut licite conſequi valeas gratiam diſpenſationis, mox tibi impertiendæ. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Et tibi injungimus pro pœnitentia ſalutari, ut (exempli gratia) per hebdomadam ter recites Septem Pſalmos Pœnitentiales.*

Et pariter eadem authoritate Apoſtolica tecum diſpenſamus ſuper irregularitate, quam ex violatione cenſurarum contraxiſti, ut ea non obſtante in tuis ordinibus, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, ac officia, & dignitates

noſtri

Digitized by Google

noſtri Ordinis aſſequi, eaque gerere, exercere; vocemque activam, & paſſivam habere licite poſſis, & valeas. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Et inſuper eadem autboritate Apoſtolica te in priſtinum ſtatum reſtituimus, & reintegramus. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

APPENDIX.

FOrma ſupradicta poterit inſervire in omnibus aliis caſibus abſolutionis, vel diſpenſationis, vel rehabilitationis, adaptando ipſam formam caſibus in litteris Sacræ Pœnitentiariæ expreſſis.

Inſtructio Parochorum, & Confeſſariorum pro caſibus, quorum abſolutio, ſeu diſpenſatio a Sacra Pœnitentiaria Apoſtolica impetratur.

CUm ſæpe ſit experientia compertum, plurimos utriuſque ſexus Chriſtifideles, & præcipue in longinquis degentes, cenſurarum vinculis, votorum obligationibus, matrimoniorum impedimentis, necnon irregularitatum, & caſuum quoquo modo reſervatorum ligaminibus adſtrictos ad Sanctam Sedem, ejuſque Sacram Pœnitentiariam ſpectantibus irretitos, in illis lachrymoſe perſiſtere, & continuis conſcientiæ agitationibus labo-

laborioſe perdurare, cujus mali cauſas ex ſimilibus provenire innotuit.

Primo eo quod Parochi, vel alii, ad quos hujuſmodi Pœnitentes recurrere contingit, in pagis, aut locis ruralibus degunt, & viam, modumque recurrendi ad præfatam Sac. Pœnitentiariam ignorant, nec aliquem hic Romæ agnoſcunt, ad quem ſupplicationes dirigant, unde Pœnitentes perplexos dimittunt, quibus, cum ad Ordinarium accedendi (fœminis præſertim) verecundia, aut timor aditum intercludat, conſilium ulterius requirere neſcientes, remedium deſperant, & in prædictis vinculis, obligationibus, impedimentis, inhabilitatibus, & caſibus reſervatis, cum periculo damnationis inſordeſcunt.

Secundo evenit, quod Pœnitentes egeni recognitionem pro ſollicitatione, & labore Agentium Romæ commorantium, exſolvere non valentes, inconſolati, ac conſcientiæ motibus concuſſi, in periculoſo ſtatu manere coguntur, & forte (quod pejus eſt) ſibi perſuadent, Sacræ Pœnitentiariæ Tribunal aliquid lucri pro litteris prædictis recipere, cum revera Sacræ Pœnitentiariæ Miniſtri, nec aliquid quamvis minimum, nec etiam ſponte oblatum unquam recipiant, & gratis omnia exhibentes, ſingulos ad ſe recurrentes, ſerena fronte complectantur.

Tertio, accidit etiam nonnumquam per inadvertentiam exponentium, ut gratiæ juxta expoſita obtentæ, irritæ evadant, eo quia caſus, & circumſtantias neceſſarias reticeant, unde

Digitized by Google

unde fit, quod litterarum executores, caſu poſtea pœnitentiûm examinato, rem aliter ſe habere, quam expreſſum fuerat, comperiant, & gratias ſubreptitias, aut obreptitias eſſe inveniant, quare pœnitentes confuſi remanent, & ſpe novæ diſpenſationis ſe carere putantes, in prædictis vinculis, obligationibus &c. miſerabiliter remanent.

Quare gratum Deo, & utile fidelibus futurum eſſe ſperatur, ſi iſte modus recurrendi ad ipſam Sacram Pœnitentiariam proponatur.

Confeſſores itaque, cum Pœnitentes vinculis præfatis irretitos ad ſe accedere contigerit, caſuum qualitates, & præfatorum caſuum circumſtantias conſiderent, cauſaſque diſpenſationum, aut commutationum exprimant, & caveant, ne quod occultum eſt publicum faciant, præſertim impedimenta occulta matrimoniorum, nam publica, vel ad publicum redacta, non pertinent ad Sacram Pœnitentiariam.

Et ſic præfati Confeſſores, ſeu Pœnitentes poterunt caſus præfatos cum dictis circumſtantiis, & cauſis exponere, ſive latino, ſive quocumque alio idiomate propriæ regionis, nam Sacra Pœnitentiaria ſuos ex quacumque regione Pœnitentiarios ſubordinatos habet, exprimant inſuper in fine expoſitionis caſus, nomen cognomen, cui ſit a Sacra Pœnitentiaria reſcribendum, etiamſi ipſum nomen, & cognomen ſit fictitium. Itemque modum, per quem reſponſio ſecura dirigi poſſit, ſignificando ſcilicet, vulgari nomi-

Digitized by Google

nomine Oppidum, ſeu Civitatem, & Regionem, cum data menſis, & anni in hunc modum.

Intus incipiant Epiſtolam, ſeu ſupplicationem ſic: Eminentiſſime, & Reverendiſſime Domine.

N. Mulier emiſit votum ſimplex caſtitatis, manet in periculo incontinentiæ, niſi nubat, ſupplicat ſibi votum commutari ad effectum contrahendi matrimonium.

Terminent Epiſtolam, ſeu ſupplicationem ſic.

Dignetur Eminentia Veſtra reſcribere ad N. & N. & exprimant nomen, & cognomen cui eſt reſcribendum: Ad Civitatem N. exprimendo nomen Civitatis. Per Oppidum N. exprimendo vulgari nomine, nomen Oppidi. Et dirigere Breve, ſeu gratiam ſimplici Confeſſario, ſeu Confeſſario Magiſtro in Theologia, ſive decretorum Doctori, ſive Parocho cui Pœnitens aperuit ſuam conſcientiam, ne ipſe Pœnitens, & præſertim fœminæ cogantur circumire pro executione gratiæ Sacræ Pœnitentiariæ.

Dirigant epiſtolam, ſeu ſupplicationem ſcribendo extra, ſeu a foris in hunc modum.

Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino, Domino Cardinali Majori Pœnitentiario. Romam.

Et

Digitized by Google

Et ſi tardaverit reſponſio, Confeſſarii reſcribant, ne forre ſit deperdita, & nunquam deſperent Pœnitentes.

Hortantur inſuper Parochi, ſive Confeſſarii, ad quos præſentes litteræ pervenerint, illarum notitiam, quibus poterunt pro animarum ſalute communicare.

FINIS.

Con-

Digitized by Google

Conſtitutio ſuper facultatibus Majoris Pœnitentiarii.

INNOCENTIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Exordium.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex omnium Chriſtifidelium Pater, & Paſtor, ejus, qui ut peccatores pretioſi ſui Sanguinis profuſione redemptos ſalvos faceret, ſemetipſum exinanivit, vices gerens in terris, ad ea per quæ ſibi cœlitus commiſſi gregis ſaluti uberius conſulitur, præcipuis debet, & indefeſſis ſtudiis incumbere, ſibique in Petro Apoſtolorum Principe attributam poteſtatem, qua infallibili Chriſti Domini teſtimonio, quidquid ſolverit ſuper terram, erit ſolutum & in Cœlis, per ſe, & reſpective per alios provida diſpenſatione exercere.

Refert in genere diſpoſitiones Anteceſſorum.

Hujus conſiderationis intuitu Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri Pœnitentiariæ Apoſtolicæ officio, & Majori Pœnitentiario quamplures, & amplas facultates conceſſerunt, illaſque aliquando, in iis præſertim, quæ forum internum non concernebant, reformarunt, & quandoque ampliarunt,

Digitized by Google

runt, & immutarunt, prout rerum, & temporum circumſtantiis, opportunitatibus, & viciſſitudinibus attente penſatis cenſuerunt in Domino ſalubriter expedire.

Alias ſiquidem poſt antiquiores Officii hujuſmodi ſtatus fœl. recol. Pius Papa IV. Prædeceſſor Noſter Officiorum, & Tribunalium Romanæ Curiæ reformationi Paſtorali ſollicitudine intentus, ad ejuſdem Pœnitentiariæ officium, in quo morum cenſura, & animarum ſalus præcipue vertitur, conſiderationis ſuæ oculos direxit, habitaque deſuper cum tunc exiſtentibus S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipſoque Majore Pœnitentiario, ac ejus Officialibus auditis, ac omnibus mature conſideratis, de eorundem Cardinalium conſilio, quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtens Major Pœnitentiarius, Regens, Correctores, Scriptores, & Procuratores, ac alii quicunque ejus Officiales, & Miniſtri ab eorum omnium, quæ in tunc confectis capitulis, & prohibitionibus continebantur, & forum internum, ſeu pœnitentialem, plerunque non reſpiciebant, conceſſione, & commiſſione penitus ceſſare, & abſtinere deberent, per quaſdam ſuas anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo quinto nonas Maii Pontificatus ſui anno tertio expeditas litteras auctoritate Apoſtolica ſtatuit, & ordinavit.

Conſtitutio Pii IV., qua moderatus fuit facultates reſpectu fori externi.

Succeſſive recol. mem. Pius Papa V. etiam Prædeceſſor Noſter tempus, & neceſſitatem, ſuique inſtituti rationem poſtulare perpendens,

Conſtitutio S. Pii V. revocatoria conceſſorum etiam vivæ vocis oraculo.

dens,

dens, ut in multis Romanæ Curiæ rebus novam deinceps formam proponeret, ejuſmodi vero curam ipſum impenſius ſolicitare, ut ad ea in primis incumberet, quæ ſalutem, & periculum reſpiciebant animarum, ac a præfato Pœnitentiariæ officio initium capere, novamque illi pro futuris facultatem ſtatuere volens, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnem, & quamcunque ejuſdem officii, & Pœnitentiarii Majoris auctoritatem, juriſdictionem, & poteſtatem ordinariam, & delegatam, ac omnia, & quæcumque que privilegia, facultates, & indulta illis, cæteriſque omnibus dictæ Pœnitentiariæ tunc exiſtentibus Collegiis, & perſonis ab ipſius officii inſtitutione per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores ſuos, ac ſeipſum, & Sedem Apoſtolicam etiam motu proprio, & ex ipſius certa ſcientia, deque prædictæ poteſtatis plenitudine tam in genere, quam in ſpecie, ac de mandato ſpeciali, & expreſſo etiam vivæ vocis oraculo emiſſo, & ex quibuſcunque cauſis conceſſa, confirmata, ac etiam pridem a memorato Pio IV. Prædeceſſore reformata, reſtricta, & moderata, quibuſcunque concepta formulis, ac etiam reſtrictivis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, & efficacioribus etiam vim contractus inducentibus clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores haberi voluit pro expreſſis, quæcunque eſſent, (poteſtate minorum Pœnitentiariorum ſuorum, & ordinationibus de illis, eorumque ſtatu tunc pridem

dem

Digitized by Google

dem editis litteris ſalvis, & integris remanentibus) revocavit, ſuppreſſit, & abolevit, & alias prout in ejuſdem Pii V. Prædeceſſoris quarto Kalendas Maii anno præfatæ Incarnationis milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, & Pontificatus ſui quarto deſuper expeditis litteris uberius continetur.

Narratur eundem S. Pium V. alia Conſtitutione ordinaſſe numerum Miniſtrorum, & facultates.

Utque memoratus Pius V. Prædeceſſor habita de Miniſtrorum qualitate, numero, functionibus, & officiis ratione explicita, novam futuris formam de integro præſcribere valeret, qua ipſum Pœnitentiariæ officium certis quibuſdam facultatibus, quæ aliis officiis magis conveniebant, exoneratum, atque expeditum, deinde ea, quæ Animarum ſalutem præcipue concernebant, attentiore ſtudio proſequeretur, quinto decimo Kalendas Julii ejuſdem anni milleſimi quingenteſimi ſexageſimi noni duas edidit Conſtitutiones, in quarum prima, quæ incipit: *In omnibus rebus*, Miniſtrorum qualitatem, numerum, functiones, & officia in poſterum ordinavit; In alia vero, quæ incipit: *Ut bonus Paterfamilias*, Pœnitentiariæ hujuſmodi officium nonuullis ibidem relatis facultatibus dumtaxat, quas pœnitentialis muneris maxime proprias, ac egentium Chriſtifidelium remedio accomodatas cenſuit, communivit.

Ampliationes factæ ab eodem S. Pio V. & Gregor. XIV.

Deinde nihilominus idem Pius V. Prædeceſſor, ejuſque ſucceſſores Romanos Pontifices quampluribus vivæ vocis oraculis, & piæ mem. Gregorius Papa XIV. pariter Prædeceſſor Noſter etiam ſuis in forma Brevis

 die

die decima Aprilis anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi primi expeditis litteris, reformatas, ut præfertur, memorati officii facultates multoties ampliarunt, & extenderunt.

Urbanus VIII. poſtea in nonnullis moderatus fuit.

Verum hujuſmodi facultatibus valde, ut præfertur, multiplicatis, & adauctis, ſim. memoriæ Urbanus Papa VIII. etiam Prædeceſſor noſter memoratorum Pii IV. & Pii V. Prædeceſſorum veſtigiis inhærens, per ſuas die decima ſeptima Septembris anni milleſimi ſexcenteſimi trigeſimi quarti Pontificatus ſui duodecimi in forma Brevis pariter expeditas litteras, prævia, quoad inibi deſcripta capita, quarumcumque facultatum, ſeu Indultorum, ac vivæ vocis oraculorum deſuper conceſſorum, & aliter emanatorum, quæ iiſdem litteris adverſarentur, revocatione, motu proprio, ex certa ſcientia, & matura deliberatione ſuis, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuit, & ordinavit, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Major Pœnitentiarius, & ejuſdem Pœnitentiariæ Regens, cæterique ejus Officiales, & Miniſtri pro tempore exiſtentes, a particularium caſuum, & negotiorum inibi expreſſorum conceſſione, commiſſione, & expeditione, quæ alias nullæ eſſent eo ipſo, pœnitus ceſſare, & abſtinere deberent.

Succeſſerunt ampliationes Succeſſorum per vivæ vocis oracula.

Adhuc tamen, & poſt hujuſmodi particularem reformationem alia Romanorum Pontificum ad hæc uſque tempora vivæ vocis oracula facultates hujuſmodi ampliantia, & reſpective moderantia ſupervenerunt.

Hinc

Sub hac unica Conſtitutione compilantur facultates attendendæ, & non aliæ.

Hinc Nos animarum ſaluti, ac facultatum unicuique Officio, & Tribunali competentium ordini, & diſtinctioni, quantum Nobis ab Alto conceditur, conſulere volentes, ac propterea litterarum Apoſtolicarum, & vivæ vocis oraculorum præfatorum multiplicitatem, varietatem, & immutationes ſedula meditatione penſantes, noſtræ Pœnitentiariæ, ac Majoris Pœnitentiarii facultates ſeligere, & ſelectas, cæteris excluſis, compilare, & in unum redigere decrevimus, ut quouſque facultates hujuſmodi extendantur, ac quomodo, & in quibus caſibus exerceri poſſint, & debeant, certe, prompte, & diſtincte ſub unica, & omnium comprehenſiva ſanctione innoteſcant.

Præſervatur Conſtitutio S. Pii V. ſuper numero, & qualitatibus Officialium Pœnitentiariæ.

Necnon futura vivæ vocis oracula.

Omnium itaque, & ſingularum litterarum, & oraculorum hujuſmodi, ac aliarum, & aliorum, quæcumque ſint, & ſi quæ ſint, tenores pro plene, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, ac ſalvis, & in ſuo robore, & ſtatu permanentibus iis, quæ in altera ex præfatis ejuſdem Pii V. Prædeceſſoris Conſtitutionibus incipien. *In omnibus* ſuper Miniſtrorum Pœnitentiariæ præfatæ, qualitate, numero, functionibus, & officiis ordinata fuerunt, ac etiam ſalva ſemper Majoris Pœnitentiarii facultate Romanum Pontificem in quibuſcumque particularibus caſibus, tametſi per præſentes noſtras litteras non conceſſis, immo prohibitis, conſulendi, itaut ipſi Majori Pœnitentiario de Romani Pontificis ſpeciali mandato deſuper vivæ vocis oraculo ſibi facto procedere aſſe-

Digitized by Google

renti, indubia fides debeat adhiberi; Motu proprio, ex certa ſciéntia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine infraſcriptas tantum facultates eidem Pœnitentiariæ, & Majori Pœnitentiario de cætero competere, ac in illa, & ab illo in hunc, qui ſequitur modum, exerceri poſſe hac noſtro perpetuo valitura Conſtitutione, ſtatuimus, atque decernimus.

Pœnitentiarius Major abſolvere poteſt omnes ab omnibus cenſuris quibuſcumque reſervatis.

Noſtro itaque, & pro tempore exiſtenti Majori Pœnitentiario concedimus, ut omnes, & ſingulos cujuſcunque qualitatis, dignitatis, & gradus Eccleſiaſticos Sæculares, & cujuſvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Inſtituti Regulares, necnon laicos quoſcunque utriuſque ſexus tam præſentes, quam abſentes, ab omnibus, & quibuſcunque culpis, criminibus, & exceſſibus quantumcunque gravibus, & enormibus tam publicis, quam occultis quandocumque, & quomodocumque commiſſis, & perpetratis, necnon ab omnibus excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque cenſuris, & Pœnis Eccleſiaſticis præmiſſorum occaſione latis, & per illos incurſis, etiam in caſibus nedum Superioribus Regularibus, & Ordinariis, ſed etiam Nobis, & Sanctæ Sedi ſpecialiter, ac etiam per litteras, quæ die Cœnæ Domini quotannis promulgantur, reſervatis, injuncta ſemper iiſdem pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ fuerint de jure injungenda abſolvere, & abſolvi mandare poſſit, & valeat, Regulares nimirum a culpis, & cenſuris præmiſſis in utroque foro, & Eccle-

Regulares in utroque foro Eccleſiaſticos Sæculares, & Laicos in foro conſcientiæ tantum.

Eccleſiaſticos ſæculares, necnon laicos a prædictis culpis, & cenſuris in foro conſcientiæ tantum; Eoſdem vero Eccleſiaſticos ſæculares, necnon laicos tunc in utroque foro abſolvere, & abſolvi mandare poſſit, quando agitur de excommunicatis, & ſuſpenſis a ſententia generali, vel ſpeciali delegatorum, aliorumque Judicum, quorum juriſdictio expiraverit, ſeu etiam de illis, quorum abſolutio per eoſdem Judices, aut alios fuerit ad Romanum Pontificem, & ad dictam Sanctam Sedem remiſſa, ſeu pariter de iis, qui legitimo impedimento detenti præſentiam Judicum, vel illorum, qui eos excommunicarunt, aut ſuſpenderunt, aut alium, ſeu alios adire non potuerint.

In quibus caſibus etiam iſtos in utroque foro.

Ita tamen, ut prædicti a cenſuris ab homine latis, ſeu declaratis in utroque foro, ut præfertur, abſolvendi, in ſuis congruis caſibus reſpective judicato paruerint, & parti ſatisfecerint, vel quamprimum potuerint, alioquin in eaſdem cenſuras reincidant, ſatisfaciant: Eadem vero parte oblatam convenientem ſatisfactionem, quæ tamen in ſententiis, ſeu decretis individuata non ſit, irrationabiliter recuſante, poſſit Major Pœnitentiarius Judicis, coram quo cenſurarum cauſa pendet, conſcientiæ remittere, ut convenientem ſatisfactionem arbitretur, illaque per reum oblata, & per aliam partem irrationabiliter recuſata, valeat adhuc firma remanente hujuſmodi oblatione ad abſolutionem procedere.

Abſolvendi in utroque foro debent paruiſſe judicato, & parti ſatisfeciſſe, vel ſatisfactionem obtuliſſe.

Romam quoque advenientes ab omnibus

Venientes Romam abſolvi poſ-

poſſunt ad effectum conſequendi Indulgentias.

bus per quemcumque Judicem, vel alias quomodocumque, non tamen in Romana Curia nominatim promulgatis, ſeu alibi promulgatis, & in eadem Curia notoriis cenſuris, ad effectum dumtaxat, ut indulgentias, Sacra Urbis loca pie, ac religioſe inviſentibus conceſſas, libere, & licite conſequi valeant, itaut ſimul ac indulgentias præfatas conſequuti fuerint, iiſdem, quibus antea cenſuris conſtricti teneantur, abſolvere, & abſolvi mandare poſſit, & valeat. Quod ſi cenſuris ab homine nominatim ligati pro abſolutione Romam advenerint, ſed pro illa obtinenda fuerint ad eorum Judices remiſſi, & probabile mortis periculum in itinere pertimeſcunt, poterit Major Pœnitentiarius ad congruum tempus ab ipſo pro hujuſmodi itinere agendo arbitrandum, ſub conditione, ſi hujuſmodi periculum immineat, & cum reincidentia, ſi præfati idem periculum evaſerint, in foro conſcientiæ tantum abſolvere, & abſolvi mandare.

Ab Urbe remittendi ad Judices abſolvi poſſunt in caſu, & durante periculo.

Non poteſt abſolvere a reſervatis in Bulla Cœnæ principes, aut jura Imperii exercentes, ſeu Epiſcopos, & Prælatos in caſibus publicis.

Nequeat tamen in ullis caſibus publicis, qui in præfatis litteris die Cœnæ Domini legi conſuetis continentur, etiamſi Sedes Apoſtolica tunc vacaret, aut Romanus Pontifex propter infirmitatem, vel aliam cauſam ita fuiſſet impeditus, ut celeriter conſuli non poſſet, Principes, & alios jus Imperii etiam Vicario nomine habentes, ac dominia, & reſpublicas, ſeu perſonas illorum, & illarum adminiſtrationem habentes, vel habere ſolitas, necnon Epiſcopos, & alios Superiores Prælatos abſolvere, & abſolvi mandare.

Minu-

Digitized by Google

Minuſque poſſit etiam in occultis etiam in foro conſcientiæ tantum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & alios cujuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, qui vivente Romano Pontifice de quopiam eligendo, vel excludendo tractaverint, ſuffragia injerint, ambituſve, aut pactiones fecerint, ſeu Sede Apoſtolica vacante in cenſuras, ſeu pœnas in fœlicis record. Gregorii Papæ XV. & præfati Urbani VIII. etiam Prædeceſſorum Noſtrorum ſuper electione Romani Pontificis pro tempore facienda, decimo ſeptimo Kalendas Septembris anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexenteſimo vigeſimo primo, & quinto Kalendas Februarii anno ejuſdem Incarnationis milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quinto reſpectivè emanatis litteris contentas, quomodolibet incidere, abſolvere, & abſolvi mandare.

Non poteſt abſolvere Cardinales, & alios Sede plena tractantes de futuro Pontifice eligendo, & contravenientes in electione Constitutionibus.

Nec pariter poſſit etiam in occultis etiam in foro conſcientiæ tantum eos cujuſcumque qualitatis, ſtatus, dignitatis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, qui aſtrologia judiciaria, vel alias per ſe, vel per alios de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, ſive de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, inquirentes, ejuſdem Urbani Prædeceſſoris pridie Kalendas Aprilis anno ejuſdem Incarnationis milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo primo contra illos editis litteris contravenerint, abſolvere, & abſolvi mandare.

Neque per Aſtrologiam judiciariam inquirentes de vita Pontificis, & de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ.

Nec ſimiliter valeat in caſibus publicis, etiam in judicium non deductis violatæ immuni-

Neque in caſibus publicis violatæ Immunitatis Eccleſiaſticæ,

munitatis, ſeu libertatis Eccleſiaſticæ ullatenus abſolvere, ſeu abſolvi mandare.

Poteſt abſolvere Hæreticos occultos in foro conſcientiæ.

Eos tantum hæreticos in foro conſcientiæ dumtaxat, abſque alia abjuratione coram. Ordinario, aut Inquiſitore facienda, abſolvat, ſeu mandet abſolvi, qui cum nemine de ſuis hæreſibus loquuti ſunt, & omnino ſunt occulti, etiamſi aliquos extrinſecos actus fecerint, ex quibus argui potuiſſent hæretici, dummodo tamen ad eoſdem actus, quamvis de ſui natura noſcibiles, ſeu ad notitiam deducibiles, quantum ipſi ſciant, & prout credunt, nullus advertit; Apoſtatas quoque a fide catholica, & hæreticos in eodem foro conſcientiæ dumtaxat abſolvat, ſeu abſolvi mandet in iis ſolum caſibus, in quibus neceſſe non eſt complices denunciare, quando nimirum iidem complices mortui, ſeu ex regionibus palam infectis ſunt, & in illis degunt, non tamen quando complices Itali, vel Hiſpani, ſeu ex illis regionibus eſſent, in quibus Inquiſitionis Sancti Officii auctoritas viget: omni alia facultate ab hæreſi, vel apoſtaſia hujuſmodi abſolvendi in cæteris, præterquam in caſibus, in quibus S. Inquiſitionis Officium ad Majorem Pœnitentiarium abſolvendos remitteret, interdicta.

Et Apoſtatas a Fide quando non eſt neceſſe denunciare complices.

Poteſt abſolvere recipientes munera a Regularibus, facta eleemoſyna.

Munera a Regularibus contra recolen. memor. Clementis Papæ VIII. pariter Prædeceſſoris Noſtri anno Incarnationis præfatæ 1594. tertiodecimo Kalendas Julii editam Conſtitutionem ultra valorem decem ſcutorum monetæ, recipientes, exceptis rerum medi-

Digitized by Google

medicinalium, ſeu devotionis muneribus, ante factam reſtitutionem non abſolvat, nec mandet abſolvi; Infra vero prædictum valorem, nonniſi facta arbitrio ipſius Majoris Pœnitentiarii, ſeu per eum eligendi Confeſſarii eleemoſyna, quæ in beneficium Religionis, ſeu Conventus, cui de jure facienda eſſet reſtitutio, ſi caute fieri poteſt, erogetur, abſolvat, ſeu mandet abſolvi.

Moniales, & quaſcumque perſonas, quæ in caſibus publicis clauſuram earundem Monialium ad malum finem violaverint, & reſpective auſæ fuerint violare, non abſolvat, nec mandet abſolvi, niſi in caſibus, in quibus ipſi Epiſcopi, ſeu Ordinarii pro ipſis delinquentibus ſupplicaverint, & caſus ad Congregationem S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſitam deducti non fuerint.

A caſibus violatæ clauſuræ Monialium quando poſſit abſolvere.

Confeſſarios Monialibus nullatenus concedat, & Capuccinos in illis regionibus, in quibus iidem Confeſſionibus audiendis operam dare non ſolent, in Confeſſarios non deputet.

Monialibus non dat Confeſſarios, & de Capuccinis non deputandis.

Ad hæc deſuper quacumque irregularitate, & inhabilitate ex quocumque delicto, etiam homicidio voluntario, & ex quocumque defectu proveniente, in caſibus tamen occultis, & in foro conſcientiæ tantum, prævia in gravioribus caſibus matura diſcuſſione facienda in Pœnitentiariæ ſignatura, diſpenſare, vel diſpenſari mandare poſſit tam cum Eccleſiaſticis Secularibus, quam cum Laicis reſpective, cum quibus expediens videbitur,

Diſpenſare poteſt in foro conſcientiæ ſuper quacumque irregularitate ad ordines, & beneficia.

ut

Digitized by Google

ut Ordinibus initiari, & in ſuſceptis etiam Sacris, & Presbyteratus ordinibus miniſtrare, & ad ſuperiores conſcendere, ac dignitates etiam Cathedrales, & Metropolitanas, ac quæcumque beneficia Eccleſiaſtica quandocumque ante diſpenſationem alioquin canonice obtentas, vel obtenta, retinere, necnon hujuſmodi beneficia, & dignitates (exceptis, quando agitur de homicidio voluntario, vel alio graviſſimo exceſſu, Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitanis) etiam poſt delictum aſſequi valeant.

Etiam cum Hæreticis, & Apoſtatis a Fide, niſi ob gravitatem remittendi ad S. Inquiſitionem.

Cum Hæreticis, & Apoſtaſis a Fide Catholica, quando hereſis, & Apoſtaſia hujuſmodi nullatenus eſt propalata, & caſus gravitas non ſuadet Pœnitentes ad S. Inquiſitionem remittendos eſſe, ſuper quacumque irregularitate, inhabilitate, & infamia exinde contracta, tam ad Ordines, ſive ſuſceptos, ſive ſuſcipiendos, quam ad beneficia diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit, & valeat.

Diſpenſare poſſit in foro conſcientiæ cum male promotis in caſu gravis ſcandali.

Cum male promotis occultis, non obſtante ejuſdem mem. Sixti Papæ V. etiam Prædeceſſoris Noſtri anno Incarnationis prædictæ milleſimo quingenteſimo octogeſimo nono nonis Januarii edita Conſtitutione, & ſignanter cum promotis per ſaltum etiam prætextu licentiarum de promovendo extra tempora, vel non ſervatis interſtitiis, vel ſine litteris dimiſſorialibus proprii Ordinarii, non diſpenſet, niſi in foro conſcientiæ quando periculum adeſſet gravium ſcandalorum, tunc enim poſſit in forma Pœnitentiariæ conſueta diſpenſare, ut ſcilicèt omiſ-

ſos

Digitized by Google

ſos ordines ſecrete recipiant a quolibet Catholico Antiſtite gratiam, & communionem cum Sede Apoſtolica habente, & tunc, & extra tempora, & non ſervatis interſtitiis, & abſque præfatis dimiſſoriis.

Cum promotis ad Sacros Ordines, qui ſimoniam cum Epiſcopis promoventibus commiſerint, diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit in occultis dumtaxat, & in foro conſcientiæ tantum, cum clauſula monitis monendis, & injuncta gravi pœnitentia, ac re præſertim diſcuſſa in Signatura. Etiam cum promotis ſimoniace.

A diſpenſationibus, ſeu convalidationibus titulorum etiam in foro conſcientiæ tantum, etiam in occultis caſibus abſtineat, cum agitur de ſimonia reali ſcienter contracta, & de beneficiis, ſuper quibus contracta eſt ipſa ſimonia; At ſi illa contracta fuiſſet ignoranter etiam ignorantia juris inculpata, poſſint Major Pœnitentiarius in occultis, & in foro conſcientiæ tantum diſpenſare, & beneficiorum poſt ſimoniam obtentorum titulos convalidare, modo orator de eadem ſimonia certior factus quamprimum commode potuerit, petierit diſpenſationem, omnia alia facultate in cæteris ſimoniæ caſibus, & præſertim publicis interdicta. Quoad Beneficia diſpenſare poſſit ſuper ſimonia ignoranter commiſſa.

Titulos beneficiorum in concurſu obtentorum in foro conſcientiæ tantum in occultis convalidare poſſit, quando tamen inhabilitas provenit ex aliqua cenſura, vel quia illa irretitus impetrans adminiſtravit. Titulos Beneficiorum in concurſu obtentorum convalidare.

A convalidatione titulorum, & condonatione fructuum abſtineat quoad illos, qui de De non condonandis fructibus amiſſis ob non

non ſuſceptum munus conſecrationis.

de Eccleſiis Cathedralibus proviſi, infra præfinitum tempus munus conſecrationis non ſuſceperint.

De condonatione fructuum beneficialium in occultis tantum cum diſtinctione modi juxta Nationum, & perſonarum differentiam.

A compoſitione pariter, & condonatione fructuum beneficialium, & Eccleſiarum Epiſcopalium, ac etiam diſtributionum quarumcumque quovis modo male perceptorum in caſibus non occultis abſtineat: In occultis vero poſſit cum Gallis, Belgis, Germanis, Polonis, & ulterioribus componere, vel etiam condonare, injuncta eiſdem Pœnitentibus erogatione eleemoſynæ ipſius Majoris Pœnitentiarii, vel Confeſſarii ab ipſo deputandi arbitrio limitandæ. Cum reliquis autem videlicet Italis, Hiſpanis, Luſitanis, & adiacentium Inſularum perſonis diſcrete compoſitionem concedere, & ea mediante fructus condonare, pecuniis exinde exactis receptori emolumentorum Datariæ noſtræ integraliter conſignatis: Pauperibus tamen, quorum inopia compoſitionem non admittit, poſſit condonare, injuncta eleemoſyna modo ſupradicto, quæ nihilominus ſine præjudicio, illorum, quibus diſtributiones accreſcere, vel non deſcreſcere debent, ſint, & cenſeantur ordinata.

Diſpenſare poteſt cum Regularibus ſuper quibuſcumque irregularitatibus ad ordines, vocem, officia, & beneficia ordinis.

Cum Regularibus autem ſuper irregularitate quorumcumque criminum quandocumque perpetratorum, vel incurſus in cenſuras occaſione, vel quia iidem ſic ligati ſuos ordines, non tamen in contemptum clavium, exercuerunt, aut illis ſe immiſcuerunt, ſeu aliter quomodolibet contracta, ut eadem irregularitate, & quibuſcumque aliis defecti-

bu

Digitized by Google

bus non obſtantibus, ſuſceptis ordinibus, & eorum privilegiis uti, ac in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, & ordines non ſuſceptos ſuſcipere, & in iiſdem ſimiliter etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, necnon quæcumque, quodcumque, & qualiacumque ſuorum Ordinum, & Congregationum alioquin canonice obenta officia, beneficia regularia, munia, præeminentias, dignitates, & prælaturas etiam majores, & principales retinere, & exercere, necnon eadem, ſeu eaſdem (non tamen Generalatum) ad quæ, ſeu quas in futurum canonice, & juxta eorumdem Ordinum, & Congregationum Regularia Inſtituta, eligentur, vel aliter aſſumentur, recipere, aſſequi, gerere, & libere exercere etiam licite valeant, diſpenſare, eoſque in priſtinum, & ad eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum, & ad vocem activam, & paſſivam reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare, & pœnas illis gratioſe remittere, & condonare, necnon pro majori abſolutionum, & diſpenſationum præfatarum firmitate quibuſvis Conſtitutionibus, ordinationibus, ſtatutis, & privilegiis quomolibet obſtantibus ſufficienter derogare, Major Pœnitentiarius præfatus poſſit, & valeat.

Id poſſit in utroque foro, auditis Superioribus pro foro externo.

Volumus tamen, ut in hujuſmodi caſibus occultis in foro conſcientiæ tantum, in publicis vero caſibus in utroque foro, auditis tamen, & ſupplicantibus Superioribus, bonumque teſtimonium de ipſis Regularibus ferentibus, gravata in iis eorumdem Superiorum conſcientia, & matura circumſpe-

pectio-

Digitized by Google

ctione ſemper adhibita, cum iiſdem Regularibus, ut præfertur, diſpenſare, & diſpenſari mandare valeat.

Homicidas, & Bannitos ad ingreſſum in Religionem habilitare, & Fiſco, ac parte concordatis pro ingreſſu poſt profeſſionem diſpenſare ſuper irregularitate.

Cum homicidis, bannitis, aliiſque delinquentibus, qui memorati Sixti Prædeceſſoris anno Incarnationis præfatæ milleſimo quingenteſimo octogeſimo ſeptimo ſexto Kalendas Decembris expeditis litteris, Religionem ingredi, & in ea profeſſionem emittere inhabilitantur, ſi expedire videbitur, habilitare, & habilitari mandare, ac cum iis, qui homicidia voluntaria commiſerint, ut etiam uti Clerici aliquam ex approbatis Religionibus ingredi, ibique profiteri, in utroque foro, quando ſic expedire videbitur, diſpenſare, & diſpenſari mandare valeat, ea tamen lege, ut ſic habilitandi, ſeu diſpenſandi Fiſcum, & Partem prius concordaverint, & profeſſionem emittant, nec ante profeſſionem hujuſmodi in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, nec ad ſuperiores ordines aſcendere poſſint.

Circa Apoſtatas, & tranſitum de una ad aliam Religionem alias providebitur.

Quoad Apoſtatas, & tranſitum Regularium de una ad aliam Religionem, citra aliquam innovationem interim faciendam, an, & quales facultates Majori Pœnitentiario remanere, reformari, ſeu concedi conveniat, de nonnullorum S R. E. Cardinalium deſuper a Nobis deputatæ Congregationis conſilio ſuis loco, & tempore decernemus.

Diſpenſare poteſt ſuper occultis impedimentis non dirimentibus matrimonium.

In matrimoniis contrahendis poſſit idem Major Pœnitentiarius in foro conſcientiæ tantum ſuper impedimentis occultis, quæ matri-

matrimonium non dirimunt, diſpenſare, vel diſpenſari mandare: At a diſpenſationibus ſuper quocumque impedimento ex quovis gradu, ſive conſanguinitatis, ſive affinitatis ex copula licita; ſive ex cognatione ſpirituali proveniente, etiam in foro conſcientiæ tantum, tametſi impedimentum ſit occultum, & periculum ſcandalorum immineat, in iiſdem matrimoniis contrahendis abſtineat.

Non poteſt ſuper dirimentibus etiam occultis.

In contractis vero matrimoniis a diſpenſatione, ſeu matrimonii revalidatione in gradibus primo, & ſecundo, ſeu ſecundo tantum conſanguinitatis, vel affinitatis ex copula licita etiam in occultis pariter abſtineat, præterquam ſi in hujuſmodi ſecundo tantum gradu impedimentum ſaltem per decennium duraverit occultum, & oratores ſimul publice contraxerint, & convixerint, & uti conjuges legitimi reputati fuerint. In tertio autem, & quarto gradibus occultis poſſit diſpenſare, ac etiam in iiſdem tertio, & quarto gradibus publicis revalidare matrimonia nulliter contracta ex cauſa ſubreptionis, vel obreptionis occultæ litterarum Apoſtolicarum, præterquam ſi falſitas conſiſtat in narratione præcedentis copulæ, quæ tamen antea non interceſſerat.

Non poſſit revalidare matrimonia nulla ob impedimentum primi, & ſecundi gradus.

In impedimento ſecundi poteſt poſt decennium.

In quibus caſibus poſſit in aliis gradibus.

Quod ſi oratores, qui obtinuerint a noſtra Dataria diſpenſationem ſuper gradu prohibito tam in primo, & ſecundo, quam in ſecundo tantum, ac etiam in tertio, vel quarto, tacita copula inter eos ſequuta, quam ſine honoris detrimento detegere non valent, & ratione hujuſmodi taciturnitatis petant

De ſervandis in caſu nullitatis diſpenſationis ob tacitam copulam.

tant

tant diſpenſationem pro matrimonio contrahendo, ſeu revalidationem matrimonii contracti, poſſit idem Major Pœnitentiarius, ſi copula ſit adhuc ſecreta, in foro conſcientiæ tantum concedere, facta quando agitur de primo, & ſecundo, vel ſecundo tantum gradu compoſitione quinquaginta ducatorum auri de Camera ad Datariam tranſmittendorum, ad effectum, ut inconcuſſi moris eſt, erogandi in eleemoſynas, niſi prior gratia expedita fuiſſet in forma pauperum, quo caſu etiam hæc gratia abſque ulla compoſitione ſimiliter expediatur.

Circa eadem mendacis expreſſionis intentionis.

Si vero oratores, qui obtenta diſpenſatione a Dataria ſuper impedimento primi, & ſecundi, ſive ſecundi dumtaxat gradus conſanguinitatis, ſeu affinitatis, cum expreſſione quidem carnalis copulæ, ſed tacita occulta, & malitioſa intentione in ipſa copula habita ad facilius habendam diſpenſationem, pro revalidatione hujuſmodi diſpenſationis recurrant ad dictam Pœnitentiariam, poſſit idem Major Pœnitentiarius deſuper diſpenſare cum miſerabilibus perſonis explicite affirmantibus ſe uti tales, & ſub illa expreſſa qualitate, & forma miſerabilium diſpenſationes a Dataria obtinuiſſe: Cum iis vero qui non tanquam pauperes, ſed uti ex honeſtis familiis, ſive uti nobiles, ſive uti illuſtres fuerint ſimiliter ab eadem Dataria diſpenſati, idem Major Pœnitentiarius non diſpenſet; niſi ſoluta prius in Dataria, ad effectum pariter erogandi in eleemoſynas, taxa cum Datario pro tempore exiſtente con-

cor-

cordanda. Quod ſi ſupplicantes ſint pauperes, itaut vere, & realiter integram ſummam taxatam, vel aliquam ejus partem ſolvere nequeant, præfatus Major Pœnitentiarius inſimul cum eodem Datario opportune provideat.

Diſpenſare poteſt in impedimento affinitatis ex actu fornicario.

Super impedimento occulto affinitatis ex copula illicita, ſeu ex actu fornicario proveniente, quotieſcumque adſit rationabilis cauſa, licet periculum revelationis, ſeu ſcandalorum non immineret, vel non adeſſet, in matrimoniis tam contractis, quam contrahendis in foro conſcientiæ tantum; quoties vero affinitas hujuſmodi poſt contractum matrimonium ſupervenerint, ut debitum peti poſſit, in eodem conſcientiæ foro diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit, & valeat.

Etiam in impedimento criminis, etiam utroque, vel altero machinante.

Super occulto impedimento criminis adulterii, ſi fuerit cum fide data dumtaxat neutro machinante commiſſum, poſſit tam in contrahendis, quam contractis matrimoniis diſpenſare; Si vero crimen hujuſmodi fuiſſet utroque, vel altero machinante patratum, poſſit diſpenſationem concedere, raro tamen, & quando neceſſitas poſtulaverit ratione alicujus gravis imminentis periculi, quod prudentia Majoris Pœnitentiarii, re præſertim diſcuſſa in Congregatione, vel Signatura, arbitrandum erit.

Diſpenſare etiam quando plura ſimul ſunt impedimenta, & prolem nunciare legitimam.

Declaramus tamen, quod facultates præfatæ a Nobis Majori Pœnitentiario, & ejuſdem Pœnitentiariæ officio conceſſæ circa diſpenſationes matrimoniales, locum habeant, etiamſi gradus, & impedimenta hujuſmodi

multiplicia ſint quacumque, & quantacumque multiplicitate. Volentes in litteris hujuſmodi diſpenſationum matrimonialium poſſe prolem, ubi opus erit ſive ſuſceptam, ſive ſuſcipiendam, non tamen in adulterio conceptam, in foro conſcientiæ tantum, legitimam decernere, necnon apponi clauſulam *nullis &c.*, prout in hujuſmodi materiis hactenus ipſa Pœnitentiaria ſervare conſuevit.

Facultas commutandi Vota ſimplicia etiam jurata.

Vota ſimplicia quæcumque quomodolibet emiſſa, tametſi privato juramento confirmata, etiam caſtitatis, religionis, viſitationis liminum Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli de Urbe, Sepulchri Dominici, & S. Jacobi de Compoſtella, poſſit idem Major Pœnitentiarius in alia pietatis opera commutare, votorum implementum differre, ab illorum tranſgreſſionibus abſolvere, & cum iis, qui matrimonium contrahendo votum caſtitatis tranſgreſſi ſunt, ad licite debitum conjugale petendum, diſpenſare, & reſpective commutari, diferri, abſolvi, & diſpenſari mandare ſemper in foro conſcientiæ tantum poſſit, & valeat, conſideratis cauſis commutationum, dilationum, abſolutionum, & diſpenſationum hujuſmodi, & adiectis clauſulis, quas apponere, iiſque injunctis, quæ injungere hactenus Pœnitentiariæ laudabiliter conſuevit.

Commutandi obligationem recitandi Officium Divinum.

Super recitatione divini officii, ſeu orarum canonicarum propter aliquam impoſſibilitatem, ſeu moralem difficultatem cum commutatione in alias preces, vel orationes, ſeu

ſeu illarum injunctione facultatem habeat diſpenſandi.

Juramenta quæcumque, in quibus exploratum erit, nullum cujuſquam agi præjudicium, facultatem habeat in foro conſcientiæ dumtaxat relaxandi. Relaxandi juramenta.

Quoad male ablata, vel retenta, quando Domini ſunt incerti, & caſus ſunt occulti, partem aliquam delinquentibus pauperibus, ſi eorum qualitate, & neceſſitate penſatis, ita videbitur, remittere, ſeu condonare, vel remitti, ſeu condonari mandare poſſit, reſiduum vero pauperibus, vel in pia opera in locis, ſi fieri poteſt, ubi illa ablata, extorta, ſeu uſurpata ſunt, diſtribui, ſeu converti mandet. Pro male ablatis quando Domini ſunt incerti quid injungendum.

Cum puellis, quæ virgines non ſunt, & dotes petunt, ſeu obtinuerunt a Confraternitatibus, aut aliis locis, vel diſpenſatoribus piis, quibus injunctum eſt, ut illas Virginibus tantum dent, ſeu diſtribuant in occultis, & in foro conſcientiæ tantum, quatenus illæ in poſterum honeſte vivant, facultatem habeat diſpenſandi. Condonandi dotes debitas Virginibus obtentas a non Virginibus.

Dubia in materia peccatorum, ſeu forum pœnitentiale alias quomodolibet concernentia cum conſilio Doctorum, & Theologorum ſuorum valeat declarare. Facultas declarandi dubia conſcientiæ.

Commiſſiones Majoris Pœnitentiarii, etiamſi committens, illis nondum præſentatis, re integra deſinat quomodocumque Pœnitentiarius exiſtere, non expirent. Commiſſiones Pœnitentiariæ non expirant ceſſante Pœnitentiario.

Sede Apoſtolica vacante Major Pœnitentiarius, ejuſque officiales ea tantum facere, Sede Apoſtolica vacante in quibus ceſſet facultas.

Digitized by Google

cere, & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis eorum officium conquieſcat, & a quibuſcumque matrimonialibus, & aliis diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſvis aliis expeditionibus fo.um fori mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus, omnino abſtineant.

Subſtituendi pro Officialibus infirmis.

Quotieſcumque Procuratores, & Scriptores Pœnitentiariæ ſecretæ aliqua mala valetudine detinentur, vel ex aliqua legitima cauſa Major Pœnitentiarius expediens judicaverit, poſſit alios in eorum locum durante infirmitate, ſeu cauſa ſubrogare, ſeu ſubſtituere, præſtito ſolito juramento, & cum iiſdem obligationibus, quibus alii Procuratores, & Scriptores titulati adſtringuntur.

Forma ſervanda in admittendis Pœnitentiariis minoribus.

Nullus Minor Pœnitentiarius trium Baſilicarum Urbis poſſit admitti, ſeu recipi ad officium, niſi prius a Majori Pœnitentiario, ac Pœnitentiariæ Congregatione, ſeu Signatura fuerit examinatus, & approbatus, & poſtquam admiſſus fuerit, nequeat ſine ejuſdem licentia diſcedere, ſeu dimitti, idemque ſervetur quoad Minores Pœnitentiarios Lauretanos, quibus, & aliis ſupradictis Major Pœnitentiarius poſſit facultatem ad libitum concedere, & reſtringere, & quorum examen poſſit in abſentia etiam Epiſcopo in partibus ſibi beneviſo, committere.

Indulgentia pro ſubmittentibus caput ferulæ Majoris Pœnitentiarii.

Omnibus Chriſtifidelibus, qui ex veteri, & laudabili inſtituto Pœnitentiarium Maiorem munere ſuo ſtatutis diebus in hebdomada maiori ſolemni ritu fungentem pie, reve-

Digitized by Google

reverenterque adierint, ſeſeque pœnitentiali virga tangendos ſubmiſerint, centum dies de injunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta relaxandi perpetuam facultatem eidem Majori Pœnitentiario confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus.

Decernentes præſentes litteras etiam ex eo, quod Majpr Pœnitentiarius, ac præfatæ Pœnitentiariæ Regens, & Officiales prædicti, ac alii quicumque in præmiſſis quomodolibet intereſſe habentes, ſeu habere prætendentes eiſdem præmiſſis non conſenſerint, aut vocati, ſeu auditi non fuerint, aliaque quavis de cauſa quantumvis legitima, & juridica de ullo ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, retractari, in jus, vel controverſiam revocari nullatenus poſſe, ſed ſemper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces exiſtere, & a Majori Pœnitentiario, Regente, & Officialibus prædictis, aliiſque, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari; Sicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & diffiniri debere; irritum quoque, & inane, quidquid ſecus ſuper omnibus, & ſingulis præmiſſis, vel circa ea a quoquam qua- Clauſulæ roborativæ cum decreto irritanti.

 vis

vis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

Non obſtantibus præmiſſis, & aliis quibuſcumque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & dictæ Pœnitentiariæ etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus quibuſcumque, ac quibuſvis vivæ vocis oraculis, privilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis ejuſdem Pœnitentiariæ Officio, illiuſque Majori Pœnitentiario, ac Officialibus, & Miniſtris, & quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatariarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & alias quomodolibet per Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac etiam Nos conceſſis, innovatis confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quavis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, iiſdem præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, ad effectum præſentium, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nul-

Digitized by Google

Nullis ergo omnino hominum liceat paginam hanc noſtrarum compilationis, conceſſionum, prohibitionum, decretorum, ſtatuti, voluntatis, declarationis, confirmationis, derogationis, aliorumque præmiſſorum infringere, ſeu ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo ſecundo tertio nonas Septembris Pontificatus Noſtri anno ſecundo.

B.Card. Prodatarius. I.F.Card. Albanus.

Viſa de Curia I. Sacripantes.

D. Ciampinus.

Loco ✠ plumbi

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate D. Noſtri Jeſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo ſecundo indictione decima quinta, die vero decima nona Septembris, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Domini divina providentia Papæ XII. anno ſecundo, ſupradicta Conſtitutio affixa, & publicata fuit ad valuas Eccleſiæ S. Joannis Lateranenſis, Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, in Acie Campi Floræ, ac in aliis locis ſolitis, & conſuetis Urbis, per me Petrum Cannamellinum ejuſdem Sanctiſſimi D. Noſtri Papæ Curſorem. Publicatio.

M. Aurelius Pelliccia Curſ. Magiſter.

Digitized by Google

DECRETUM

Super prohibitione facta Confeſſariis Urbis abſolvendi a quibuſdam Cenſuris, & Caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis.

QUONIAM Sanctiſſimus D. N. Clemens XI. pro Paſtorali in commiſſum ſibi Gregem zelo, & pro Eccleſiaſticæ diſciplinæ recta ratione conſervanda, deputavit Congregationem particularem Eminentiſſimorum DD. S. R. E. Cardinalium *Sancti* Clementis, Paulutii Majoris Pœnitentiarii, & Fabroni, necnon RR. PP. Corradini *Sanctitatis Suæ* Auditoris, mei infraſcripti *Sacræ* Congregationis Concilii, & hujus deputatæ Secretarii, ac RR. PP. Damaſceni Conſultoris *Sancti* Offici, & Alfari Conſultoris Theologi *Sacræ* Pœnitentiariæ. Eadem Congregatio, conſiderata reformatione facultatum Officii *Sacræ* Pœnitentiariæ a fel. record. Innocentio XII. in ejus Conſtitutionis edita tertio nonas Septembris 1692. cenſuit, ſi *Sanctiſſimo* placuerit, præcipiendum eſſe omnibus, & quibuſcumque Presbyteris tam Secularibus, quam Regularibus in Urbe ad Confeſſiones audiendas deputatis, ne impoſterum etiam in foro conſcientiæ abſolvant extra mortis articulum quoſcumque Pœnitentes tam Incolas Urbis, quam ad eam confluentes ab infraſcriptis Caſibus, nem-

nempe a Caſu publico violatæ Clauſuræ Monialium ad malum, ſeu inhoneſtum finem, a Presbytericidio publico, & a caſu publico violatæ Immunitatis Eccleſiaſticæ in terminis Conſtitutionis Gregorii XIV. incipientis: *Cum alias nonnulli*, & etiam a caſu occulto dictæ violationis Immunitatis, ſi fuerit ſecuta auctoritate publica, idque omnino ſervari ab omnibus, & quibuſcumque Confeſſariis in Urbe degentibus cujuſcumque Religionis, Inſtituti, etiam Societatis Jeſu, ac Congregationis, quacumque ſpeciali nota explicandis, prout explicati latius fuere in decreto Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium die 9. menſis Januarii 1602. ſub fel. record. Clemente VIII. ac illius confirmatoriis, & innovatoriis ſub fel. record. Paulo V. die 7. Januarii 1617. & Urbano VIII. die 17. Novembris 1628. editis. Ac ſub præſenti prohibitione comprehendi etiam Pœnitentiarios Baſilicarum Urbis, & ab omnibus Confeſſariis prædictis, eam obſervari ſub iiſdem pœnis, & cenſuris eo ipſo, & abſque alia declaratione incurrendis, quæ continentur in præfatis decretis. Noverintque Pœnitentes abſolutionem, ſi quam impoſterum obtinuerint a præfatis caſibus in præſenti decreto expreſſis, eſſe nullam, nulliuſque roboris, & momenti, eaque omnia obſervari. Non obſtantibus quibuſcumque privilegiis abſolvendi a prædictis caſibus, ſub quibuſcumque tenoribus tam ante, quam poſt dicta decreta, tam particularibus perſonis, quam ratione Religionis, Societatis, vel Inſtituti,

Comprehendit hac prohitione Pœnitentiarios Baſilicarum.

ob-

obtentis, & juxta latam derogationis formam in iiſdem decretis contentam, quæ in præſenti repetita cenſeatur, & non obſtantibus omnibus, quæ idem Clemens VIII. Paulus V. & Urbanus VIII. voluerunt non obſtare; Rurſus declarando, prout declaratum fuit in præfatis decretis, quod circa alios caſus Sanctæ Sedi Apoſtolicæ reſervatos non expreſſos in præſenti decreto (exceptis illis, quæ continentur in Bulla in die Cœnæ Domini legi conſueta) ita intelligatur præſervata facultas abſolvendi Confeſſariis Privilegiatis in Urbe degentibus, quatenus tamen eam habeant ex legitimis Privilegiis non revocatis, & in uſu exiſtentibus, ac juxta eorum tenorem tantum exequendis. Aliis vero in Urbe Confeſſariis Privilegia non habentibus nihil de novo, ſicuti per præfata decreta, ita per præſens cenſeatur conceſſum.

Facta per me infraſcriptum hac die decimatertia menſis Maii 1711. *relatione prædictæ reſolutionis Sanctiſſimo D. N. Sanctitas Sua eam, omniaque, & ſingula in ea contenta, cum omnibus clauſulis derogatoriis benigne probavit, ac inviolabiliter impoſterum ſervari præcepit ab omnibus, ut ſupra expreſſis, præſenſque decretum in forma ſolita publicari juſſit, atque mandavit.*

Vincentius Petra S. C. Concilii, & dictæ deput. Secretarius.

IN-

INDEX RERUM.

A

Abſolutio a publica Clerici percuſſione. Pag. 99
Abſolutio pro Percuſſore, qui non valet accedere ad Urbem 101
Abſolutio a percuſſione Clerici in caſu occulto 112
Abſolutio pro Percuſſore Clerici, qui neque ad Ordinarium, neque ad Urbem accedere poteſt 116
Abſolutio a Confeſſario ſubdelegato ſemper danda eſt in Sacramentali Confeſſione 102
Abſolutio ad reincidentiam, & quando datur 115
Abſolutio, & diſpenſatio danda a Confeſſariis eſt pro foro conſcientiæ tantum 13
Affinitas ex copula illicita quomodo contrahatur 61
Affinitas illicita quotuplex. 61
Affinitatis illicitæ gradus. 68
Antiſtitis nomine venit quicumque Ordinarius ſæculáris 10

B

Beneficium. Vide diſpenſatio, & rehabilitatio Breviaturæ 5
Brevia S. P. conſule indicem Capitum ſecundum propriam materiam.

Caſus

C

Caſus occulti ſimplicibus Confeſſariis, publici Ordinariis committuntur 69
Caſus publici, pro quibus ad Sacram Pœnitentiariam recurritur 97
Certiorandi partem inſciam de nullitate prioris conſenſus diverſi modi 58, & 75
Clauſula de certioratione 74
Clauſulæ Generales 3
Clauſula (ſi ita eſt) explicatio 11
Clericidis, & Presbytericidis, quæ pœnæ injungendæ 105, & ſeq.
Clerici fructus beneficiorum, quibus de cauſis male percipiunt 138
Condonatio fructuum ob non recitationem horarum Canonicarum 139
Confeſſio Sacramentalis non eſt præmittenda, ſi litteræ dirigantur Epiſcopo nominatim, vel ſi Epiſcopus ſubdeleget perſonam in dignitate conſtituta; ſecus vero ſi alium Confeſſarium 9
Confeſſio præmittenda eſt, ſi litteræ dirigantur Catholico Antiſtiti innominatim 10
Confeſſio non eſt neceſſe, ut fiat Prælato Regulari, cui litteræ diriguntur, ut tali 10
Confeſſio in quocumque caſu requiritur, etiamſi non ſit delictum pag. 15. *etiamſi non committatur abſolutio* 132
Confeſſarius exequutor debet eſſe approbatus ab Ordinario loci, ubi fit exequutio 11
Confeſſarius pro Monialibus quis 11
Confeſſarius quando poteſt atteſtari in ſcriptis ſe Pœnitentem abſolviſſe 115
Confeſſarius tenetur ſub pœna excommunicationis

nis laniare litteras S. P. & quando 118
Confeſſarius quomodo ſe gerat utraque parte conſcia impedimenti 75
Confeſſio Sacramentalis quomodo injungenda 23

D

Dilatio Voti Religionis 28
Diſpenſatio ad petendum debitum 36, & 37
Diſpenſandi cauſæ in matrimoniis &c. 54
Diſpenſatio ab irregularitate 120, & 121
Diſpenſationis cauſa ſuper homicidio voluntario 122
Diſpenſatio ſuper defectu natalium 129
Diſpenſatus ad ordines non cenſetur ad beneficia, ſed eget nova diſpenſatione 121
Diſpenſatio ab irregularitate pro triplici effectu petitur. 121

E

Epiſcopi ordinationibus qualiter ſit parendum pag. 26. *Vide Ordinarius.*

F

Facinoroſus abſolutus, & diſpenſatus in utroque foro 148
Facinoroſus, qui vult Religionem ingredi 144
Fides facienda a Confeſſario de abſolutione data quando, & ejus forma 102. & 103
Forma abſolutionis pro utroque foro 152
Fructus male percepti. Vide Clerici.
Formula conſule Indicem Capitum.

G

Gratia ad contrahendum conceſſa uni parti conceditur alteri, ſive ſit conſcia impedimenti, ſive non, ante, ſive poſt didiſpenſationem 68

Gra-

Digitized by Google

Gratiæ ſpecialis forma ſemper eſt proferenda poſt abſolutionem Sacramentalem 15

I

INjungere quid debeat Confeſſarius 20
Injunctis, quæ de jure fuerint injungenda quomodo intelligatur hæc clauſula 21
Injungendum quid, quando delictum fuit alias abſolutum, & pœnitentiatum ibid.
Injungendorum ſubſtantia obſervanda eſt 22
Inhabilitas, quibus privet Clericum, & Sacerdotem Sæcularem, & Regularem 132
Inceſtuoſus incurrit excommunicationem 71
Juramentum exigendum ab eo, qui non poteſt ſatisfacere Clerico percuſſo 101, & 115
Impedimentum criminis 87
Impedimenta debent eſſe occulta 17
Impedimenti diſpenſandi cauſa 54
Impedimentum ſi ex occulto fiat publicum, quid agendum 55

L

LEgitimatio prolis 65
Litteræ Sacræ Pœnitentiariæ, ad quos effectus conceduntur 14
Litteræ Sacræ Pœnitentiariæ conſule ſecundum materias indicem capitum.

M

MAtrimonium nulliter contractum quomodo denuo contrahatur 57
Matrimonium. Vide diſpenſatio.
Miſſus, & remiſſus 98
Modi diverſi certiorandi partem inſciam de nullitate matrimonii 58

N

NAtalium defectus. Vide diſpenſatio.

Oc-

Digitized by Google

O

OCcultum quid, & quale 18
Occultum impedimentum ſi fiat publicum quid agendum 55
Opera conſueta poſſunt injungi pro pœnitentia 23
Ordinarius quid poteſt facere, ſi pœnitens non poteſt ſatisfacere 101, & 102
Ordinarii mandatis non parens reus incidit in eamdem excommunicationem 103
Ordinarii mandata qualia debent eſſe 111
Ordinarius tenetur removere cedulones poſtquam pœnitens, ſive miſſus, ſive remiſſus fuit abſolutus a Sacra Pœnitentiaria 112

P

POenitentia gravis, & diuturna, quæ ſit 23
Pœnitentia publica Presbytericidæ 106
Pœnitentiæ hujuſmodi commutatio 107
Sacra Pœnitentiaria diſpenſat, rehabilitat, & condonat in occultis tantum 97
Sacræ Pœnitentiariæ praxis erga præſentes, & abſentes 97, & ſeq.
Sacra Pœnitentiaria abſolvit, & diſpenſat regulares in utroque foro 143
Provincia ſi non exprimatur, aut Religio quis adiri poſſit 10
Præsbytericidæ pœna 105
Publicum materialiter poteſt eſſe occultum formaliter 18
Publicum poteſt eſſe delictum formaliter, pœna vero occulta 19
Publicum in uno loco ſi occultum ſit in alio ibid.

Digitized by Google

R

REbabilitatio 131, & ſeq.

S

SImoniacus Sacerdos 133, & ſeq.
Subreptio, & obreptio 76

V

VOti ſimplicis Religionis, ob quas cauſas detur dilatio 28
Voti tranſgreſſor tenetur in matrimonio remanere 32, & ſeq.
Votum caſtitatis diſpenſatur ad licitum uſum matrimonii tantum 37, & ſeq.
Voti Religionis commutandi, quæ ſint cauſæ 39, & ſeq.
Voti Caſtitatis commutandi quæ ſit cauſa 45
Vota Caſtitatis, & Religionis ſimul commutantur aliquando pag. 16. aliquando non. 50
Votorum peregrinationis Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, quæ cauſa commutationis 52
Vovens, cui conceditur hæc dilatio, debet vitam celibem ducere, & aliqua opera Religionis, quam vovit facere 40, & 43, & ſeq.
Vovens bujuſmodi, ſi ſupervivat conjugi, tenetur ad votum, ut antea. 49

FINIS.

Digitized by Google